

IOH. ANDR. DANZII

מִן הַקִּדְרִים

SIVE

COMPENDIVM
GRAMMATICÆ
EBRAEO - CHALDAICÆ,

utriusque

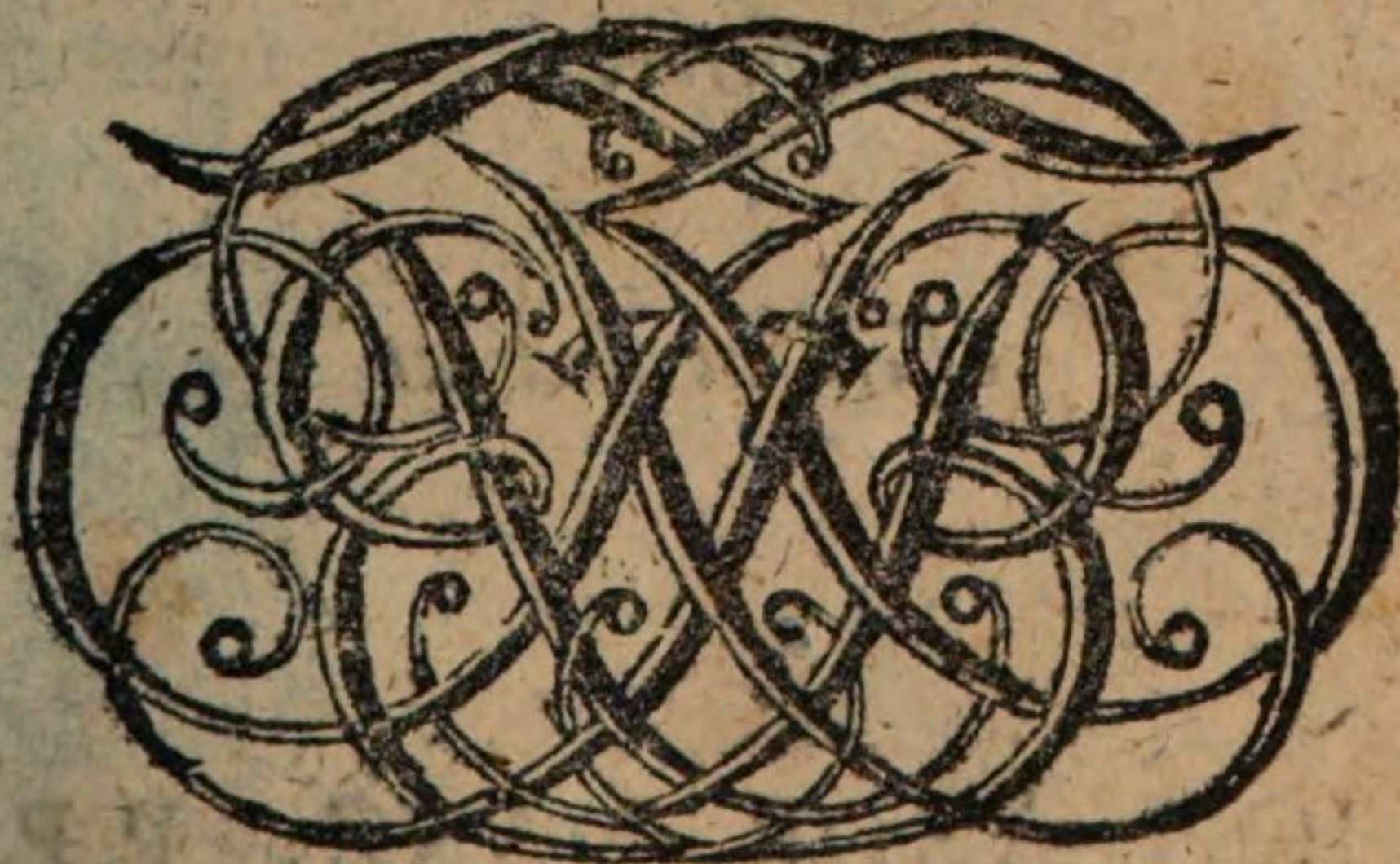
Linguae Vet. Test.

INSTITVTIONEM

HARMONICE ITA TRADENS,

ut cuncta, *firmis superstructa fundamentis,*
innotescant scientificè.

EDITIO SEXTA.

CVM PRIVILEG. S. R. MAI. PQL. ET. ELECT. SAX.

J E N Æ

Sumtibus IOHANNIS FELICIS BIELCKII.

VIRO MAXIME REVERENDO
ATQVE EXCELLENTISSIMO,

DOMINO

HENRICO FERGIO,

Theologo consummatissimo, Serenissimo
Duci Saxoniae à sanctioribus Consiliis, & per
Ducatus Gothanos Superintendenti Gene-
rali eminentissimo, Consistorii supremi
Adfessori gravissimo, Ecclesiarum Pa-
stori vigilantissimo, ac Gymna-
siarchæ ibidem spectatissimo;

Patrono suo

Optumo,

hanc grati animi tesseram

officioe

offert ac dedicat

JOH. ANDR. DANZ, P.P.

*VIR MAXIME REVEREN-
DE ATQVE EXCELLEN-
TISSIME!*

DUO de triginta præterierunt anni, ex
quo, TIBI per literas primum in-
notui. Hamburgi tunc commo-
rabar, qualemunque meam in Orienta-
libus & Rabbinicis notitiam, per directio-
nem Viri æternâ laude dignissimi D. ES-
DRÆ EDZARDI exculturus amplius.
Eâ jam eram ætate, quâ Patronos ad futu-
rum vitæ statum exorandos pernecessa-
rium mihi putabam. Cui consilio tam
speratus contigit eventus; ut ab illo tem-
pore non modò Patronum mihi, sed fer-
mè Patrem exhibueris faventissimum.
Quippe non solum præstitisti, quæ pro
conservando, defendendo, & evehendo
cliente Patroni solent benevoli: sed & ea
addere conatus es, quæ à nemine expe-
ctamus, nisi Parentibus, aut agnatis pro-
ximis. Si ad species enarrandas vellem
excurrere, plures paginae vix sufficerent,
ut capita saltem tangerem beneficiorum,
quibus per tot annos me affecisti cumu-
latisimè. Non enim in me solo exornan-
do TVA acquievit benignitas. Exten-
ditur etiam ad meos: &, si quem nosti
mihi

mihi carum, aut necessitudine junctum,
eum hactenus eodem amplexus es favo-
re, quo non nisi meliores. Agnovi id
dudum; vice plus simplici ad publicam
edendam confessionem propriâ extimu-
latus conscientia. Sed quia nunquam
mea mihi placent; quotiescunque ali-
quid à me editum est, minus dignum vi-
debatur, cui *TULLI* præfigeretur nomen
EXCELLENTISSIMUM. Graviores, & rei di-
vinæ, cui operam navas continuam, propi-
ora sperabam perpetuò. Ne verò mors op-
primat cunctantem; hanc interim opel-
lam præmitto, futuri prodromum. Sit
saltem penes illos, in quorum gratiam
composui hanc Synopsin, quibusque *IPSE*
singulis septimanis, per definitas horas
sublimiora instillas dogmata, Testis omni
exceptione major, quod me *Tibi* obstri-
ctum profitear, quoad vixero. *TU* verò
VIR MAXIME REVERENDE,
ATQUE EXCELLENTISSIME!
benevolè suscipe, quicquid arrhæ loco ar-
reptum, *TIBI* nunc oppignero: donec
Deo opitulante, vel grates exsolvam, vel
substituam digniora. Idem benignissimum
Numen *TE* tuamque familiam fervet, so-
spitet, & in-perpetuo incremento prove-
hat florentissimos. Dabam Jenæ, ipsis
Calendis Martii, Anno recuperatæ Salu-
tis 1706.

Prefa-

Præfatio ad Lectorem.

Isto Tibi, *benevole Lector!* tertiâ jam vico *Institutiones Grammaticas*, pro linguâ Ebræa Chaldæâque brevi & solide ad-discendâ exornatas. Ut viliori pretio redimi possent, resecui, quicquid absq; detrimento & mutilatione doctrinæ abesse potuit. Unde factum, ut singularum mutationum rationes immediatas, proximæ Editioni copiosiori reservatas, non addiderim. Quisque easdem vel ex Principiis communibus & universalissimis suo Marte supplere, vel ex jam editis mutuare poterit. Unica quippe regula est, cui tota moles punctorum permutandorum innititur. Hâc solâ diligenter observatâ, quicquid aliàs in doctrinâ hâc spinosum dicebatur, quicquid olim videbatur intricatum,

Praefatio ad Lectorem.

tum, intellectu & applicatu jam nunc redditur facillimum. Nec ea salebrofa est, pluribusque recondita anfractibus. *Triplicem* saltem *temperis moram* requirit *cuiunque Syllaba* constituendæ ita *necessariam*, ut nec plures, nec pauciores liceat admittere; nisi Tonus adfuerit, vel Metegh, quibus in casu necessitatis defectus suppleatur, & excusetur moræ abundantia. Acuta enim syllaba penes quascunque Nationes longiori morâ effertur, quàm ulla reliquarum. Hoc verò medio omnes vocum syllabæ juxta definitam quantitatem, velut trutinâ adhibitâ, ita appendendæ sunt, ut æquâ lance & justo pondere, præter acutam, deprehendantur singulæ. Quo autem modo, inæqualitate inventâ, legitima instituitur exæquatio, una rursus indicat regula, è superiori immediate diducta: ad quam etiam, pro ratione reddendâ, toties recurrendum, quoties in punctis mutandis suscipitur occupatio. Ne verò Verborum formatio, ut in reliquis linguis addiscendis, difficultatem præbeat; cognito saltem primo capi-

Prefatio ad Lectorem.

capite , *Verbis Perfectis* præmittenda suaferim Pronomina personalia. Hæc non tantum (extra tertiam Præteriti singularem, per nudum nomen Conjugationis indicatam,) omnes cujuslibet Temporis, Numeri , ac Generis personas pariunt: sed & ipsum pluralem Nominum, Articulum, atque Pronomina connexa. Verbo, *quicquid*, præter Dualem, in totâ linguâ *literis radicalibus superadditum* , istarum *significationem variat* ; id *Pronominibus Personalibus*, tanquam genuinæ suæ origini *acceptum feratur* unice. Et hæc ipsa nullam subeunt mutationem , sive cum Perfectis jungantur, sive Imperfectis. Quæ sola punctorum est varietas , sub Præformativis imprimis conspicua ; trutinam ea sequitur suprâ memoratam. In quibus *Imperfecta* videntur recedere, pendent à naturâ literæ, à quâ denominantur Imperfecta: cujus compensatio, juxta trutinam modò dictam instituta, omnem illicò difficultatem arcet. *Anomala prorsus ignorat hæc lingua.* Quæ ab aliis ut talia venditantur, examinata intimius , ad communes plerumque deprehendun-

tur formata regulas. Unde commo-
tus, & ne Tyronem multitudine edi-
scendorum, terream, vel mole opuscu-
li precium augeam; integra nuspiam
subjungo schemata. Seorsim ea pro-
dierunt, obvia cuivis desideranti. Ad-
didi tamen nonnulla in præcedenti-
bus Editionibus vel prorsus non ex-
tantia, vel minus perspicue ibi tradita.
Inprimis quæ ad differentiam literæ
quiescentis & colliquescentis attinent, nec
non antiquam venerandi nominis
𐤒𐤓𐤕 lectionem. Quiescens litera
ita latitat, ut nil prorsus nec quoad so-
num, nec moram syllabæ necessariam,
per se conferat. Quæ verò cum voca-
li præmissâ liquefcit, quoad sonum sal-
tem latitat; in morâ conferendâ non
minus est conspicua, quàm quæcunque
mobilis. Circa formationem vocis
𐤒𐤓𐤕 de novo tradita, prolixiora sunt,
quàm ut explanata brevi huic includi
queant epistolæ. Seorsim tradentur
pluribus. Interim ne inaudita videan-
tur, quæ de 𐤒 in media vocis quie-
scente tradidi; considerari velim 𐤒

Syro-

Syrorum verbi **ܠܗܘܢ** ⁷ *dedit*, ac Pro-
nominis **ܠܗܘܢ** cum præcedente quoad
pronunciationem coalescentis. Quàm
parum enim ad ejus & cujuscunque
(præter **ܠ**) Gutturalis, sonum atten-
derint Ebræi, quoties (:) præmitten-
dum foret; indicant voces **לֵל, תֵּלֵן, בֵּל**,
לֵל, תֵּלֵן, בֵּל &c. ob **ה** in
pronunciatione neglectum, ortæ ex
לֵל, תֵּלֵן, בֵּל, **לֵל, תֵּלֵן, בֵּל**, **לֵל, תֵּלֵן, בֵּל**,
לֵל, תֵּלֵן, בֵּל, Sed & insuper **א**, etiam vocali
notatum, quiescit, v. g. in **מֵאֵם, רֵאֵם**,
תֵּרְכֵאֵנִי, לֵרְאֵנִי, יֵרְאֵנִי, יֵרְאֵנִי, **רֵבֵאֵנִי**,
it. *Jordan* ex **יֵאֵר**, aliaque quam pluri-
ma, suo adducenda loco. In quibus
scil. omnibus vocalis remotiorem ani-
mat literam prius schvandam, proxi-
mâ ante eam quiescente. Præter hæc,
alia quædam nova circa denominatio-
nem schva mobilis & quiescentis, di-
visionem syllabæ in simplicem & com-
positam, nec non sedem toni ritè de-
terminandam, in hâc Editione exhi-
bui: quæ in prioribus frustra quæfieris.
Ubicumque enim per continuam
exercitationem quædam occurrere, quæ

vel rectius vel majori saltem perspicuitate tradi posse videbantur; minime probrosum duxi, mutare priora. In id unice incubui, ut, remotis omnibus, quæ ullo modo, lectorem redderent ancipitem, aut sensum admitterent ambiguum, talia substituerem, quæ clara sunt, perspicua, & ad nudam lectionem, absque ulla interpretatione, cuivis obvia. An ubivis affecutus sim, non aulam asserere. Judicet, quisque mea cum aliorum in hoc genere publicatis contulerit. Sufficiat mihi, proximi commodum intendisse serio; ejusque, teste etiam experientia, haud parum sublevasse studia. Si quid humanæ fragilitatis hinc inde inspersum fuerit, Tu *L. B.* memor fortis mecum communis, condona; hisque, donec brevi pleniora magisque elaborata successerint, ad consolidandos profectus Tuos, utere feliciter. Dabam Jenæ, Calendis Martiis, Anno repara-
tæ Salutis M DCC VI.

Syllabus Contentorum.

CAP. I. de Lectione.

- §. 1. *Literarum* figura, nomina, potestas, & ordo p. 1. sqq. Quæ vel
- §. 2. Gutturales, Palatinæ, Linguales, Dentales, vel Labiales. p. 4.
- §. 3. I. Mobiles. II. Quiescibiles. p. 5. sqq.
- §. 4. *Variabiles*, tam I. ratione Figuræ, p. 8. quàm II. *Soni* p. 9.
- §. 5. Radicales vel Serviles: harumque *Situs*, *Vsus*, ac *punctatio*, p. 10. sqq.
- §. 6. Vocalium figura, situs, nomen, potestas, & ordo. p. 11. sqq.
- §. 7. Vocalium Fulcra ' & ' p. 14.
- §. 8. Figura (_) quando efferatur per O, Kamez. chatuph vocata. p. 15. sqq.
- §. 9. *Schva* tam Simplex, quàm Compositum: itemque *Patach furtivum*. p. 17. sqq.
- §. 10. Affectiones literarum, vocalium, vocum, quæ? p. 20.
- §. 11. *Dagesch*, I. Lene, p. 21. sqq. II. Forte, p. 23. 24.
- §. 12. *Mappik*; Ubi etiam de *Raphe*, Circello, asterisco, & punctorum congerie, 24. 25.
- §. 13. *Metegh*, I. Adstrictum, p. 25. 26. II. Laxum, p. 27. 28.
- §. 14. *Makkeph*, p. 28.
- §. 15. Syllaba 1. simplex. 2. Composita, p. 29.
- §. 16. Tonus I. Ultimæ simplicis, p. 30. 31. II. ultimæ compositæ, p. 32. 33. III. Toni translocatio, p. 34.

CAP.

CAP. II. de Punctorum mutatione.

- §. 17. Præsupposita Punctationis, & observandæ in eâ Cautelæ, p. 35. fqq.
- §. 18. Vocalis I. longa syllabæ compositæ, p. 38. II. brevis syllabæ simplicis, p. 39.
- §. 20. Dagesch è Gutturalibus & ך exclu-
dendum, p. 39. 40. It. Obs. 2. ex aliis &
contrà 3. imprimendum aliis, p. 40. 41.
- §. 21. Vocales in tertiam vel quartam ante
tonum rejectæ, mutabiles, p. 41. fqq.
- §. 22. Vocales ad penultimam rejectæ mu-
tabiles, p. 44. fqq.
- §. 23. Vocis penacutæ vocalis post tonum
mutanda, p. 49.
- §. 24. Concurfus schvaim, tam I. simplici-
um, p. 49. quàm II. III. mixtorum, p.
51. fqq.
- §. 25. Schva Gutturalium, p. 53. fqv.
- §. 26. Vocalium alternatio Euphonica, p.
57. fqq.
- §. 27. Punctorum vocalium Productio, ob
accentus Dominos, p. 63. fqq.

CAP. III. de Nomine.

- §. 28. Nomini, quæ accidant.
- §. 29. *Formâ* Nomen vel *Nudum* II. vel Au-
ctum. III. p. 66. 67.
- §. 30. *Figurâ* Nomen I. Simplex. 2. Compo-
situm, p. 67.
- §. 31. Genus Nominum, quod innotescit I. è
Significatione, 68. II. ex terminatione, 69.

§. 32.

- §. 32. Motio Nominum, p. 70.
 §. 33. Flexio Nominum in pluralem & Dualem Numerum, p. 71. sqq.
 §. 34. Status Nominum Constructus, I. II. p. 76. sqq. III. Emphaticus, p. 80. sqq.

CAP. IV. de Pronomine.

- §. 35. Pronominum divisio, p. 82.
 §. 36. Pronomina *Integra* I. Personalia, p. 82. sqq. II. Demonstrativa, p. 83. III. Reciproca, p. 84.
 §. 37. Pronomina *Defectiva*, I. Relativum. 2. Interrogativum, p. 84.
 §. 38. Pronomina Connexa, *Præfixum* ꝑ articuli, & 1. ꝑ Relativum, p. 85.
 §. 39. II. *Suffixa*, eorumque Schema, p. 86. I. varius Usus, p. 87. Determinatè II. in Nominibus, p. 87. sqq. III. Particulis, p. 89. sqq. IV. Verbis, p. 91. sqq.

CAP. V. de Verbo perfecto.

- §. 40. Verbum Perfectum, ejusque Affectiones, p. 95. 96.
 §. 41. I. *Conjugationum* characteres, & *Formatio*, p. 96. 97. II. *Temporum formatio*, p. 99. sqq. *Schema*, p. 102. sqq. III. *Speciālora Verbi Perfecti*, p. 103. sqq.
 §. 42. *Flexio Verborum* per numeros, personas, & genera, p. 109. sqq.

- §. 43. Verba Imperfecta, tam 1. Defectiva, Cap. VI. De verbo imperfecto. quàm 2. Quiescentia. p. 114. sqq.
 §. 44. Verba ꝑꝑ, & hûc referenda, 116. sqq.

§. 45.

- §. 45. Verba *Geminantia* secundam, p. 118. fqq.
 §. 46. Verba פ"י, & Obs. i. hûc relata פ"נ
 p. 122. fqq.
 §. 47. Verba *Quiescentia* Ajin, aliàs ע"י di-
 cta, p. 125. fqq.
 §. 48. Verba (Ebraicè) ל"ה, * Chaldaicè
 quiescentia tertiâ quacunque, p. 130. fqq.
 §. 49. Verba (ebr.) ל"נ, p. 136. fqq.

CAP. VII. de Particulis.

- §. 50. Particulæ connexæ ומה כלב p. 139. sqq.

CAP. VIII. de Figuris.

- §. 51. Figuræ aliquid addentes, vel detra-
hentes, p. 141. sqq.
- §. 52. *Prostheſis*, p. 142.
- §. 53. *Epentheſis*, I. Quieſcentium, II. literæ
ꝛ, p. 142. ſqq.
- §. 54. *Paragoge* I. literæ ꝛ & ꝓ, p. 145. 146. II.
literarum ꝛ, ꝓ & ꝓ, p. 146. 147.
- §. 55. *Aphæreſis*, p. 148. ſqq.
- §. 56. *Syncope* I. Literarum, p. 149. II. Pun-
ctorum vocalium, p. 153. ſqq.
- §. 57. *Apocope* I. tertiæ ꝛ Quieſcentium p.
155. ſqq. * II. ꝛ Afformativi, p. 157. III. ꝛ,
ꝛ, atque ꝛ Paragogici, p. 158.
- §. 58. *Metatheſis* I. literarum, & 2. Puncto-
rum, p. 158. 159.

CAP. IX. de Analyfi instituenda.

- §. 59. Conjugationum distinctio, & determinatio, p. 160. fqq.
- §. 60. Radicis investigatio, p. 168. fqq.

ששביע דינן פון די נומינ
 גלי i. e. Dei per Metonymia, ubi ponitur quod est
 Luc. x. 18, 21. Dan. ii. 20. 11. 34. 98. 100. p. 27.
 CAPVT I.

DE
 LECTIONE.

§. I.

Itera, quæ apud
 Ebræos (Chal-
 dæosque) a dex-
 terâ versus sini-
 stram coordi-
 nantur, sunt

XXII, exque omnes Consonæ. Qua-
 rum notetur.

rac singula se
 cū fin. et ita fin
 gunt, ut nulla
 cū altera eorū
 real, id quod secū
 faciunt. Figura Arabes.

A

Fig. ita tribunt, ut nulla maior vel minor sit altera, ex
 p. 40. 41. 42. 43. 44.

2 §. 1. *Literarum Fig. Nom. Valor,*

<u>Figura,</u>	<u>Nomen,</u>	<u>Potestas,</u>	<u>Ordo.</u>
א	Aleph	Spiritus lenis,	1.
ב	Beth	bh.	2.
ג	Gimel	gh.	3.
ד	Daleth	dh.	4.
ה	He	h.	5.
ו	Vau	v. (Vid. §. 4. II. 3.)	6.
ז	Sain	s.	7.
ח	Hheth	hh.	8.
ט	Teth	t.	9.
י	Jod	j.	10.
כ	Caph	ch.	20.
ל	Lamed	l.	30.
מ	Mem	m.	40.
נ	Nun	n.	50.
ס	Samech	s.	60.
ע	Ain, Spiritus	asperrimus,	70.
פ	Pe	ph.	80.
צ	Tfade	ts.	90.
ק	Kuph	k.	100.
ר	Resch	r.	200.
ש	Sin	s. durum	} 300.
ש	Schin	sch.	
ת	Tau	th.	400.

Obs.

Obs. 1. Quæ in Scriptura S. occurrunt *Ms. p. 53*
literæ, a figura decenti, vel quantitate,
vel qualitate, recedentes; aut punctis
notatæ extraordinariis; ad ipsum sensum
aliquid afferunt extraordinarii^a.

2. Litera ׀ de jure non est אָׁוֹן: ne- *Ms. l. c. p. 53. 2*
que tamen per ng pronuncianda. Sed a-
spirationem ē Gutturē protractam ad pa-
latum allidit, naribus quoque nonnihil
affectis. Sonus eius quasi medius est in-
ter bb & g, solâ vivâ voce demonstrabi-
lis. Ob sui tamen difficultatem, nunc, ut
olim, omittitur penitus.

3. In *Supputatione* (α) numeri ex di-
versis speciebus compositi exprimuntur,
majori ad dexteram præmissō, minori
postposito ad sinistram^b. Hinc

(β) Characteres *Unitatem* aliàs deno-
tantes, *Centenariis*^c, vel *Denariis*^d
A 2 præ-

(a) Ex mente sc. Criticorum: de quibus vid. edi-
tio plenior, p. 3. & sqq. (b) *Masora* ad calcem Deu-

teron. ופרשיותיו יא וסדריו כו ופרקיו לר
Sectiones eius sunt 11. Periochæ 27. & capita 34.

(c) *Masora* in fine *Exodi* refert, versus huius
libri fore אָרְפָּח 1209. in *Numeris* אָרְפָּח 1288.

(d) *Eadem* in fine *Jobi* Edit. Buxt. habet, con-
tineri hic versus אָרְפָּח i. e. 1070.

2 §. 1. *Literarum Fig. Nom. Valor,*

<i>Figura,</i>	<i>Nomen,</i>	<i>Potestas,</i>	<i>Ordo.</i>
א	Aleph	Spiritus lenis,	1.
ב	Beth	bh.	2.
ג	Gimel	gh.	3.
ד	Daleth	dh.	4.
ה	He	h.	5.
ו	Vau	v. (Vid. §. 4. II. 3.)	6.
ז	Sain	s.	7.
ח	Hheth	hh.	8.
ט	Teth	t.	9.
י	Jod	j.	10.
כ	Caph	ch.	20.
ל	Lamed	l.	30.
מ	Mem	m.	40.
נ	Nun	n.	50.
ס	Samech	s.	60.
ע	Ain, Spiritus	asperrimus,	70.
פ	Pe	ph.	80.
צ	Tfade	ts.	90.
ק	Kuph	k.	100.
ר	Refch	r.	200.
ש	Sin	f. durum	300.
ש	Schin	fch.	
ת	Tau	th.	400.

Obs.

Obs. 1. Quæ in Scriptura S. occurrunt *Mss. p. 53.*
literæ, a figura decenti, vel quantitate,
vel qualitate, recedentes; aut punctis
notatæ extraordinariis; ad ipsum sensum
aliquid afferunt extraordinarii^a.

2. Litera V de jure non est אָוֹוֹ: ne- *ib. l. c. p. 53. 4*
que tamen per ng pronuncianda. Sed a-
spirationem è Guttore protractam ad pa-
latum allidit, naribus quoque nonnihil
affectis. Sonus eius quasi medius est in-
ter bb & g, solâ vivâ voce demonstrabi-
lis. Ob sui tamen difficultatem, nunc, ut
olim, *omittitur penitus.*

3. In *Supputatione* (α) numeri ex di-
versis speciebus compositi exprimuntur,
majori ad dexteram præmisso, minori
postposito ad sinistram^b. Hinc

(β) Characteres *Unitatem* aliàs deno-
tantes, *Centenariis*^c, vel *Denariis*^d
A 2 præ-

(a) Ex mente sc. Criticorum: de quibus vid. edi-
tio plenior, p. 3. & sqq. (b) *Masora* ad calcem Deu-

teron. ופרשיותיו יא וסדריו כו ופרקיו לו
Sectiones eius sunt 11. Periochæ 27. & capita 34.

(c) *Masora* in fine *Exodi* refert, versus huius
libri fore אָרְפַּח 1209. in *Numeris* אָרְפַּח 1288.

(d) *Eadem* in fine *Jobi* Edit. Buxt. habet, con-
tineri hic versus אָרְפַּח i. e. 1070.

præpositi, exprimunt *Millenarios*.

(γ) Numerus 15 ordinariè, & haud rarò quoque 16 per solas *Vnitatis* notas exhibetur; ille quidem per יט, hic per טו.

(δ) *Centenarios* quinque reliquos aut per literas *Finales*^e exprimunt; aut *regularium* additione^f conficiunt.

§. 2. משיב. פ. 56. ע.

Generatim dispescuntur *Literæ* primò *ratione Organi* in pronunciatione præ reliquis affecti, in *Gutturales* אהחע, *Palatinas* גיכק, *Linguales* דטלנח, *Dentales* זסצרש, ac *Labiales* בּפּמף.

Obs. 1. *Literæ unius Organi* facilè inter se alternant. משיב. פ. 57. ע.

2. * *Chaldae* præter *Alternationem* *literarum* vel eiusdem *Organi*, vel *Quiescentium*, nec non *Transpositionem*, *Ablationem*, & quandoque *Adjectionem*, *Ebræorum* voces faciunt suas, mutant v. g. istorum *literam* י in ג; ז in ט, vel

(e) *Eadem* in *Levitico* fore vers. נטה 859. in *Genesi* נהלל 1534. (f) *Eadem* in *Samuele* v. נטר 1506.

betⁱ, nec Mappik impressum^k.

(β) *in medio vocis* יהוה, *quoties*
Præfixo accedente, (:) *literæ* י *tolli-*
tur^l; nec non in Propriis quibus-
dam, quæ e diversis coaluerunt ra-
dicibus^m.

3. י quatenus est fulcrum voca-
lium Hholem, atque Schureckⁿ. †

4. י *post* (..) ° ט (:) ^p, *it. inter*
י ט (..) ^q (nec non * Chaldæorum

(-) & י^r) *constitutum, quiescit*; ac
(β) *cum* (.) *præmissio, ad id pro-*
ducendum, liquefit^s.

Est autē fulcrum vocale Cholem atq. Schureck, quando ipse י^r habet
vocalem aliā quā punctū superius collocatū aut impressum. Obs.
2.) Nec ita valetens, si proxime aliā vocalem habet. 3.) Quando præcedenti

(i) הַיְתָה ha-ethâ, בִּינָה bin-ne, מֵה me,
רֵאָה reò. Contra פִּיהַ pi-ha. (k) Sic legi-
tur לְמִינָה lemi-nâh, גַּבָּה ga-bbâh. (l) v.
ג. לִיהוָה La-jo va, בִּיהוָה ba-jo - va &c.
conf. ad §. 25. II. Obs. 3. (β). (m) v. g. עֲשֵׂה אֵל Afa-el.
(n) יוֹם Jom, יָקוּמוּ ja-ku-mu: con-
tra קוֹי Ko-vai. קָוָה Kav-ve. (o) בֵּין ben,
פֵּנֵי pene. (p) חַיֵּי Chai-ie-cha. (q) פָּנִי panav.
(r) * עֲבָדֶיךָ abb-dach. Conf. edit.
plen. (s) אֱלֹהִים Elobim, וִיבִי Vi-bi.

Obs. 1. Omnis litera (α) ^{ad huc movenda} ~~Mobilis~~ non vocalizata, cum ~~scheva~~ notetur; quod (a) in medio ac ab initio *semper exprimitur*. Sed (b) sub ultimâ vocis *subintel-* ligitur: nisi (N) ante ipsam alia mobi-^{+ quiescentes g. tra. mane m. ten. g. p. m. e. g. II. Sam. XIV. 2. I. Reg. XVII. 10.} lis ~~schevanda~~ præcesserit; atque adeo (ב) in Pronomine secundæ personæ sin- gul. fœm. ~~אנ~~ y. nec non (א) sub litera ^{7 z. fœm. nisi sub perultima iā sit expressū, tunc illico} ~~ultima exprimentū ē.~~

(β) Quiescibiles autem (:) toties ^{Quiescibiles ap- p. ten. ita dicta. toties ad mane fiunt ad quies- tes, quoties debe- band notari cum} ~~re-~~ ^{(i) imprimis quies- cente. Fiunt autē ad quiescentes in-} ~~spuunt~~, quoties, præcedente vocali sibi cognatâ, in eâdem commodè possunt ~~quiescere.~~ ^{ta Obs. 3.}

Obs. 2. Literæ hæ ~~ארוי~~ (α) sæpe invi- ^{vid. MSS. p. 59} cem alternant: (β) interdum cum aliis transponuntur: ac (γ) nonnunquam eli- duntur penitus.

Obs. 3. Quando eadem alicubi dicun- ^{+ Literæ א ו י} tur *quiescere in vocali aliqua*; tunc pun-
ctum
A 4 Etum

(t) Si ultimæ vocis ~~בלי~~ præponis א Epen-
theticum, foret ~~בלתי~~; hinc, coll. §. 24. l. 1. est
~~בלתי~~. (u) e. g. ~~בראשית~~ bere-schith. (x)
~~יִלְדֵּת~~ ja-ladt, ~~יִפֶּת~~ japht, ~~נַתַּת~~ na-tbatt:
~~לַקַּחַת~~ la-ka-aebt: (y) v. g. Ruth. 3. 9. (z)
~~בַּח~~ bach, ~~אִשְׁכּוּ~~ I-csech, ~~דֶּרֶךְ~~ de-rech.

Etum vocale sibi adjectum tollunt, præcedens autem in eam mutant vocalem, in qua jubentur quiescere.

§. 4.

*variables sunt quæ de
et modo l. leguntur l.
variables sunt
ide semper usque modo
leguntur et scribuntur*
Porro literarum aliæ sunt *Variables*, *Invariables* aliæ: Et hoc tam ratione *Figure*, quam *Soni*. Quæ

l. Mg. p. 59. §. 1. I. ratione figure variant, vocantur vel

I. Finales, quales sunt כִּמְנַפֵּץ, e quibus ם in fine vocis formam assumit quadratam^a; Cæterarum verò infima linea basis locò transversim aliàs ducta, ^{aut} in fine vocis in lineâ rectâ descendenti protrahitur liberius, ^{aut a sinistra usque ad dextram descendend} in hunc modum ץׁׂ׃^b. Vel

l. Mg. p. 60. §. 2. Dilatabiles, quarum ductus transversus, spatii decorè explendi ergò dila-

(a) מְקוֹם locus. (b) כֶּסֶף argentum tuum, נְבוֹן intelligens, יְעוֹפֵף volitabit, נִצּוֹץ scintilla.

dilatantur longius; quales potissimum sunt *אֶתְלֶתֶם*.

II. ratione Soni, *ו. מג. פ. 61. 64.*

1. Sex literæ *בגדכפת*, puncto ipsis impresso, aspirationem, quam connotant, dimittunt. Et

2. *ש* puncto in *dextero* cornu collocato, *crassius* sonat; in *sinistro*, *lenius*.

3. *י* Initiale per *schurek* motum, effertur ut *א*. Cæteræ sunt *Invariabiles*.

S. 5.

25.60 Denique ratione *Originis*, aliæ sunt *serviles*, quæ aptæ, ut *nonnunquam* *serviant*; cuiusmodi comprehen-

A 5

hen-

(c) Ex. 15. 15. *אֵלֵי* robusti, v. 16.

תהמור ad magnitudinem; v. 8.

אֵי abyssi, *ים* mare. (d) *בִּבְטֵן* bebbé·ten, *גַּג* gagh,

מִפְתַּח schüd·dadh, *כַּסֶּפֶר* Cas·pech, *שִׁיר*

mip path bagh, *מִתַּחַת* mit·ta·hbath. (e)

שָׁלוֹשׁ scha·losh. (f) *שִׁשׁ* Si·su

ma·fos. (g) v. g. *וּבֵן* u bben; ut digamma

Eolicum. Conf. Edit. pl.

לשׁ Ab initio
לשׁ Ab initio et
fine.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

לשׁ Ab initio medio et fine
servire possunt.

חֲשֵׁה וְכָלֵב אֵינָן ^{נֶעְדָּוִי נֶעְדָּוִי}

Radicales alia, quæ *servire nun-*
quam possunt: quales sunt reliquæ.

Obs. 1. (* *Chaldaicè* ָ servilibus super-
raddendum^h: quin etiam *Ebraicè*.)

(β) ָ unā cum ֿ servit quandoque
pro ֿ in *Hithpaël* transpositaⁱ. Ita

(γ) ָ aliquando *servire* videtur, ut
epenthetica^k; & ֿ, juxta non neminem,
ut *heëmanthica*.

(δ) בִּלְשֹׁ utrinque, & *ebraicè* insuper
ֿ, ordinariē *serviunt* tantū ab initio.

2. *Servilis* ab initio *Radicalibus* appo-
sita, essentialiter talis vocatur *Præforma-*
tivum, *Extraessentialis* verò *Præfixum*:
In fine adjecta, *Essentialis* dicitur *Affor-*
mativum, *Extraessentialis* autem *Suffi-*
xum: quæ Vox tamen strictissimè sum-
ta, sola denotat *Pronomina inseparabi-*
lia.

3. *Ratione Vfus*, *Serviles* vel *vocis* si-
gnificationem augent, vel variant, vel ejus
euphoniā tantū *promoveant*.

4. *Serviles* superaddi solent radici vel ab initio, vel a fine, et ultimæ sunt
essentialiter 2. *Extraessentialiter* *Serviles*. Essentialiter 4. Li-
servientes sunt, quæ ita adduntur, ut significationem vocis variant, et formā
solum mutant. Quæ ab initio posita præformativæ s. præfor-
mativæ, a fine autem affirmativæ s. affirmativæ. Extraessentialiter
autem servientes sunt, quæ ita adduntur, ut significationem vocis variant, et formā
solum mutant.

(h) Vid. ad §. 37. 1. (i) Vid. §. 41. III. 4.

(k) ut *Esth.* 4. 11. שְׁרָבִיט pro שְׁרָבִיט *sec-*
ptum &c.

Ab initio vocis sicut præfixæ l. præfixæ, in fine autem

4. Litera Servilis Radicalibus ab initio apposita, punctum regulare amat (:). Et, (β) si Proformativa fuerit, etiam prima Radicalis accipit (:); nisi hanc Dagesch sequatur, vel litera actu quiescens. ^{1. Vid. infr. §. 24. v. 49.}

§. 6. ibid. Mss. p. 62. §.

Vt sonum perficiant literæ, ad-
jiciuntur illis *Vocales, quinque bre-
ves, totidemque longæ*; brevibus suo
sono homogeneæ vel analogæ, &
in Schemate seq. parallelæ.

Breves

Longæ.

1. <u>Patach</u>	<u>Mss. 63. Kamez</u>	<u>A Mss. p. 63.</u>
2. Sægol	tsere	E
3. chirek parv.	chirek long.	I <u>ibid. p. 63.</u>
4. <u>Kamez chat.</u>	cholem	O
5. <u>Kübbuz, ü</u>	Schurek	u

Obs. 1.

(1) ut יְהוּי, תְּחִי &c. (m) Quarum præ-
rogativæ sunt, (1) per se sonum, seu vocem e-
dere perpetuò. (2) literam mutam animare,
seu movere. (3) accentum sustinere, tam toni-
cum, quàm ordinativum. (4) cum literis a-
se animatis constituere syllabam; nunc sim-
plicem, modò compositam. (n) Quæ-
libet in syllaba simplici sonum sibi competentem
pu-

Obs. 1. Quamvis (α) nec longa vocalis, sequentem literam animans, fastidiosè nimis producenda sit; nec brevis, syllabam terminans, acceleranda nimium;

vid. MSS. p. 64. l. 44. (β) Autor tamen vocalium, vocali brevem p. 69. l. 26. vi pronunciandæ nonnisi simplicem temporis moram impendi voluit, longæ verò geminam.

(γ) Cuilibet etiam literæ mobili mora temporis simplex tribuenda;

(δ) Duabus verò ante vocalem ob schva mobile, conjunctim sonantibus literis non nisi unica temporis mora competit.

2. Vocalis longa est in Syllabâ simplici, brevis in Compositâ^o; nisi utrobique adsit tonus, vel Metegh. * Chaldaicè verò vocalis longa sæpe occurrit etiam in Syllabâ compositâ.

3. *Vocales ipse et* Puncta Vocalia accommodent se literis, maximè suis^p, sæpe & sequentibus^q: quarum pronunciationem, quantum in se, promoveant ac facilitent. Nam

C. Vocalis animata semper literam proximè sibi præmissam, quæ sua dicitur, ipsaq; literæ. Potest tamen animare sibi sequentem literam. Dum sibi duas præmissas literas utique, totidemq; in fine vocis postpure denotat; in composita v. (-) & (.) aliquid profitas hanc impuritatis attrahunt ex E; & (. .) ipsum ac (..) raro animat; in medio vocis in syllaba composita immiscent sibi aliquid ex A. autem non tam sibi duas postpositas sed una saltem. Qui sonus A naturalis est, pueris labia aperiens omnibus. (o) Vid. §. 15. Obs. 1. (p) h e proximè præcedentibus. (q) destitutis nimirum vocali propria.

4. In pronuntiatione vocalium, A labia aperit omnium maximè : quæ deinceps secundum ordinem reliquarum, in unaquaque magis magisque contrahuntur arctius, *Atq; adeo hic vocalium ordo est naturalis.*

5. Vcales absque literis positæ, literas respiciunt, explicationis ergò in margine locatas : literæ verò absque vocalibus, censentur multis otiosæ. *u. MS. p. 70.*

Mihi verò Salvatoris mei sententiam omnibus Masorethis præferenti, ut Scripturam ab omni corruptione mendaque vindicem,

(β) *Vcales absque literis positæ, sunt otiosæ.*

(γ) *Literæ verò vel vocalibus destitute penitus, vel punctis adfectæ ineptis, exornentur sibi competentibus; ad-*

(r) extantem Matth. 5. 18. (s) Jud. 20. 13. : abesse possunt, eodem sensu manente. Cum בְּנֵי בִנְיָמִן per Meton. idem significet ac בְּנֵי בִנְיָמִן filios Benjamin, seu Benjaminitas. (t) 2. Reg. 22. 5. יִרְרָךְ legendum בְּיָתָךְ, Jer. 51. 3. יִרְרָךְ punctari debet &c. (u) V. g. 2. Reg. 18. v. 27. Jes. 36. v. 12. שִׁינֵיהֶם & חֲרָאֵיהֶם quæ legi debens שִׁינֵיהֶם stercora sua, & חֲרָאֵיהֶם urinas suas &c.

adscriptis, si quæ sunt, ad literas marginales rejectis.

6. * Chaldaei pro י Ebraeorum ordinariè substituunt (ַ), pro (ֿ) verò istorum sæpius adhibent (-) x.

§. 7. *vid. MSS. p. 72. & 4.*

Vocalium Tres, *bhirek*, *bbolem*, & *Schburek*

I. *Assumserunt a Consonis*, adju-
mentum *aliquod*, usitate *fulcrum*
dictum,

1. *Cbirek* quidem literam י.

2. *Duæ reliquæ* vero literam י.

Quarum tamen

3. *Cbirek* fulcrum istud rarius,
bbolem frequenter, *schburek* nun-
quam amittit. Et *sed ab initio ante hite*
ראש 372

II. Idem *bbolem* præterea cum
puncto diacritico literæ ם in vicinia,
quoad formam, ordinariè coalescit.

I. Cum

(x) v. g. pro ebr. עולם, Chaldaei dicunt עלם
seculum. (x) Vid. §. 3. II. 3. & 4. β.

I. Cum dextero quidem, quando præcedens litera ^{actu movenda} mobilis² puncto vocali destituitur³.

2. Cum sinistro verò, quando ipsummet ^{quæ punctum supelug collocatum} vocalem non habet aliam⁴. At

III. Puncto in utroque cornu literæ ^{actu movendo puncto} collocato,

I. Si præcedens litera ^{consona} vocali careat, punctum cornu dexteri hholm indicat, ^{actu} lenius pronunciat⁵ ô.

2. Sin litera ^{actu} puncto vocali careat, eam exhibet punctum cornu sinistri, literâ crasius pronunciatâ⁶.

§. 8. ויד. MSSE p. 73.

Figura () valet o, & Kametz bhatuph vocatur,

I. In syllaba composita, ויד. ibid.

I. Quæ

(z) Secus רֹשֶׁךְ rosch, non roosch; רִישׁוֹן ri-schon, non ri-o-schon; וִישָׁלַח Vi-schal-lach, non Vi-jo-schal-lach. &c. (a) חֶשֶׁךְ cho-sheck. (b) שֹׁנֶה Sone, osor. (c) נוֹסֵיִם no-seim, portantes. (d) שֹׁמֵר scho-mer, custos.

Quæ in Schva subintellectum terminata, tono & Metegh destituitur^e.

Obs. * Chaldaicè ex syllabâ compositâ tono destitutâ, non satis tutò sonus O elicitur, nisi à formatione fuerit approbatus.

Assat. p. 73. II. Quum ante expressum (:) simplex posita, Metegh non habet sibi adjectum, aut accentum alium^f.

Obs. In שמרני^g, עמר^h, מירריⁱ, ררופי^k, & juxta Kimchium רהרג^l, multa exemplaria extraordinariè Metegh habent: quod non obstat, quò minus (ַ) pronunciatur ut O.

II.

(e) Id quod præcipue occurrit in ultimâ vocis, à quâ tonus vel ob makkeph est ablati, vel ob ׀ conversum Futuri ad penultimam retractus. v- g. כֹּל col, complexus, Vid. §. 14. it. וַיִּקָּם Vai-iâ-kom, & surrexit. Exod. 12. 14. תַּחֲנוּגֶהּ dechog - gü-hu, pro festo celebratis eum. (f) חֲכָמָה hboch - ma, sapientia; contra חֲכָמָה bha-chema, sapiens fuit, F. לַיְלָה laï la, nox, חַמְטָה ham-mâv-ta, mors. (g) Schom-re-
ni, Ps. 16. 1. (h) Amodh - châ, Obad. v. 11. (i) Mi-ior-dhi, Ps. 30. 4. (k) rodh phi, Ps. 38. 21. (l) la barogh-châ 1, Sam. 24. 11.

III In syllaba simplici per Me-^{nglu p. 73} thegh suffultá, ante (ְ)^m vel (ְ) bhatuphⁿ Gutturalium, non dagef-
lchandarum.

Obs. 1. Sicut in פִּקְרָבְכֶם, ac * Chald. לִקְבֵּל analogia urget, ut O legas ante (ְ) ac (ְ) hhatuph non - Gutturalium; nec non in קִרְשִׁים, atque שִׁרְשִׁים, sub primâ, ante (ְ) longum: ^{Gen. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.}

2. Ita eadem analogia vicissim vix admittit euphoniâ illam, quâ (ְ) literæ ו, aliorumque Præfixorum, prius cum (:) notatorum, quidam efferunt per A.

§. 9.

Diphthongos propriè dictas non habent. Habent verò notam, vocalis absentis sub litera mobili indicem, chateph dictam seu schva. Quod vel simplex est, vel Compositum. Compositum semper mo
B ve

(m) פִּעְלוֹ Po-oló, opus ejus, Deut. 32. 4.

(n) פִּעְלֶךָ Po-ol-cha, opus tuum. (o) Directive scil. s. significative. Quia indicat pronunciantem se movere debere ocys, vel quiescere.

vetur. *Simplex* autem (:) vel *Mobile est*, vel *Quiescens*. (o)

I. (:) *Mobile*, ante vocalem, *occurrit*

1. Ab initio^p;
2. Post vocalem longam, tono destitutam^q;
3. Post aliud (:)^r; Et sic quoque
4. Sub litera fortiter dageschanda^s.

Obs. * *Chald.* (:) post vocalem longam sæpe quiescit, inprimis, si destituatur *Meregh*^t.

II. *Schva quiescit*, post vocalem,

I. In

(p) בִּרְאֵשִׁית *bere-ʿstith*, in principio. (q) praesente tono quiescit, e. g. תְּדַבְּרֶנָּה *tedhabber-na*, loquentur. (r) Gen. 3. 5. וַיִּפְתָּחוּ *Ve-niph-kechu*, & aperietur. (s) V. g. Gen. 1. 3. וַיִּגַּע *tig-geu*, tangetis : Gen. 1. 3. וַיְהִי *V-jebi*, & fuit. (t) * v. g. Efr. 4. 12. מַרְדֵּבָּתָא *ma-radh-ta*, rebellis. Efr. 5. 16. שְׁשַׁבָּצַר *scheschbats-tsar*.

III. Schva Compositum adjicit figure simplicis unam ex tribus brevibus vocalibus (-), (:), vel () bhatuph : quarum

I. Quælibet sonum suum ^{obscurè} retinet, & (:) in pronuntiatione neglectum ^{et} ac

2. Propriè competit Gutturalibus: *impropriè*, & ob solam Euphoni-
am, extat nonnunquam sub aliis.

Obs. Vicarium alternans sequitur ferè naturam ejus, pro quo alternat.

§. 10.

Præter literas, & puncta vocalia, hîc etiam observanda veniunt
* *Raphie*, Dagesch, Mappik*, Metegh, & Makkeph.

§. 11.

Dagesch est punctum ventri literæ impressum, specialem ejus indicans pronuntiationem. Di-
stri-

(f) נַעֲשֶׂה na-asé, faciemus. הֵיוֹת He-
joch, esse. בְּחֹלִי bholi, morbus.

tribuitur in *Forte* ac *Lene*^g.

I. *Dagesch lene*, quod è sex literis בגרכפת *aspirationem* tollit, imprimitur illis,

1. *Ab initio* totius periodi^h.

2. *Post quiescens schva*, aut ejus vicariumⁱ, vel vocis ejusdem^k, vel precedentis^l: nec non

(β) post (:) mobile vocis שְׁתִּים^m.

Obs. *Dagesch L.* non imprimitur post (:) *quiescens*

1. Imperativi ac Infinitivi Kal, sub secunda radicaliⁿ:

2. Ex vocali longa ortum^o:

B 3.

3. Ob

(g) Differunt inter se, quod *forte* semper vocalem præmissam habeat, *lene* nunquam. (b) *rimediale*

Gen. 1. 1. בִּרְאשִׁית *bere-sebith*, in principio. *trifurca*

(i) Scil. (-) furtivum. (k) וַיִּבְרָא *divi-* *notata.*

fit: יָדַעְתָּ pro יָדַעְתָּ coll. §. 9. II. Obs. 2. *co-*

gnovisti F. (1) דָּרַךְ כּוֹכַב *da-rach co-chabb*,

procedit stella. (m) v. g. Gen. 5. 18. Ita c. 4. 19.

וְרָדְפוּ *per-* שְׁתִּים c. 14. 4. (n) Jos. 2. 5. *per-*

sequimini, Num. 35. 12. עָמְדוּ *stare eum &c.*

(o) מְלָכִים *Reges*, ex מְלָכִים.

3. Ob præfixum, in Nominibus^o;
4. Postpositum vocali, ex schva com-
posito factæ^p;
5. Ex (.) correptum; ob ה Paragogi-
bum, vel Locale^q;
6. Ante כ Suffixum^r, vel tertiam radi-
calem vocis בָּגֵר^s. Neque
7. Si litera aspirata fuerit ante וְ ejus-
que pluralem^t.

3. Post syllabam simplicem præ-
cedentis vocis, vel

(α) penacutæ in (־) exeuntis^u; vel

(β) cum accentu Domino^x, aut
Psik^y notata.

Obs. r.

- (o) בְּכֶתֶב in scripto, לְדָבָר ad adytum,
בְּגִדוֹל ad magnitudinem. (p) נִהְיֶה־כֹּחַ it.
תֹּ-עֲבִירָם to-obh dbém, cogeris servire illis. (q)
בֵּיתָה in domo: contra נֶגְבָּה ad meridiem, ex
נֶגֶב. (r) אֲכַלְךָ comedere te. (s) בְּגָדֵי
מְלִכִּיּוֹרַת imperium, מְלִכִּיּוֹת
* Chald. מְלִכּוֹתָא imperia. (u) זָבַחַת פֶּסַח
מַעֲלָבִישׁ פֶּסַח, עָלֶיךָ פֶּרֶץ super te ruptura.
(x) בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵם ad imaginem suam: ad i-
maginem &c. (y) Gen. 18. 21. עָשׂוּ וְ כָּלָה fe-
cerunt consummationem.

Obs. 1. Si syllaba dageschanda tono destituitur, aspirata manet initialis, post simplicem, etiam penacutam z.

4. Si aspirata schvata^a, fuerit ante aspiratam eandem^b, vel ejusdem organi^c.

II. Dagesch forte literas (quibus omnibus, præter Gutturales & ך, inscribi potest), aspiratione, sicubi sit, ablatâ, duplicat.

Estque triplex: Characteristicum^d, Compensativum^e, atque Eu-

phonicum^f. *Obs.* ^{quod imprimi} ^{seu mendat sign} ^{ficant, l. form. d. m.} ^{causa} ^{Equod imprimi} ^{addignanda li} ^{tera aliqua ab} ^{lectorem.}

(z) V. gr. Gen. 42. 14. בֵּיתָהּ פֶּרְעָה in do-
mum Pharaonis. (a) Secus vocalizata, ut אִשָּׁה
וְהַיְתָה בְּבַתּוּלִיָּה mulierem in virginitate suâ.
אֲחֵלּוּ בְּבַהֲלוֹ * Chald. & erit Babylonia. *
אָבִּירֻנָּה בְּבִשְׁתָּנוּ abierunt in celeritate. (b)
יִרְדֵּנוּ בַּפֶּרֶךְ dormiemus in opprobrio nostro. (c)
לִמֹּד לְמֹדֵד dominetur ei per odium. (d)
וְנִבְחַתִּי גִבּוֹב גִּבּוֹבִי vel docuit; ideo furto ablatum sum.
(e) אֶגְפִּי מִבּוֹר percutiam, ex גִּפְּתָהּ; מִבּוֹר diluvium,
מִקֶּדֶשׁ ex לֶקַח sumam, ex גִּבּוֹר. (f) מִקֶּדֶשׁ
sanctuarium, pro יִקְרָה, מִקֶּדֶשׁ, obedientia.

*Dagesch forte
fuit char. indicium
fuit compendii
fuit. et plus
vicum*

Obs. 1. Horum quodlibet ex literis
schvatis saepe excidit: defectu Characteri-
fici & Compensativi per Metegh notan-
do, præcedenti vocali brevi tono desti-
tutæ adjectum *¶ vel per mutationem vocis præcedentis
brevis in longam cognatam ex §. 20. Obs. 2. vid. Ind. §. 15.*

2. E contra quodlibet horum, ad a-
nalogiam communem, deprehenditur
quandoque literæ ׀ inditum. Et qua-
tuor in locis, contra omnem analogiam,
literam ׀ onerat.

3. * Chaldaei loco dagesch fortis sæpè
adhibent ׀^h, rarò literam, quam com-
pensare debebat ׀.

§. 12.

Mappik est punctum', quod li-
teræ ׀ finali, vocali destitutæ, im-
pressum, indicat eam moveri^k: ac
proinde etiam,

2. *Secundæ radicali* naturâ mo-
bi-

(g) מִבְּקָשִׁים pro מִבְּקָשִׁים quærentes.
יִקְחוּ pro יִקְחוּ accipient, ex לָקַח coll. §. 44.
Obs. 3. (a) (h) * מִנְּהָה pro מִנְּהָה quod v. 2c.
occurrit, census. (i) * עַמִּמִּיָּה pro עַמִּיָּה populi, ex עַם
rad. עָמַם (k) צָבָה turgidus fuit, צָבָה desi-
derat, צָבָה fulsit, תִּתְמַה miraberis, אֱלֹהִים Deus.

*bili quiescentium tertiâ, illicò im-
primendum est, quoties ultima per
Apocopen abjicitur.*

Obs. i. *Raphe*, lineola transversa superne collocata, indicat, literam eâ affectam, absque *Dagesch*^m, vel *Mappik*ⁿ esse efferendam; quoties sc. hæc videbantur imprimenda.

2. Circellus, vel asteriscus, aut punctorum supra literas congeries, notam indicant Masorethicam, in margine, vel sub calcem, collocatam. *In p. p. et in v. aut frequentig occurrentibus*
in notis marginalibus una cum eis in v. et in p. p. et in v.

§. 13.

Metegh est lineola perpen-
dicularis, vocalis ~~affecta~~ sonum
decorè & cum Euphoniâ, sed absque
tono, sufflaminans.

Estque duplex, *adstrictum* aliud,
seu *pressum*; aliud *Laxum*.

I. *Metegh adstrictum*, in syllabâ

B 5

sim-

(1) 2. Sam. 15. 28. מִתְמַדְמֶה cunctans sum,
ex מדה, coll. §. 41. III. 5. (β) (m) Exod. 20. 13.
לֹא תִרְצַח: לֹא תִנְאַף: לֹא תִגְנוֹב. Non
occides: non mœchaberis: non furaberis. (n)
Num. 32. v. 42. לָהּ pro לָהּ ei.

sub vocali hic
comprehenditur
unde Schva mobili
simplex et compositum

simplici, sæpius *adjuvitur vocali ter-*
tia^o, vel quartæ ^p ante tonum:

itemq; ante brevem.

I. *Longæ* ante longam aliam,

2. *Cuius* ante *Schva compositum*
vocali: *Longæ* quidem, ne quâ
sui parte truncetur ^q; *brevi* verò,
ad tertiam moram supplendam^r.

3. *Brevi*

(α) ante eandem brevem ex
Schva composito factam^s: aut

(β) postquam Dagesch chara-
cteristicum^r aut compensativum^a
excidit.

4. An-

(o) *וְתִרְאָהּ* *reptans*, *וְתִרְאָהּ* *videbitur*,

לְמִינֵיהֶם *juxta species suas*, *תְּשׁוּקָתוֹ* *occursus*

ejus. (p) *מִחַלְבֵיָן* *de pingvedinibus* *earum*.

(q) *הָאֶרְצָה* *hæc humus*. (r) *אֶעֱשֶׂה* *faciam*,

אֹהֶלוֹ *O-holó*, *tentorium ejus*. (s) *בְּעִבְרָנוּ*

serviemus ipsi, ex *בְּעִבְרָה*. Sic ex modo citato

אֶעֱשֶׂה fit *אֶעֱשֶׂה* *comparabo te*; ex altero

בְּאֹהֶלְךָ *in tentorio tuo*. (t) *וְהָלַךְ*

(u) Gen. i. 24. *וְחַיָּתוֹ* *& vivens*, ex *חַיָּה* *rad.*

חַי.

4. Ante (:) simplex longæ^x, vel brevi pro longa alternanti^y.

Obs. 1. Metegh hoc necessarium sæpè abest z, ex solâ analogiâ supplendum.

2. Ob duplicem causam, duplex subinde Metegh accumulatur in voce eadem².

3. Pro Metegh alternat nonnunquam³ accentus ordinativus^b.

II. Metegh laxum datur,

1. Ad vocalem brevem, in syllaba composita,

(α) Primæ radicali verborum הָיָה^c & חָיָה^d præmissam, perpetuo.

(β) Poly syllaborum, in tertia vel

(x) הָיָה^c fuit, תִּירָא^e paries, תִּירָא^e timebis, וְלִהְיוֹת^f generationes, & וְלִהְיוֹת^f ad dividendum. (y) וְיִירָא^g & timuerunt, גְּבִילָךְ^h terminus tuus.

(z) Nominetenus proxime ante tonum, ubi schva non intercefferit. (a) וְאֶבְרַכָּהⁱ

& benedicam. (b) Gen. 12. 2. וְאֶבְרַכְּךָ^j & benedicam tibi. (c) יִהְיֶה^k erit, בְּחַיֹּתָם^l in esse eos.

(d) תַּחְיֶה^m ero, יִהְיֶהⁿ & esto. (e) וְחַיֶּה^o & vive, וְחַיֶּה^o & vive.

vel quartá ante tonum; five naturá
talium ^e, five propter Makkeph ^f;

2. Ad vocatē longā
compositā Syllabæ
tono definitā; ut
nora superflua
aufertur.

3. Ad (:) initiale literæ, vel
(a) Difficulter cum sequenti in
unam syllabam coalescentis ^g, vel

(b) Pronunciatu difficilem attin-
gentis ^h.

§. 14.

Makkeph est lineola transversim
communi literarum vertici in fine
addita; quæ *vocem affectam, abla-
to tono, ad continuam cum sequen-
te pronunciationem copulat*ⁱ.

§. 15.

Ex literá atque vocali, uno
ha-

(e) הַמֵּאֲכֵלֶת הַשִּׁתְּחוּ *incurvarunt sese*,
cultus. (f) Ex. 32. 8. וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ וַיִּזְבְּחוּ-לוֹ
& *incurvarunt se illi, & sacrificarunt eidem*.
(g) וְנָשׁוּבָה & *revertemur*. (h) שֶׁאוּ
proferte, לְחֵלְבָה in pauperem. (i) אֶל-מָקוֹם
*et-ma-kóm, ad locum, אֶת-כָּל-עֵשֶׂב eth.col-
é-sebb, omnem herbam, אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ
eth.col ascher.ló. i. e. omne quod ipsi.*

halitu comprehensis, oritur Syllaba: quæ vel *Simplex* est, vel *Composita*.

1. Syllaba *simplex*, in qua *unica* est vel simplex *Consonantium mora*; atque adco (quoad sonum) *desinit in vocalem*^k ..

2. *Composita* verò ex pluribus *Consonantium moris constat*; atque adeò *desinit in sonum Consonantis*¹.

Obs. 1. Ebraice quælibet *syllaba triplicem temporis moram requirit*: non plures integras, nec pauciores; nisi tonus adfuerit, vel metegh.

(β) * Chaldaicè verò triplex minimum mora requiritur; quamvis nil obftet, quò minus adsint plures.

2. Nulla syllaba incipit à vocali, à consonante omnes.

3. In quacunque voce tot sunt syllabæ, quot veræ vocales.

§. 16. *ויד. מלשון. פ. 75. ה.*

Tonum vox vel in Ultimâ habet, ac dicitur Milra; vel in Pen-

(k) תהוּ it. תאכה utraque utrinque simplex est. (1) ויבדל it. המבול omnes sunt compositæ.

Penultimâ, quæ vocatur Millel: in Antepenultima nunquam.

In qua observetur, 2. Sedes toni dignoscitur ex syllaba ultimâ: cujus vocalis brevis longa, prouti est in syllaba simplici vel composita, nunc penultimam acuit, nunc ultimam; ba ubi vis, tam in syllabis, quam vocalibus, oppositorum ratione opposita. Scilicet vid. Postu. p. 76.

1. Ultima syllabæ simplicis vocalis longa, acuit penultimam, brevis ultimam, non paralogicam p. Sed

Obs. 1. Ultimam acunt

(a) Vocales ~~per se~~ longa ante נ^a ט^a ה^a tam radicale, quam fervile: it. gessen hahler

(β) Ser-

(n) גֹּמֶה gó-me, §. 3. II. 1. (β). בְּנֵיהַּ ba-né-cha, קְנִיתִי ka ni-thi, כִּסְמוֹ cis sá-mo, בֹּהוּ bó-hu, חֲטָאנוּ cha-tá-nu. (o) מִקְנֶה mik-né. (p) אֵלֶּה el-le. (q) מַצָּא ma-tsá, יָרָא ia-ré, &c. contra דִּשְׁבֵּה dé-sche. (r) הַיָּהּ ba-já, דִּינֶה din-né, רָאָה ra ó, מַלְכָּה malka.

(β) *Servilia asyllabica* ¹ ² ³ (at-
que Ebraeorum) ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹³³⁶ ¹³³⁷ ¹

regula participia (γ) הָֿֿֿ Afformativum (N) Hiphil, *quæ sunt Hilva* extra verba ultimi הָ quiescentis^h. (ב) *Id. Jer. 23, 8.* (* Chaldaicè in Præteritis Conjugatio-
Jer. 4, 31. Idem num omniumⁱ).

(δ) הָֿֿֿ Afformativum Levium in Gemi-
Excep. to tamē tantibus^k, aut quiescentibus^l Ajin; extra
in his Hiphil Participia.

(ε) הָֿֿֿ Suffixum, vel tertiæ sing. fœm. Præteritorum additum^m, vel compositum cum הָ Epenthéticoⁿ.

II. Ultima syllabæ compositæ vo-
calis longa acuit ultimam °, brevis
penultimam p.^f Sed tamen

autem in Obs. Ultimam compositam acuit vocalis
Nec in forma brevis
quæ in vocali brevis
in eadem habet brevis

i. Al-

(h) הוֹשִׁיעָה | ho - schi - a, servavit F. (i) נִפְּלָה | nephâ - la, ceciderunt F. אֶתְּעַקְרָה | ith - aká ra, eradicatæ sunt &c. (k) סָבָה | sâb - ba, circuivit F. (l) קָמָה | kâ - ma, surrexit F. רָמָה | râ - ma, extulit sese F.; Sed רָמָה | ramâ, excel - sa. (m) חִלְּקָתָה | chil - lekát - ta, divisit eam F. (n) תַּחְלֵנָה | to - chalén - na. (o) מְקוֹם אַחֵר | ma - kóm e - châdh. (p) הָאָרֶץ | ha - â rets, ter - ra hæc.

1. Alternans pro longâ^a.
2. Ob statum constructum talis^r.
3. Trium Consonantium^s.
4. (·:·) ante ם^c & ןⁿ fervilia.
5. (-) ante tertiam radicalem Verborum^x.
6. Terminationis ם^c ןⁿ.
7. Vocis, quæ, extra præfixum, foret monosyllabica^z. *וְיִשְׁכְּנוּ מִשְׁכָּן* ad p. 90. I.
8. Quatuor (pluriumque) radicalium^a.

C

III. De

(q) דִּבְּרָא *dib-bér*, Vid. §. 26. v. 2. (r) מִשְׁכָּן *misch-cân*, ex מִשְׁכָּן, it. מִזְבֵּחַ *mis-bábh*, ex מִזְבֵּחַ. (s) אִמְרָתָא *a-márth*. (t) אִמְרָתָם *amar-tém*, אֶתְכֶם *eth-ckém*. (u) רֵי־תֵּן *rei-thén*, אֲבִי־כֵן *abhi-ckén*. (x) קָטַל *ka-tál*, &c. (y) פָּנִי *pa-nái*. (z) מַעַל *me-àl*. Quod & contingit ultimæ simplici cum vocali longa, v. g. וַיְהִי *va-jehi* &c. (a) בָּרָךְ *bar-sél*. Eodem valore efferes: I. Vocalis brev^{is} syllabæ simplici^s (tam ultimæ, quam penultimæ) affectam acuit; ultimæ vero composi^{tæ}, acuit penultimam. Vel pro memoriâ magis sublevandâ I. Vocalis brev^{is} ultimæ simplici^s, acuit ultimam; composi^{tæ}, penultimam: & contra II. Vocalis longa ultimæ simplici^s, acuit penultimam; composi^{tæ}, ultimam. Servatis, ubivis memoratis supra Observationibus.

III. De sede jam constitutâ, ob novum emergens, tonus translocatur varie. Sæpe enim

(α) Ex ultimâ tonus retrahitur ad penultimam, scil.

1. Ob ׀ Conversivum Futurorum.
2. Ob accentum Dominum.
3. Ob particulam לְ præcedentem.
4. Ob tonum immediatè sequentem.
5. Ob Dagesch euphonicum, literæ ם vocis לְמָה inditum. Et vice versâ

(β) Ex penultima tonus dimittitur ad ultimam,

1. Ob ׀ conversivum Præteritorum.
2. Ob accentum ministrum, vel distinctionis minoris, in אָתָּה tu, אֲנִי ego, ac עַתָּה nunc.
3. Extra hujusmodi casus, in affirmativis ׀, & הָ — Quiescentium ac Geminantium Ain; potissimum tono immediatè præcedente, ab initio versuum.

CAP.

CAP. II.

De

Permutatione Punctorum.

§. 17.

Hypothes. I. Quoties, sine §. 48.
 tono aut metegh, vocalis
 longa foret in syllabâ composita,
 aut brevis in simplici, toties mu-
 tantur.

II. Tono, per incrementum ^{ut plurimum} fina-
 le è sede pristinâ moto, danda est ^{interdiction} _{medianum}
 opera, ut pauciores fiant syllabæ.

III. Indicium primæ Originis,
 in sono, quantum fieri potest,
 indicetur.

Cautela 1.

Quando in voce non solæ vo- §. 6. Ob. 3.
 cales mutandæ sunt, sed & literæ;
 à literis fit initium.

Cautela 2. Quando litera traditur abjici- §. 6. Ob. 3.

C 2

enda,

enda, cum ea simul perit punctum, (si adfuerit) *precedens*: in cuius locum retrogreditur, quod literæ ablatae subscriptum erat.

Obs. Cum non - geminato (& literâ, quæ ad formationem ejus inflectitur,) *pereunte, simul tolli poterit subscriptum (:)* *quiescens.* *q. v. d. §. 44. Obs. 3. p. 117.*

Caut. 3.

Ebræi non facile aliquid, sine factâ compensatione, tollunt. Quæ in universum triplex est:

(α) Literam *mobilem* *compensat* *Dagesch* forte, literæ abjectam sequenti imprimendum.

Quiescentem *vocalis longa* *compensat*, adscribenda literæ quiescentem præcedenti.

(γ) *Exclusum Dagesch*, *præter* *vocalis longam*, *compensat* *Metegh*, adjiciendum vocali præcedenti.

Caut. 4.

Suffixo in voce requisito, *Præ-*
fi-

fixum non apponitur, nisi antea vocabulis cum Suffixo legitimè ordinatis.

(β) Ex pluribus verò Præfixis id prius apponatur, quod voci, cui additur, est propius; utut pronuntiatione deinceps fiat posterius.

ut plurimum Caut. 5.

Voce a fine crescente, prima semper cura sit de sede motitoni, quâ cognitâ, eaq. mutata.

Mutationis fit initium ab eâ vocali, quæ à tono distat longissimè; iuxta §. 21. ordine progrediendo deinceps ad reliquas: donec, pluribus in (:) correptis, denuò nova Schevaim est habenda ratio. iuxta §. 24.

Caut. 6.

Quæcunque regula vocalem tradit in (:) corripendam; intelligenda est unicè de Vocalibus puris, ac in syllabâ simplici.

2. Impura enim, quæ scil. literam quiescentem, aut Dagesch forte ex-

clusum includunt, vel sunt in Syllabâ compositâ, non corripuntur in (:).

vel:

Caut. 7.

Cessante causâ, plerumque cessat effectus, etiam in esse suo constitutus.

§. 18.

I. Vocalis longa Syllabâ Compositâ tono destituta, permutatur in brevem.

1. *Sibi cognatam^b. Sed*

2. *Ante Dagesch forte (..) in (.)^c, & frequentius quoque (i) in (,) ^d transit.*

3. *Ob tonum retractum, i mutatur in (,) hhatuph^e.*

Obs. 1. * *Chaldaei correptionem hanc vocalis longæ in brevem, negligenter admodum observant. Sed*

1. Si

(b) ex תַּם radicis תַּמַּם, fit coll. §. 19. כָּל ex כָּל־, יָשִׁים ex יִשְׁמִים integri. תַּמִּים (c) ex שֵׁן fit שְׁנִים dentes. (d) עִירְמִים ex עִירֻם coll. §. 50, III. Obs. 3. (e) עִירֻם ex עִירְמִים coll. §. 50, III. Obs. 3.

2. Si Ebraicè *tono ob Makkeph ablati*
 10^r, *vocalis longa maneat, sustentetur perveles ad penult*
Metegh. *manu retractor.*

II. *Vocalis brevis syllabæ compositæ in simplicem reductæ, elevatur in cognatam longam, vel Dagesch assumit, aut Metegh; vel in (:) corripitur.*

§. 19.

Defectiva ex Geminantibus Ajin, voce in fine crescente, ultimæ radicali imprimunt Dagesch forte^f.

2. * Chaldei tamen voce per Præformativum crescente, Dagesch forte imprimunt primæ radicali §.

§. 20.

Dagesch forte ex analogiâ in literis Gutturalibus ע ו requisitum, extruditur: ע compensatur, mutando plerumque antecedentis literæ vocalem brevem, in cognatam longam;

C 4

I.

(f) Ex סבּוּ fit סבּוּ, ex נִידּוּ *nidus*, קִנִּיּוּ.

(g) * הִדְקִיּוּ pro הִדְקִיּוּ.

1. (-) nimirum in ()^h,
2. (.) verò & (:) in (..)ⁱ, ac
3. (.) in i^k.

Obs. 1. *Dagesch forte nonnunquam excidit, potissimum ex ך & ם, nudè compensandum per Metegh^l, adjiciendum vocali præcedenti.*

2. *Dagesch forte interdum sine necessitate excidit, vocali præcedente brevi*

(α) Communius in longam elevatâ^m;

(β) Rarissimè immutatâ, vel

(γ) In (:) correptâⁿ. E contrario

3. *Haud rarò Dagesch forte assumitur,*

(α) *Ob vocalem brevem [Syllabæ simplicis non mutabilem in (:)°;*

(β) *Vel*

(h) ך ad formam ך coll. §. 38, 1.

יבֿקֿש formæ יבֿקֿש (i) מִחֿרֿב formæ

מִקֿדֿש coll. §. 50. I. תִּרְאֶה formæ

מִקֿטֿל formæ אֶחָבָה (k) מִגֿזֿר formæ

מִנֿדָה &c. (l) הִחֿשֿד &c. (m) וְנִבֿלָה

illudent, וְנִבֿלָה illusus fuit. (n) מִנִּי

à me, & confundemus, pro וְנִבֿלָה

* Chald. מִנִּיהוֹן pars ipsorum.

(β) Vel nullâ urgente causa, vel exigua fecernendæ significationis P.

(γ) In literis initialibus, in primis post () aut (··), vocum vel per Makkeph copulatarum, vel affectum exprimentium vehementiorem.

§. 21.

Vocales ()^q (··)^r (···)^s (-)^t, item *penacutum* antea^u, ob incrementum finale, in tertiam vel quartam ante tonum rejectæ, in (:) corripiuntur.

Obs. I. () quandoque manet, præsertim

1. Sub מ Heëmantico nominum ortorum è Verbis geminantibus secundam *.

2. In nominibus hominum propriis acutis x.

C 5

3. Im-

(p) עֲרֻמִּים *nudi*, ex עָרוֹם *nudus*, ac callidus, עָרוּמִּים *calidi*. (q) Ex רָבִירִים fit רָבִירִים.

(r) ex תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם fit תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם *abominations ipsorum*. (s) Ex מַלְכִּים fit מַלְכִּים.

(t) Ex קָרְשׁוֹ fit קָרְשׁוֹ. (u) Ex בְּעָלִים fit בְּעָלִים. (x) Ex מַגְנִים fit מַגְנִים.

(y) ex נֶאֱשָׁרִי fit נֶאֱשָׁרִי. &c.

3. Immediate ante terminationes וַת & יַת —, earumque pluralem.

4. Sub primâ Niphal ׀, & plerumque sub secundâ Nominum dageſchandâ ׀; niſi nomen in ׀ exeat^a, aut Dageſch illud fit compenſativum^b.

5. Sub primâ Kal, accedentibus

(α) In Præterito, nudis tertiæ perſonæ affirmativis^c, &

(β) In Infinitivo, Suffixis^d.

6. In paucis aliis, v. g. אֶזְכְּרָה בְּגֹרֶה
הָרָה הַשְׁתַּחֲוִיָּה חֲטָאִים חֲמֹרָה כְּנִיָּה
מוֹצֵא מִנָּה מֵעֶבֶר עַד קֶבֶר קָטַב קֶטֶן
מִצֵּי מִנָּה מֵעֶבֶר עַד קֶבֶר קָטַב קֶטֶן
extra Dual-
lem, ac שְׁלִישׁ quod non est tertius;
item מוֹרֵשׁ ac תּוֹשֵׁב.

Not. quoad num. 1. 3. & 4. item tres
voces ultimas num. 6. recensitas, id et-
iam

(x) אֶזְכְּרָה exilium meum. (y) הִזְכַּרְתֶּם
commemorari vos. (z) בִּקְשָׁתוֹ petitio ejus.
(a) ex עֲצָבוֹן fit עֲצָבוֹן. (b) מִשְׁאוֹתֵיכֶם
moneta vestra, ex מִשָּׂא rad. נָשָׂא. (c) פָּקְדוֹ
ex פָּקַד. (d) כְּקִרְבְּכֶם secundum procedere
vos, ex קָרַב. Vid. tamen §. 8. II. Obs. I.

iam procedit de (,) Penultimæ syllabæ in Statu Constructo.

Obs. II. Et sic quoque (..) manet,

1. In nominibus propriis acutis antea.

2. In sequentibus: אֶפְרַיִם, אֶמְרָה, אֲשֶׁרָה, גִּדְרָה, גִּנְבָה, זֶרַע, זֶרַע, חֲצִירָה, יִתָּר מִגֶּפֶה מִלְאָה מִסְכָּרָה מַעִים מִרְרָה & יַרְעִי: item יַרְעִי מִצְבָּה פֶּאֶר שְׂאֵרִית תֵּאֲנֶה מִרְעִי *amicus*, ac שְׂאֵלָה, quod tamen bis mutat: נִבְלָה verò, exceptò Jes. 26. 29. aliàs semper (..) corripit.

Obs. III. 1. י pro Dagesch Characteristico adhibitum, in paucissimis irregulariter in (:), & ob aliud (:) sequens in (,) hhatuph mutatur.

2. נִגְהָ ^f verò נִגְהָ ^e בִּרְהָן ^e *puncta*, antequam horum in plurali fiat mutatio, transponunt.

Obs. IV. * *Chaldaei* ob incrementum finale, eam modò vocalem regulariter mutant, quæ antea fuerat ultima. Itaque rari-

(e) Unde בְּרִיחֵי *pollices*. (f) כְּגִהֹרִים *splendores*. Nisi formam in singulari diversam statuas.

simè hic §. obtinet^s, ad solam imitationem Ebraismi.

§. 22.

Vocales ob accedens incrementum rejectæ ad syllabam, quæ tonum immediatè præcedit,

I. (◌◌) & (◌◌) alioquin manent.

At

Obs. Vtrumque nonnunquam in (◌◌) corripitur;

1. (◌◌) quidem in נִחַבָּנָה, נִטְמָנָה, נִמְצָנָה, atque נִבָּנָה, accedente terminatione Participii plurali masculinâ; & semel in יִקְרָנָה cum suffixo י.

2. (◌◌) autem in Hiphil, Verborum לָלֵךְ (salvo tamen §. 48.) ordinariè corripitur^h; & in paucis aliis extraordinarièⁱ, ad formam Chaldaicam.

II. (◌◌) penultimum

I. In (◌◌) corripitur^k. Sed

2. Si

(g) * חֲלָמָה ex חָלַם. (h) הִפְנִתָה vertis se F. rad. פָּנָה. (i) מִחֲלָמִים somniari curantes: מִחֲלָכִים diducentes. (k) ex חָשַׁב fit צִלְמָה ex צָלַם fit חֲשַׁבִּים cogitantes. * Chald. ex חָלַם fit חֲלָמָה imago ista.

2. Si Ebraicè *Schva mobile* id præcesserit¹, aut in *Nomine*² (extra in-vel partimula clementum finale) monosyllabico fuerit^m, manet.

3. * Chaldaicè verò, verbo per Afformativa י־ⁿ, י־^o ac Præteritorum נ־^p crescente, (..) mutatur in (.).

Obs. 1. (..) Penultimum retinent

(α) שׁוּמָם & עֲטִלָּהּ אֲבָנִים (α) pluralia מְקַהֲלוֹת אוֹ מְקַהֲלִים תַּפְפוֹת & שְׁלִשִּׁים, רִבְעִים, פְּרִדָּסִים.

(β) מִשְׁכָּרִי, יוֹלֵד, זוֹלָה, בּוֹגֵד (β) & semel quoque רוֹמָם, סוֹרֵר, נוֹטֵר אֹכֵל, ac בּוֹעֵר &c. in fæminino singulari.

(γ) sub ל־ verbi שָׁלַח toties, quoties cum Suffixo ה־ [(..) aliunde non producto,] conjungitur.

(δ) Id quod imitatur תִּכְבֶּדְךָ^q.

2. Etiam

(1) זָקֵן ex זָקֵן senes, (m) Ex עֵץ, fit נֶפֶק egredi fac, rad. עֵצִים ligna. (n) אֲפָקִי egredi fac, rad. אֲפָקִי (o) Ex קָרַב fit קָרְבוּ accesserunt. (p) אֲתַעְבִּירָא facta sunt, ex אֲתַעְבֵּר (q) honorabit te, Prov. 4. 8.

2. Etiam monosyllabica בן, יש, atque שם (..) corripunt in (:), extra pluralem absolutum: in quo שם (..) retinet, בן autem mutat illud in (+). Ita

3. (..) in (+) mutant in plurali absoluto מִזְלָג, מִשְׁבֵּר, atque שֵׁת.

III. ו I. In Nominibus manet'.

2. In Verbis corripitur in (:):

Obs. 1. * Chaldaicè etiam (..) Futuri in (:): corripitur". Quin &
 Exempti verborum infinitivis et nomen per fecit

2. Ebraicè cum Verbis mutant ו in (:): Nomina sequentia: אֶשְׁכֹּחַ, אֶרְמוֹן, קָטוּב, סְבוּךְ, מַחְלָקָה, כְּתָנֶה, גִּלְגָּלִית, & קִדְקֹד, צֶפֶר, סֶבֶר, כְּתָנִית, שְׂבִילִית; in quibus tamen posterioribus pro (:): simplici, adhibetur (+).

(β) Ita etiam שׁוּר, מְרוֹן, & semel quoque חוּחַ in plurali, literâ ו per (+) motâ, hbolem in (:): corripunt.

3. ראש x (extra Jes. 15. v. 2.), item יוֹם

(s) Ex גְּדוֹלָה est גְּדוֹלָם magnus ipsorum. (t) Ex יִפְקְרוּ fit יִפְקְרוּ visitabunt. (u) יִסְגְּדוּ facit יִסְגְּדוּ adorabunt. (x) Unde רָאשִׁים capita.

אֲנָשִׁים, אֲנָשִׁים, atque אֲנָשִׁים,
 mutant in plurali in (-).

IV. (-)^b & (:)^c, nec non (.)^d in quavis forma
 substantivorum formæ פְּרִי^d, &
 בֵּיר^e,

1. Corripiuntur in (:).

2. Ebraicè terminatione Nomi-
 num plurali accedente, quælibet i-
 starum producitur in (-)^f. Sed

3. * (-) Chaldaicè

(a) Desinentium in —, termina-
 tione generis^g, numeri^h, ac statusⁱ
 su-

(y) יָמִים dies. * Chaldaei rarò imitantur; fre-
 quentius dicunt יוֹמִין dies, &c. (z) אֲנָשִׁים
 viri. (a) Thr. 4. 5. אֲשַׁתֹּת coll. §. 20. Obs. 3.
 β. fimeta. (b) פֶּתַח ex פֶּתַח * Chald. פֶּתַח
 interpretatio, ex פֶּתַח. (c) מֶלֶךְ ex מֶלֶךְ
 * חֶלֶם ex חֶלֶם somnium. (d) פְּרִי fructus
 ejus. * Chald. בְּכִי ex בְּכִי fletus. (e) Ex חֵיִל
 fit חֵיִל exercitus ejus. (f) Ex מֶלֶךְ est מַלְכִּים
 Reges; ex פֶּתַח, פֶּתָחִים ostia; ex שֶׁפִּי,
 שֶׁפִּי clivi. * (g) Ex תְּלִיתִי fit תְּלִיתָא
 tertia. (h) כְּשָׂרִי Chaldaei, ex כְּשָׂרִי. (i)
 Unde כְּשָׂרִי Chaldaei ille.

superveniente, *producitur in* (·). Et

(β) Verbo per Afformativum
 י־^k י־^l & נ־^m crescente, *ma-*
net.

Obs. 1. Ebraicè *cum plurali Nominum*,
 (··) (-) vel (·) in (·) *producunt*

(α) י־, י־, [quasi ex י־] *in Duali.*
 & plerumque י־, י־, *in Duali.*

(β) Particulæ על & עַ. Atque

(γ) (-) in Kal (extra Infinitivum), le-
 vi accedente Suffixo. Et

(δ) י־ (ex י־), quocunque finali
 incremento accedente.

2.) Sed (··) (-) vel (·), etiam termi-
 natione Nominum plurali accedente,
 in (:) corripunt י־, י־, י־,
 י־, י־, ac י־, י־, *ac י־, י־.*

(β) עַ, י־, י־, י־, *ac י־, י־.*
referas.

3. י־ (vas, instrumentum) & י־
 eliso per Syncopen י־, pluralem formant
 י־ & י־.

(β)

(1) י־. י־ rad. י־ accipe, ex י־ י־ (k)
 י־ י־ ceciderunt. (m) י־ י־.

(β) נָבִי *navis* (.) retinet, ך dageschato.

(γ) נָבִי in plurali (.) modò retinet, modò in (ַ) producit. Sed

(δ) נָבִי voce crescente, (׃) mutat in (.), fequente Dagesch.

§. 23.

Vox Penacuta, assumto ך locali vel Paragogico, vocalem posteriorem in (׃) corripit, priori manenteⁿ.

§. 24.

Duorum Schvajim concurrentium Prius, quod mobile videri poterat, in syllabâ compositâ mutatur in vocalem brevem. Et quidem, si

I. *Vtrumque simplex est, tunc* ^{prig quod plenius}

I. *Primitivum, communiffimè mutatur in (.)^o;*

β. *posteriori tùm, si sub ך sit,*

D plane

(n) צִעֲרָה, נָגַב ex נִגְבָּה, לִיל ex לִילָה (n)
 ex צִעַר. (ס) בִּפְקָר in lustrari, coll. §. 50.
 III.

planè sublato P.

2. Interdum elevatur in (_),
 (α) ferè si ortum fit ex (∴)^q: imò
 (β) primitivum (N) sub Præfor-
 mativo Hiphil *, extra Præteritum;
 nec non (כ) sub ה articuli^s, atque
 ו conversivo Futurorum^r; itemque
 (ג) sub Præfixo voci יהוה addito^u;
 & sæpius quoque (ד) sub primâ
 radicali Nominum in fine crescen-
 tium, ex Kal x.

3. In (∴) mutatur, potissimum
 sub Gutturali נ y, aut aliâ quâcun-
 que

(p) Ex לשועה præfixo ל, est לשועה in sa-
 lutem. * Chald. ex רגו fit ברגו per iram: ex
 ידך fit בידיך in manum tuam. (q) ex מלך
 fit מלכו Rex ejus. (r) Unde תלמיד discipu-
 lus. Vid. §. 41. II. 1. Edit. pl. (s) Vid. §. 38. 1.
 coll. §. 5. Obs. 4. (t) Vid. §. 50. III. Obs. 3. coll.
 §. 5. Obs. 4. (u) Unde est ריהוה coll. §. 25. II.
 Obs. 3. (β) §. 3. II. 2. (β). (x) v.g. בכשה agna.
 מרכות regnum, אבדן perditio &c. (y) Unde
 אפקד visitabo, ex פקד coll. §. 41. II. 2. (α).

que, inprimis *tseratâ* antea^z. vel

4. In (.) *bhatuph* elevatur, si aut ipsum^a, aut posterius^b ex *י* factum sit.

Obs. 1. (:) factum ex (.) ante *י* mutatur in (.), posteriori (:) sub *י* sublato^c.

2. (:) correptum ex (.) ante *י* Nominis orti ex verbo actu quiescenti, transit in *י*, posteriori (:) sub *י* sublato^d.

3. Quæ de productione (:) in (.) *bhatuph* dicta sunt, non valent de *י* Imperativorum, Affirmativo accedente; præterquam in *חֲרָבוּ*, *מְלָכִי*, *מְשִׁכּוּ*, *שִׁדְרוּ* & *קִרְחִי*, *קִסְמִי*, *עֲלֹי*.

II. *Schva* verò *Compositum* ante *simplex*, abjicit

D 2

I. *Cha-*

(z) ex *חֲפֶץ* fit *חֲפֶצִים* desiderium ipsorum.

(a) Ex *קִרְשׁוֹ* est *קִרְשׁוֹ* sanctitas ejus. * Chald.

מְלָכִי splendor ille, ex *נִגְהָ* &c. (b) Ex *מְלָכִי*

fit *מְלָכִי* regnare eum, (c) Hinc *בֵּיתִי* do-

mus mea, ex *בֵּית*, (d) Hinc *תּוֹכּוֹ* medium ejus,

תּוֹכּוֹ.

1. *Chateph* suum ^e;
2. *variùs* (cum quiescere potest),
vocalem ^f.

Obs. Schva Compositum Infinitivo-
rum ^g ac Imperativorum ^h Kal, (cum
Nominibus quibusdam ⁱ), naturam sequi-
tur simplicis.

III. *Simplex* autem (:) *ante Com-*
positum, mutatur in talem voca-
lem, ex qua illud (sub Gutturali)
compositum est ^k. Aut

2. Vbi Gutturalem sequitur ⁱ,
composito in simplex redeunte,
muta-

(e) ex עָנִי fit עֲנִיָּה *afflictio, miseria sua.*
* *Chald.* ex אָמַר *dixit*, אָמַרְתָּ *dixi*: (f) ex
יָחַדְלוּ est יִחַדְלוּ & *cessarunt*: ex אָעֲבֹר fit
אֶעֱבְרָה cum ה Parag. * *Chald.* מְהֻלְכִין *am-*
bulantes, ex sing. מְהֻלֵּךְ. (g) Ex עָבַד *servire*,
fit עֲבַדְךָ *servire tibi*. (h) Ex עָבַר est עֲבָרוּ
transite. (i) Ex אָמַרְתָּ est אָמַרְתִּי &c. (k)
ex עָבַר præfixo ל, fit לְעָבַר *ad colendum*: si
אֱלֹהִים præponas ל, habes לֵאלֹהִים & *Deus*.

mutatio fit juxta membrum I. ¹,

Nota 1. Ex tribus Schvaim concurren-
tibus, in quibusdam mutatur medium,
in aliis prius.

2. Ex quatuor verò concurrentibus
mutatur secundum.

§. 25.

Literæ Gutturales respuunt (:)
simplex, Et

1. *Mobile* quidem *penitus*, *pro*
quo usurpant

I. (-) communissimè ^m. Rarò

2. (-), si nimirum simplex ex i
ortum fuerit ⁿ. Vel

3. (::), ferè

(a) Sub primâ radicali ⁿ Impe-
rativi ^o ac Infinitivi ^p Kal, nec non

D 3 in

(1) ex הָיִיתָ fit לְהִיטָ &c. (m) הִפָּךְ for-

mæ פָּקַד : & sic חָטָא, עָמַר. * Chald. חֲסָה

lutum, formæ פָּשַׁר. (n) חֲרָשִׁים menses, ex

חָרַשׁ. (o) אָמַר dic. * Chald. אֲמַרו dicite.

Quod (::) Chaldæi exhibent in Imperativo,
etiam sub reliquis Gutturalibus, ad differentiam

Præteriti. (p) לְאַסָּה addendo.

in Nominibus quibusdam^q, atque

(β) Sub ה verbi הָיָה, ac Præteritorum Hiphil, in tertiis Personis Quiescentium Ajin, ob Suffixa superinducta.

II. (:) autem Quiescens^{plenius} respiciunt Gutturales, sub primâ præsertim radicali: quod

I. Vocale^{h. e. si (-) precedit} præcedentem, si talis quidem sit, ex quâ componi potest, sibi assumit.

2. Si verò (.) præcesserit, (:) simplex associat sibi, simulque pro (.) præcedente substituit (-) vel (::):

α. (-) quidem

(N) In Futuro Kal, Gutturali existens

(q) אֱלֹהִים Deus, אָנוּשׁ homo, formæ אָנוּשׁ.

(r) הָיָה esse, * Chaldaicè vero (.) usitatus in Præt. retinetur, v. gr. הָיָה fuit. (s) הִפְצִיעַ

disperfit eos, ex הִפְצִיעַ. (t) יְחַזִּיק confirmabit, formæ יִפְקִיד, יִפְקִיד transibo, formæ יִפְקִיד,

מִשְׁתַּחֲוֶה constitutus, formæ מִשְׁתַּחֲוֶה.

stent ה^u, ע^x, vel Transiivorum
ה^y.

(ב) In Præterito Hiphil, cui
Conversivum præfigitur^z, atque

(ג) In Nominibus^a, ac particulis^b.

β. (∴) verò sibi associat

(נ) In Præterito ac participio
Niphal^c.

(כ) In Præterito Hiphil, absque
Conversivo^d. ac

(ז) Sub נ^c, atque Intransitivorum
(inprimis sub ה^f) Futuri Kal.

Obs. 1. In Niphal עָלָה atque עָנָה,
nec non עָשָׂה extra 3. fœm. Præt., ha-
bent (_); & עָלָה modò (_), modò
(∴). At

D 4

In

(u) יַעֲטֹף יֶהֱפֹךְ vertes, formæ יֶקְטֹף (x) יַעֲטֹף
teget. (y) יַחֲלֹש debilitabit : * Chald.
יִחַטְּפוּ rapietis. (z) וְיֵאָכְלוּ comedere
faciam : sed וְיֵאָכְלוּ comedere feci. (a)
יֵהֱבֵה ex יֵהֱבֵה * Chald. יֵהֱבֵה ex יֵהֱבֵה
(b) יֵהֱבֵה post ipsam, ex יֵהֱבֵה. (c) נֵאָחַז de-
tentus erat ; נֵאָחַז eruitur. (d) וְיֵאָבֵד
perdidit. (e) יֵאָנֶק gemet. (f) יֵהֱיֶה fortis erit.

(β) In Kal חסר singularium amat (∴), pluralium (—). Sed

(γ) חסר modò hoc, modò illud: עתה verò atque עתה (∴) tantum.

2. Schva Compositum quandoque iterum in simplex quiescens redit^g, vocali componente nihilominus ad præcedentem litteram manente.

3. נ^h, & (quæ eam h. m. sequitur) ⁱ quandoque, Syrorum more, etiam sub præcedente literâ (:) respuunt: in cuius locum, vocalem sibi adjiciendam collocant, quiete sibi ipsis inductâ.

(β) Id quod imitatur ה nomen יהוה, quoties Præfixum accesserit^k; utut forma vocalis, confusionis vitandæ ergò, non mutet sedem suam^l.

§. 26.

(g) יאהב amabit, נהפך conversus fuit, מתים pro מתים sapies: (h) מתים pro מיתים duxerit eos. (i) 2. Chr. 32. 30. מיתים pro מיתים duxerit eos. (k) ליהוה pro ליהוה &c. (l) ut יראו בני יראו &c. ita Syrorum יראו &c. ita Syrorum יראו &c.

§. 26.

Ob Euphoniam nonnunquam alternant invicem

I. (ַ) cum (ֿ).

1. (ַ) quidem *pro* (ֿ), potissimum in Hithpaël, accentu præsente.

2. (ֿ) verò *pro* (ַ) in paucis ante Gutturalem, vel Suffixa Verbalia.

II. (ַ) cum (-).

I. (ַ) quidem *pro* (-)

a. In עַם, הַר, & חַג, potissimum literâ Kemetsatâ ipsis præfixâ.

β. In quibusdam Futuris Apocopatis.

γ. Itemque in שַׁג, & עַשׂ.

2. (-) verò *pro* (ַ) ponitur

a. In plurali vocis נַח, & singulari vocis מִבְּטָח, toties, quoties ח non est Kametsatum.

β. * Chald. in quibusdam Participiis Benoni.

γ. In aliis rariùs.

III. (..) *cum* (').

1. (..) quidem *pro* ('), præcipuè in Temporibus *Hiphil*, potissimum voce vel nondum, vel per כִּי crescente.

2. (') verò *pro* (..), ut alibi, ita & β. Sæpè in Futuro Kal verborum יָבֹא; ac

γ. Sub secundâ radicali Præteritorum, in verbis הָיָה & נָסָה.

IV. (..) *cum* (-).

1. (..) quidem *pro* (-) præter §. 44. I. 2. in paucissimis.

2. (-) verò *pro* (..), præter §. 41. III. 3. interdum ante Suffixum וְ Futurorum.

V. (..) *cum* (::).

1. (..) quidem *pro* (::) ponitur, in voce וְיָבֹא cum accentu Domino notatâ: ac

β. Nonnunquam ante Mak-
keph.

2. (∴) verò *pro* (∴), in Verbis quibusdam Conjugationis Piel, דָּבַר, כָּפַר, & כָּבַס, paucisque aliis.

VI. *cum* (∴) *bhatuph*, vel (∴).

1. *quidem pro* (∴) *bhatuph*, vel (∴) ponitur, potissimum sub vel ante Gutturalem.

2. (∴) *chatuph* verò vel (∴) *pro* *i* in paucis, Geminantibus potissimum secundam.

VII. *cum* *i*, (aut (∴) *ex* *i* formando).

1. *quidem pro* *i*, ut rarò ante ultimam radicalem Futuri Kal: ita

β. Frequentissimè in verbis quiescentibus Ain.

2. *verò aut* (∴) *pro* *i*, in primis ante Dagesch exclusum.

VIII. *cum* (∴).

1. *quidem pro* (∴), rariùs ante Dagesch fortè.

2. (·) verò *pro* ך, ut alibi, ita frequentius in terminatione Verborum plurali, potissimum ante Suffixum ך.

IX. (·) *cum* (::).

I. (-) quidem *pro* (::) ordinariè sub vel ante Gutturales, ך mobile, ך & ף, sive ultimas, sive penultimas.

2. (::) verò *pro* (-), in formis ך accedente suffixo: item

β. In ך ante Suffixa Gravia.

γ. In paucis aliis nonnunquam.

X. (-) *cum* (·),

I. (-) quidem *pro* (·) admodum rarò.

2. (·) verò *pro* (-), α. sub primâ Præteriti Piel ordinariè.

β. Interdum in primâ & secundâ personis Præteritorum.

γ. In Nominibus quibusdam

Ge.

Geminantium absolute monosyllabici, postquam Dagesch fuerat assumptum.

δ. In Infinitivo Piel ac Hiphil rarissime.

ε. Quandoque etiam ante (_) : ac
ς. Alibi.

XI. (_) cum (_).

I. (-) quidem *pro* (_) sub ה ante Gutturalem perpetuo: &

β. Sæpius quoque sub Gutturali aliâ, quam altera mox Gutturalis sequitur.

2. (_) v. *pro* (_) non nisi semel.

XII. (::) cum (+) vel (-).

I. (::) quidem *pro* (+) vel (-), potissimum ante Gutturalem Kametsatam; nisi fuerit נ, aut (præter נ) vox monosyllabica.

β. Item nonnunquam ante ה ultimum, servile potissimum.

2. (+) verò *pro* (::) ponitur in
pri-

priori (∴) vocis נָרָא; quoties (־) Articuli, vel particulæ ׀, ei præponitur.

XIII. (∴) *cum* (.)

I. (∴) quidem pro (.), in formis נָרָא, accedente potissimum (:) ante suffixum.

β. Ante secundam Gutturalem.

γ. Sub ה Præformativo Hiphil Verborum quorundam הִלֵּל. Ac

δ. Interdum alibi.

2. (.) verò alternat *pro* (∴), nonnunquam sub נ Præformativo Niphal; id quod in Verbis נִפְּלֵא est perpetuum.

Præterea usurpatur quoque (.) *pro* (־) *bhatuph* ex (:) facto, juxta §. 24. l. 4.

XIV. (־) *bhatuph cum* (.)

I. (־) *bhatuph* quidem *pro* (.),

α. In Passivorum tertiæ classis, vel
Per-

Perfectis, vel quiescentibus tertiâ,
usitatiùs.

β. Sæpe quoque sub primâ
Püal.

2. (.) verò pro (.) *bhatupb*,

α. Ante Dagesch forte, inprimis
defectivorum, *usitatè*.

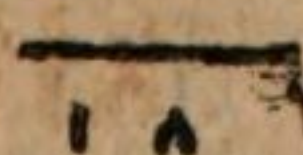
β. Rarò in Infinitivo Kal, &
quibusdam nominibus.

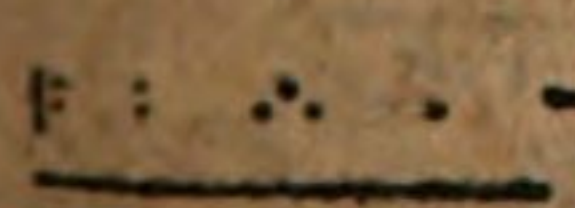
XV. *Schva compositum cum sim-
plici; & unum Compositorum cum
altero.*

XVI. Pro *Schva* occurrit rarissi-
mè (.) & (..).

2. Ipsum *Schva* verò nonnun-
quam pro (::) vel (-).

§. 27.

Accentus Domini (v. gr.)

 &c.) *mutare pos-
sunt.*

I. (-)

1. (-) & (::) in (_) ^m.
2. (_) in iⁿ.
3. aliud Schva primitivum in (::) ^o.
4. Schva, quod in Verbis habetur,
 - a, in Imperfectis הָ quidem, in (_) ^p;
 - β. in reliquis verò in eam, ex quâ ortum est, vocalem^q: quæ tamen, si (-) fuerit, amplius elevatur in (_) ^r. Quod si
5. (::) ante הַ sub Particulis ב' ^r,
 ל' ^s,

(m) Ex מִים est Gen. 1. 2. הַמַּיִם istæ aquæ :
 ex זֶרַע semen, Gen. 1. 29. זֶרַע. (n) Ex חָלִי
 morbus, est Deut. 7. 15. חָלִי. (o) Ex שְׁבִי
 Num. 11. 1. שְׁבִי captivitas. (p) עָשָׂה
 fecit F. rad. עָשָׂה : בָּעִי petite, ex בָּעָה. (q)
 Ex יִרְאַה est Gen. 18. 15. יִרְאַה timuit F. rad.
 יִרָא. (r) Zach. 12. 10. דָּקְרוּ transfixerunt, ex
 דָּקַר quod e דָּקַר. (s) Ex בָּךְ in te, fit בְּךָ.

ל^ר, את^ר, עם^ר, atque verbo וְהִשְׁמַר
 fuerit, accedente tali accentu, cum
 (.) literæ ך transponitur.

Obs. 1. Mutant autem Accentus

(α) Primum Syllabæ tono affectæ punctum *: aut

(β) (:) quiescens, quod præcedit ante Afformativa י^ר, ז^ר, vel ו^ר^א, aut suffixum ך^ב, tono affecta.

2. In Decalogo (α) minoris distinctionis accentus Majori in eâdem voce superadditus, vocalem brevem à Majori productam, quæ sui respectu retineri poterat, rejicit ad literam sequentem, cum competeret priori.

(β) Distinctivus autem ad Coniunctivum accedens, sequentem literam, re-
 E spe-

(c) E לְךָ tibi, est לָךְ Gen. 3. 18. (u) Ex אִתְּךָ tecum, est אִתְּךָ : ex אוֹתְךָ te, אִתְּךָ.
 (x) Ex עִמָּךְ est עִמָּךְ tecum. (y) וְהִשְׁמַרְךָ
 perdi te, Deut. 28. v. 24. (*) Ex יִשְׁכְּנוּ ha-
 bitabunt, fit יִשְׁכְּנוּ (z) חָרְבִי exsiccare, ex
 חָרְבִי formæ מַלְכֵי regna. (a) עֲמָרוֹ ex
 עֲמָרוֹ state, Nah. 2. 9. (b) שְׁמֶךָ nomen tu-
 um, ex שְׁמֶךָ.

spectu Coniunctivi raphatam, dageffchat.
Vt sic utrinque simul duo conveniant
opposita.

CAP. III.

De Nomine.

§. 28.

IN Nomine considerari potest
Forma, Figura, Genus, Nume-
rus, ac Status.

§. 29.

Ratione *Formæ* Nomen est vel
Nudum, constans ex solis literis Ra-
dicalibus: vel *Auctum*, quod præter
Radicales, aliquam habet, vel plu-
res ex literis *המנחת*; à quibus di-
citur Nomen *Heemantbicum*.

I. Vtrumque sequitur naturam
Verbi (suæ originis), tam Quali-
tate (verbi) servatâ, quàm Con-
jugationis, unde descenderat, cha-
ractere.

r. h. e. vel ablata vel factim mutata ex radicali a qua dr. impetitur

II. Nu.

II. *Nudum* ex Kal, Piel ac Püal derivatum, ut plurimum *mutat vocales, easque solas.*

Nuda nomina, perinde ac ea quae ab initio sunt in Kal, Piel ac Püal tantum derivata; Aucta autem ab initio tantum, aut ab initio et per conjugationem derivari possunt.

III. *Auctum*, ex quacunque derivandum Conjugatione, præter punctorum variationem, *apponit insuper* radicalibus, ex memoratis *Heemanticis, vel unam*, ab initio nunc, nunc in fine; *vel plures*, easque vel ^{ab initio vel} in fine simul, vel inter finem atque initium divisas.

Obs. Cujuslibet derivationis veritas rectè exploratur, per convenientiam formationis, & significationis cum suâ Origine.

§. 30.

Figurâ Nomen est vel Simplex^c, descendens ab unâ radice; vel

2. Compositum, quod formatur â pluribus^d.

E 2.

Obs.

(c) מְשָׁלָה dominium, a מָשַׁל. (d) צֶלְמִית umbra mortis, letalis: ex צָלַל obumbrari, & מוֹת mori.

Obs. Si Nomina propria excipias ,
Composita erunt paucissima.

§. 31.

vid. Introductio §. 2. Genus est vel *Masculinum*, vel
Fæmininum, vel *Commune*.

Quorum quodlibet dignoscitur
vel ex *Significatione*, vel ex *Ter-*
minatione.

I. *Significatione*

1. *Masculina* sunt Nomina Pro-
pria Virorum, Virilium officio-
rum, Fluviorum, Montium, Po-
pulorum, ac Mensium.

2. *Fæminina* sunt Nomina pro-
pria Mulierum, Muliebrum offi-
ciorum, Urbium, Regionum, ac
Provinciarum.

3. *Communia* sunt nomina ani-
malium, sub unâ Terminatione u-
trumque sexum notantia, itemque
Numeralia à viginti ad centum.

II. *Terminatione* verò *Fæmini-*
na

na sunt, quæ ^{vel affirmativum} in ה "quiescens in (+)^c ;
^{aut in} atque affirmativū desinunt :
 cætera Masculina.

Exc. 1. Fœminina sunt

(α) Perpetuò seqq. אֵזֶן אִשׁוּר אִבֵּן
 בֵּית בָּטֶן בָּרָךְ גֵּר גֵּיט דַּת חֶרֶב
 יֵרֶךְ יֵתֶר כֶּר כּוֹס כָּכֶר כַּף כִּתְף לְחִי
 נֶגֶה נֶעֱרָל עִיר עֵישׁ עֵצִים עֶרֶשׁ פֶּרֶז
 צִפּוֹן רְבוּא רִשָּׁת תִּבְרָא וכו'

(β) Fœminina frequentius quidem
 sunt, Masculino tamen non penitus re-
 jecto, sequentia : אֶרֶץ אֶצְבַּע אֵשׁ גִּפֶּן
 דָּלֶת זְרוּעַ יָד יָמִין כֶּנֶף נֶפֶשׁ סֶלָה
 עֵב עֵין פֶּעַם צֶאֱן צִפּוֹר קֶרֶן רֶגֶל תִּימָן
~~שֶׁבַע~~ : Sed

(γ) Rarissimè Fœminina sunt בָּגֶר
 מִטָּה עֶרֶב רֶתֶם שֶׁבֶט שָׂרָה
 חֲמֹור que semel.

2. Communia verò censentur sequen-
 tia : אֹרֶת אֶנִּי אֶרֶח * אֶתוֹן גֵּר גֶּרֶן
 דֶּרֶךְ הַמּוֹן זָקֵן חֶלֶון חִצֵּר לֶחֶם לִשׁוֹן
 מַחְנֶה מִצַּח נַחֲשָׁת סוּר עֵת קִשְׁרָה
 רוּחַ

E 3

(e) בְּהֵמָה jumentum. (f) מַלְכוּת imperium &c.

רוח רחוב רצפה שאור שבת שמש
שן תחום תער:

§. 32.

Motio Nominis fit, quando

1. *Masculino* (ה prius, si quod adfuerit, abjecto,) *ad Fæmininum* constituendum, *additur* ה —^s.

* Obs. *Chaldaicè* pro ה sæpiùs additur נ, nisi נ jam præcesserit.

2. *Masculino* in ך. exeunte, *Fæmininum* aut nudè ה adjicit^h; aut, ה — appposito, ך dageschatⁱ.

3. *Participia præter morem num.* I. *traditum*, formantur quoque in ת^k. Quam formationem habent & pauca alia^l.

§. 33.

I. *Numerus* I. *Pluralis* fit

(a) è

(g) E. G. טוב *bonus*, טובה *bona*; מלך *Rex*, מלכה *Regina*; יפה *pulcher*, יפה *pulchra*.
(h) שנית *secunda*, ex שני *secundus*. (i) מנרה *indicans* F. ex מנר *decem*; &c.

(α) è Masculinis, addendo ים^m,
(* Chald. יִ—ⁿ).

(β) è Fœmininis vero vel Com-
munibus, adjecto תִּ—^o (* Chal-
daicè תִּ—^p).

2. Dualis, qui rarior, occurrit po-
tissimùm in Substantivis, res naturâ
vel arte geminas exprimentibus,
formatur in ים—^q, (* Chaldaicè
יִ—^r).

Obs. 1. Quædam Masculina pluralem
formant more Fœmininorum^s, & con-
trâ^t, manent tamē semp illig generis, uig fuerunt in fa-

E 4

2. Alia

gulari,

(m) צַדִּיקִים equi, ex סוּס, it. צַדִּיקִים
justi, ex צַדִּיק &c. (n) מַלְכֵּי reges ex
מֶלֶךְ. (o) מְרִינָה provincia, ex מְרִינֹרָה. (p)
מִתְּנָה terra, ex אֶרֶץ. (q) מַצְבָּע doni, ex
מַצְבָּעָה. it. מַצְבָּעָה digiti, ex אֶצְבָּע. (r)
מַצְבָּעָה. (s) יָדֵי ex יָד manus. (t) אֲבֹתַי
pater, אֲבוֹת patres. * Chald. אֲבֹתַי
patres mei. (u) נָשִׁים mulieres; sic מִלָּה
verbum, מִלִּין, * Chald. מִלִּין verba.

2. Alia modo hanc amant terminationem, modo alteram^u.

3. Paucissima utriusque Generis terminationem simul possident.

4. Quædam formam Dualis & Pluralis simul exhibent : ita ut terminatio Dualis demum post Pluralem integrè formatum $\text{—} \text{—} \text{—}$ ponatur; Pluralis verò postpositus, a quod tantum Dualitatis relinquat vestigium.

5. Nonnulla Ebraica occurrunt, more Chaldaico, formata in $\text{—} \text{—} \text{—}^x$.

6. Alia, ad formam Status Constructi Syrorum, habent etiam in absoluto $\text{—} \text{—} \text{—}^y$.

Insuper etiam in formatione horum Numerorum, præter regulas cap. II., not. seqq.

II. $\text{—} \text{—} \text{—}^z$ *Servile*, atque $\text{—} \text{—} \text{—}^h$ quiescens

(u) $\text{—} \text{—} \text{—}$ *densitas*, pl. $\text{—} \text{—} \text{—}$ & $\text{—} \text{—} \text{—}$ *nubes*.

* *Chald.* $\text{—} \text{—} \text{—}$ *dies*, pl. $\text{—} \text{—} \text{—}$ & $\text{—} \text{—} \text{—}$. (x) E.g.

$\text{—} \text{—} \text{—}$ *reges*, &c. (y) $\text{—} \text{—} \text{—}$ *fenestra*, $\text{—} \text{—} \text{—}$

principes, &c. Ut * *Chald.* $\text{—} \text{—} \text{—}$ *duo*, & $\text{—} \text{—} \text{—}$

dua, ad eorundem Syrorum formam status ab-

soluti. (z) $\text{—} \text{—} \text{—}$ *corona*, ex $\text{—} \text{—} \text{—}$.

scens quodcunque^a,

1. *Anteterminationem Pluralem, abjicitur:*

2. Ante Dualem verò ה — mu-
tatur in ת —^b.

Obs. 1. ת illud atque ה retinent,

(α) *Monosyllabica in ית & ות. —.*

(β) נִשְׁבוֹת atque הָלָה, שָׁקָה (mo-
dò ה hic fervile), & אֲמָה ancilla.

2. Alia mutant ה in Plurali absoluto
in ו, scil. קָצָה, קָשָׁה (* Ch. עָלָה) at-
que קָצָה: quod tamen ו illud etiam in
plurali constructo retinet.

3. מִן præter regularem formatio-
nem, mutat etiam ה in נ, vel י: Quod
quadantenus imitatur פֶּה, formans plu-
ralem פִּים, פִּיּוֹת, פִּיּוֹת, ac פִּיפִּיּוֹת.

4. *Polysyllabica in ות atque ית. —.*

(α) *Ebraicè*, vocali præcedente unà
cum ה pereunte, ante Terminationem
pluralem assumunt י Dageſſchatum, præ-

E 5

ceden-

מַעֲשִׂים : בְּרָכָה ex בְּרָכוֹת (a)
opera, ex מַעֲשֵׂה opus. (b) Ex אֲמָה cubitus,
est אֲמָתַיִם duo cubiti.

cedente ibi (.), hic (,).

(β) * *Chaldaicè* verò, abiectione ך, præcedentem literam antea quiescentem, vocali quietis pereunte, faciunt mobilem.

III. • *Ultimum*, Terminatione plurali accedente,

I. Nonnunquam *assumit Dagesch forte* :

2. Interdum *perit* °.

IV. *Fœminina* in ך, —, quæ præter hanc terminationem, omnes ac solas tres literas radicales expressas habent, primam notatam cum (.)°, (.)^f, vel (׃)°, secundam verò cum Schva; in Plurali absoluto, sub secundâ requirunt (׃), primâ schvatâ.

Obs. i. Hanc formationem imitantur

חֲרָבָה

(c) אֲנִיִּים *naves* ex אֲנִי. (d) צִיִּים & צִיִּוֹת ex צִי *navis*. (e) Ex שִׁלְמָה *vestis*, fit שִׁלְמוֹת. (f) גִּבְעוֹת *facit colles*. (g) חֲרָפֹת pl. חֲרָפָה.

ⁱ עֲרֵלָה & ^h חֲרָבָה Sed

2. פְּשָׁתָהּ ex singulari פֶּשֶׁתִּים, formæ לְבָנָה, נְדָנָה, אִשָּׁה &c.

V. Irregulariter Pluralem formare censentur sequentia:

1. אֲחִיּוֹת & אָחוֹת — אָחוֹת

2. נָאִוֹת & גָּאוֹת quorum גָּיָא

3. חֲטָאִים Pluralis חֲטָא

4. פְּחִיּוֹת & פַּחַת — פַּחָה

5. עָרִים — עִיר Vid. §. 22. IV. Obs. 3.

6. לְבָאוֹת & לְבָאִים — לְבִיא

7. אֲנָשִׁים & אִישִׁים — אִישׁ

8. נָשִׁים — אִשָּׁה

9. בִּירְגִיּוֹת — בִּירָה

10. רְבָאוֹת & רְבוֹת — רְבוּא

11. שׁוּקִים — שׁוּק

Obs. * *Chald.* אֵם, אָב, & יֵשׁ, ante terminationem pluralem cujuscunque Status, inferunt הָ.

VI. Non pauca *occurrunt* alterutro *Numero Defectiva*. Sic

I. *Singularia tantum* sunt, inprimis

(h) Unde חֲרָבוֹת *devastationes*. (i) Unde עֲרֵלוֹת *præputia*.

mis Propria, Liquidorum, Metallorum, ac Collectiva pleraque.

2. *Dualia* tantum sunt, præter ea, in quibus ratio Dualitatis manifesta non est, nonnulla alia.

3. *Pluralia* tantum sunt ætatum Nomina, paucaque alia.

§. 34.

Status Nominum vel *Absolutus* dici potest, vel *Constructus*, vel *Emphaticus*. In Statu *Constructo* vel Regimine poni Nomen dicitur, quod ita cum alio construitur, ut hoc ab illo *Rectum*, latinè in Genitivo efferatur.

Id ut cognoscatur, mutatur plerumque forma Absoluti. Nam præter ea, quæ §. 21. Obs. I. not. item §. 39. II. Obs. 2. & 3. traduntur, ob *Statum Constructum* mutatur insuper

I. In

I. *In Penultima*, I. (ֿ) purum quodcunque ^k, item

2. (..) quod est ante (ֿ) ⁱ, vel terminationem pluralem ^m, *in* (:) *corripitur*.

Obs. 1. (ֿ) *manet*

(α) (extra צָבָא ⁿ), ante tertiam radicalem N^o.

(β) Sub Dagesch compensativo vocis מַשְׁעִים; atque in מוֹרָשִׁים, תַּעֲלָה, ac תַּשְׁבִּים. Sed contrà

(γ) *In* (:) *corripitur* sub secundâ etiam cum Dagesch Characteristico notandâ vocum לְהַבֹּת, רַבָּאִים, בְּלָהוֹת, אֵילוֹת, ac צִוְּאִים.

2. (..) *ante quod Schva quodcunque* (etiam latens in literâ dagesfchatâ) *precefferit*,

(α) *In* מִצְבָּה, חֵצֵר, זִקְנִים, גִּדְרָה, פִּאֲרִים, עֶקְבִּים, נִבְלָה, בְּאֵרוֹת,

(k) ex לֵבָב (1) כְּבוֹד *gloria*, כְּבוֹד (k) *cor.* לֵבָב (m) עֵצִי *ligna*, ex עֵצִים, sic תִּלְלוֹת ex תּוֹלָרוֹת. (n) Hinc enim Ex. 12. 41. מִקְרָאִי (o) צְבָאוֹת *exercitus*, ex מִקְרָאִים *convocationes* ex מִקְרָאִים.

בְּאַרְוֹת, atque שִׁמְחִים corripitur in (:);

(β) Aliàs manet.

(γ) Sic manet in נִכְר; at in תִּשַׁע corripitur in (:).

3. Etiam (· ·) vocis שִׁבַּע in (:) corripitur. At

(β) (_) ante י transfit in (..), in quo sequens י quiescat.

4. * Chaldaei in penultimâ nihil mutant: quin nec in ultimâ Masculinorum, nisi rarissimè ad formam Ebræam.

II. In ultimâ I. (_) Ebræorum quodcunque ^p, (* Chaldaeorum verò ante ה vel נ ^q); item

β. (..) ante quod (_) mutabile ^r, aut schva quiescens Nominum per מ Auctorum ^s, præcesserit, corripuntur in (-).

Obs.

(p) Ex כּוֹכַב est כּוֹכַב stella: Sic צֶבַח שֵׁר Princeps, ex שֵׁר. (q) * Ex מִלָּה verbum, fit מִלַּת. (r) זֶקֶן בֵּיתוֹ senior domus suæ, ex זֶקֶן. (s) מִזְבֵּחַ אֲבָנִים altare lapidum, ex מִשְׁבַּח ex מִשְׁבַּח בָּנִים. מִזְבֵּחַ.

Obs. 1. Si נ sequatur, vel in Nominibus nudis Schva primitivum præcesserit, tam (ְ) quam (..) manent.

2. אֵל, מִתֵּן, & יָם non constructum cum סוף, ac plerumque עב, (ְ) suum retinent. Sed

(β) חֶבֶן & חֶלֶב, חֶבֶר (β) mutant (ְ) ultimum in (..). Ita

3. אֵבֶר, חֵמֶשׁ, יוֹן ac עֵקֶב (..) suum retinent. Sed

4. Nomina יֶרֶךְ, יֶרֶד, כֶּתֶף, יֶזַע, עֵינַי &c. pro vocalibus longis Status absoluti, in Constructo amant (ִ:).

5. In Vocibus הִי, הִינֵה, vel הִנֵּה, ac in הִי de creaturis in formulâ jurandi usurpato, vocalis brevis mutatur in (..).

2. (ִ:) ante הִי mutatur in (..)⁵. at

(β) (ִ:) sub הִי Nominis orti ex quiescenti (actû) secundâ, in (:) corripitur^u.

3.

(t) רֹעֵה צֹאן *pastor gregis*, ex רֹעֵה. (u) Et hinc amplius, coll. I. §. 24. 1. Obs. 2, הַיָּם הַיָּמִינִי *medium maris*.

3. ה_x, נ_y, atque ך_z terminationes foemininae, mutantur in ה.

4. In Terminationibus ים^a, (* Ch. ין^b) atque ים^c, (* Ch. ין^d) Pluralis ac Dualis numeri, ultima litera abjicitur, & praecedens, quiescit in (...).

Obs. שנים, atque שתים, cum voce, Decem significante, constructa, ם plerumque retinent, utut praecedens ך nihilominus in (...) quiescat.

III. *Ch. *Emphaticus* status Nomini in statum constructum flexo, adj-

(x) אמרה יהוה *sermo Domini*, ex אמרה
(y) עבירת מדינת בבל *opus civitatis Babel*,
ex מדינה & עבירה. (z) Ex אצבען
digiti, fit אצבעת רגליה *digiti pedum*. (a)
שרים שרי פרעה *Principes Pharaonis*, ex שרים.
* (b) חכמי בבל *sapientes Babylonia*, ex חכמין.
(c) שני ex ימים *duo*, * (d) ex ירי
duae manus, est ירי *passim*.

adjicit in fine נָ —^e; ac in terminatione plurali, י dageschat, præmisso (-)^f.

Obs. Desinentium in י — 1. Terminatione status Emphatici^g, Generis^h, ac Numeriⁱ accedente, affirmativum י mutatur in נ. Ast

β. Accedente ad fœmininum terminatione status Emphatici &c. illud י in נ mutatum, redit^k.

2. Pluralis masc. Emphaticus simpliciter retinet formam status Constructi^l; nisi quod sæpius literæ י & נ transponantur^m.

F

CAP.

(e) מֶלֶךְ מֶלֶכָּה Rex iste, ex מֶלֶךְ vel מֶלֶכָּה

מֶלֶךְ res ista, ex מֶלֶךְ, quod ex abs. מֶלֶךְ

(f) חֲכִימֵיהֶם sapientes illi, ex חֲכִימֵי, quod

ex חֲכִימֵי (g) Ex כְּשָׁדִי Chaldaus

(h) Ex תְּלִיתִי tertius, fit תְּלִיתִי tertius

(i) כְּשָׁדִי Chaldaei &c. (k) רְבִיעִיתִי

quarta illa. (l) כְּשָׁדִי (m) יְהוּדֵיהֶם

Judaei illi.

(* *Cb.* הַיֵּה, (הַמּוֹן vel הַנּוֹן, אֵינִי) illi,
 vel הַנָּה (הַנּוֹן vel הַנּוֹן) illa F. Plur. הֵן vel הֵן
 (* *Cb.* הֵן vel הֵן) Illa. Quorum

2. *Casus Obliqui conflantur ex*
Præfixis, notis cuique Casui propri-
 is; *Et Suffixis*, cuilibet personæ, ge-
 neri ac numero convenientibus:
 ita tamen, ut Præfixo מ plerum-
 que aliud מ Epentheticum postpo-
 natur; ad Genitivum verò expri-
 mendum, Dativo præponatur ש †,
 (* Chaldaicè הֵי).

II. *Demonstrativa* הֵּה (* *Cb.* הֵּה;
 הֵּה, (* *Cb.* הֵּה) hic, iste, זאת, זה (* *Cb.* הֵּה)
 hac, ista. Commun. הֵּה, vel הֵּה,
 F 2 (* *Cb.*

† *Primæ P.* שְׁלִי mei, לי mihî, me,
 אֵלַי à me: plur. שְׁלָנוּ nostrum, לָנוּ nobis,
 אֵתָנוּ nos, אֵלָנוּ à nobis. *Secundæ P. M.*
 שְׁלָךְ tui, אֵתָךְ te, אֵלָךְ à te: pl. שְׁלָכֶם
 vestrum, אֵלָכֶם vobis, אֵתָכֶם vos, אֵלָכֶם à vo-
 bis. *Tertiæ P. M.* שְׁלוֹ ejus, לוֹ ei, אֵתּוֹ
 eum, אֵלָהֶם ab eo: plur. שְׁלָהֶם istorum,
 אֵלָהֶם ab illis, &c.

(* Ch. הַזֶּה) *bic, hæc, iste, ista*; quæ tamen & *Relative* nonnunquam sumuntur: זֶה *ille, illa, &c. Plur.* הֵם, & הֵנָּה, (* Ch. M. אֵלֶּה *isti, & Com. אֵלֶּן isti, istæ.*

III. *Reciproca* supplent Nomina נֶפֶשׁ *anima*, עַצֵּם *os*, vel *substantia*, atque רֹאשׁ *caput*: ac fortè alia ⁿ.

§. 37.

Defectiva sunt I. *Relativum* אֲשֶׁר (* Ch. הַ vel הַ) *quis, quæ.* ac

2. *Interrogativum* tam *Personæ*, מִי (* Ch. מִן) *quis, quæ?* quàm *Rei*, מָה *quid, quod?* Pro quo sæpe, potissimum ante Dagesch Euphonicum & Makkeph, item ante עַחַד non Kametsatas, dicitur מָה; & ante has Kametsatas, מָה.

§. 38.

Pronomina *Inseparabilia* seu
Con-

(n) De quibus vid. Interpr. §. 29. 45.

Connexa sunt

I. *Præfixa* ה, & ו (* *Ch. 7*),
eadem in omni Genere, Numero,
ac Casu. Quorum

I. ה, ex pronomine tert. perso-
næ formatum, *Articulum denotat*;
præfigiturque per (-) & Dagesch for-
te, literæ sequenti imprimendum °.

2. ו, ex Relativo אשר (cujus
ideò etiam refert significationem)
detruncatum, *præfigitur per (·:) vel*
(-), sequente Dagesch forti^p.

§. 39.

II. *Suffixa* (* quæ penes *Chald.*
succeedunt in locum terminationis
Emphaticæ), sunt *Terminationes*,
desumptæ ex *Pronominibus Personali-*
bus separatis; ה saltem ipsorum hic
in כ mutato, juxta Schema sequens:

F 3

SIN-

(o) Vt הַשָּׁמַיִם hic ager: הַדָּעַת hac scien-

tia הַשָּׁמַיִם hi celi: הַבָּנִים hi filii: הַבָּנוֹת

he filia. (p) שְׁלֵמָה qui non: שְׁלֵמָה nam ad

quid?

litera cui suffixum adheret. 4. Similiter (:) longinquit mutatur in

ו. & quædam (:) permittit ad finem more consuetum.

Suffixis pluralium nominum præmittitur litera (:) desumpta ex terminatione

ad pluralitatem nominum indicandam.

quor' non nunquam
significatione obtinent
y. v. 10. Interpr.

Circa formationem obse-

rvandam regulam

1. litera quæ sentit

et potest abiciatur.

2. litera quæ confusione

parit mutetur in

cognatam. Cognata

est litera eorundem

ratione significandi

3. omnibus suffixis præ-

mittitur (:) et

quæ sub ut

VERAIJVM NOMINVM.

— C. mei, æ, a.

F. tui, ♂ a. M. tui, ♂, a.

מִן — (*מִן —	מִן — (*מִן —
F. Ejus, Sui, a.	M. Ejus, Sui, a.

251 — (*25' —) C. Noffri, x, a.

יָבִיבִי (*יָבִיבִי)	יָבִיבִי (*יָבִיבִי)
F. Vestri, æ, a.	M. Vestri, æ, a.

[illegible]

SINGVLARIVM NOMINVM.

C. meus, a, um.

Tuus, F. — M.
| a, um.

F — F
Ejus, — Sous, a, um. M.

— (*22⁺) C. Noller, a, um.

כָּבֹד; — (*כֹּבֶד) — (F. | כֹּבֶד; — (*כֹּבֶד; —) M.
Vester, | a, um.

יְהוָה — (* יְהוָה) | מִן — הַמַּיִם — מֵ— M.
F. Earum. | (* הַיָּם) Forum.

Quod rite applicatur observatis
seqq.

1. Suffixorum כֹּן & כֵּן, (* Ch. כֹּן & כֵּן), item הֵם & הֵן (* Ch. הֵם & הֵן) dicuntur *Gravia*, reliqua *Levia*.

2. Fœmininum הֵ — ante Suffixa transit in הֵ —^a, aliud הֵ quodcunque tollitur^r.

3. Vox in ה Radicale aut vocalem terminata,

(α) pro usitatori הֵ (* Ch. הֵ —), ut plurimum adhibet הֵ (* Ch. הֵ): Et

(β) Pro הֵ — usurpat minùs usitatum הֵ —: ac

(γ) Pro הֵ — usurpat הֵם: &

(δ) Pro הֵ — integrum הֵ.

II. In Nominibus, Terminationes masculinæ Pluralis, ac Dualis numeri pereunt: præpositâ tamen in מִים hîc, & sæpè in Constructo, syll. F 4 la.

(q) אִמְרָתִי *sermo meus*, ex אִמְרָה; Vid. inf. IV. obs. 2. (r) מַעֲשֵׂנוּ *opus nostrum*, ex עָשָׂה: פָּתַח *dux eorum*, ex פָּתַח: מַעֲשֵׂה *fecit*, ex עָשָׂה: הִנֵּה *ecce vos!*, ex הִנֵּה.

labâ מ^s.

Obs. 1. (_) & (..) ante Suffixa Gravia
 mutantur in (_)^t.
 irregulari non
 plurimq^s

2. Fœminina, quæ præter Termina-
 tionem ה _ vel ה _ , agnoscunt et-
 iam ת _ vel ת _ , (cujusmodi præ-
 ter utrinque aucta pleraque, pauca à so-
 lo fine crescentia,) formam in ת finitam
 regulariter adhibent cum Suffixis, & in Sta-
 tu Constructo.

3. Tria nomina אב^u אה^x & אה^y
 in singulari, uti ob Regimen^z, ita ante
 suf-

(s) מימי הירדן *aquæ ejus*, it. מימי *aqua*
Jordanis. (t) ארמיתכם *arvum vestrum*, ex
 ארמית Sic אהלכם *redemptor vester*, ex אהל.
 Sed Chaldaei non satis curiose ad hoc attendunt:
 hinc אלהכון *Deus vester*; & דעתכון *sententia*
vestra. (u) אביו pro אביו *pater ejus*; אבכם
 pro אבכם *pater vester*. * Chald. אבך pro
 אבך *pater tuus* &c. (x) אחינו pro אחינו
frater noster. * Ch. אחיו *frater ejus*. (y)
 חמיו pro חמך *socer tuus* F. * Ch. חמיו
socer ejus F. (z) אבי כנען *pater Canaanis*;
 אחי אברהם *frater Abrahami*. Sed ordinari-
 um אבך *pater multitudinis*.

Suffixa à י diversa, pro puncto aliàs requisito, assumunt (י), (* Chald. ו).

(β) Quo referunt vocem פה, cujus ה tali casu transit in (י), quiescens in (.)^a; ante suffixum י, verò ה excidit^b. Sed

(γ) שיהו & שיו facit שיה (γ) At

(δ) מר^c habet מריהם, גל^d verò גללו.

4. Nonnunquam Nomina Pluralia (fœminine potissimùm terminationis) assumunt Suffixa Singularium; & contrà.

III. Particulis ordinariè adjiciuntur Suffixa Singularium. Sed

Obs. 1. אר^e, על^d, ער^e, ארר^f, & אית^h (item * Chald. קרם^h atque אית^h five איתיⁱ) tantum^{plenus} assumunt Suffixa Pluralium.

F 5

(β)

(a) os ejus: פיהו os ejus. (b) os MEVM. פיהו os MEVM. (c) אלי ad me. אלי ad me. (d) עליך super te: * Chald. עלי super me. עליך super te. (e) עריו adipsum. עריו adipsum. (f) אחרינו post nos. אחרינו post nos. (g) יחדיו una. יחדיו una. (h) קרמוהי * coram eo. קרמוהי * coram eo. (i) איתכון estis vos. איתכון estis vos. Sed איתנו sumus nos.

(β) בֵּין verò, atque בֵּין (* nec non *Chaldaeorum* בֵּין) modò Singularium habent Suffixa, modò Pluralium.

2. ל , ב , כֹּל , atque עִם , ante Suffixa נָו , ךְ , כֶּם , כֶּן , הֶם & הֵן requirunt (ְ).

3. אֵל (α) ante נָו & ךְ habet (ְ)^k: ac præterea.

(β) Si nota sit *Accusativi*, cum *Suffixo* לְ *Levi* junctum, (ְ) sub נ mutat in י , cum *Gravi* rarius: quippe ante quod, utitatus (ְ) mutat in (ְ)^m.

(γ) Quando verò præpositionem *cum*, *apud* &c. exprimit, לְ dageffchaturⁿ: paucissimis exceptis, quæ in punctatione, notam *Accusativi* æmulantur.

4. הִנֵּה ecce, (α) ante ךְ postulat (ְ)^o.

(β) Ante Suffixum prim. personæ singul. sæpiùs assumit נִי Epentheticum, præcedente (ְ)^p; quod (ְ) rariùs quoque servat, ante primam pluralis^q: in pau-

(k) אֵתְנִי nos, אֵתְךָ te E. (l) Ut præced.

(m) אֵתְהֶן & אֵתְכֶם vos, אֵתְהֵן & אֵתְכֵן illas. (n) אֵתִי mecum, &c. (o) הִנֵּךְ ecce tu,

F. (p) הִנֵּנִי ecce ego. (q) הִנֵּנִי ecce nos.

pausâ verò utrinque mutat in (..) ^r.

5. בִּלְתִּי , ac זִלְתִּי , ante Suffixa abjiciunt.

IV. *Verbis* adjiciuntur Suffixa Nom. singularium, nisi quod pro י dicatur גִּי : in quo ^r, ut & in בִּי , הוּ , מו , ac י , ea regulariter observatur differentia, ut Futuris suffigenda præmittant sibi (..), Præterito autem (-) ; nisi quod גִּי (-) habeat.

[Exc. 1. Irregulariter in quibusdam ex-
tant Suffixa nominum Pluralium , scil.
נִפְתָּיִם , & בְּהַזְרוּתֵיכֶם , בְּבִנּוּתֵיךְ .

2. Infinitivis modò (.) affigitur , id
quod

(r) הִנֵּנִי ecce ego , & הִנֵּנוּ ecce nos. (s) בִּחְנֵנִי exploravit me : sed בִּחְנֵנִי explora me.
* Chald. יִרְחֵלֵנִי exterrebit me , vid. Exc. 4.
(t) זָכַרְנוּ recordatus est nostrum : זָכַרְנוּ re-
cordare nostrum. (u) כִּסְּהוּ , sed וַיִּכְסֶּה &
operuit eum. (x) Psal. 107. v. 2. גָּאֵלָם sed
וַיִּגְאֵלָם (y) כִּסְּמוּ ope-
ruit eos : sed תִּבְלַעְמוּ absorbebit eos.

quod significat activè z; modò נִי idque in significatione passivâ^a.

3. In nonnullis Præteritorum Suffixis, præmissa vides puncta Futurorum, & contrà. Quin &

(β) יָחִיתָ, & (in quibusdam Codicibus) אִמְלֵם amplius (_) habent, quo (_) loco (..).

4. * Chald. (α) נִי etiam in Futuro præmittit (_), sed in Imperativo (:).

(β) Pro הוֹן verò ac הֵן dicitur הֵן ac הֵן.

Coëteroquin etiam observes

1. Schva sub secundâ radicali in Kal, in Quiescentibus quidem tertiâ, mutatur in (_)^b; aliàs, nisi ortum sit ex hho-lem Imperativi^c vel Futuri^d, redit in eam

(z) כָּבַרְתִּי in fugere me, i.e. eum ego fugio.
 (a) לְהַרְגֵנִי ad interfici me, i. e. ut interficias me. (b) וַיֵּאָרְתִּי evenit mihi. (c) Ex שָׂנְאוּ verbi שָׂנֵא fit שָׂנְאוּ oderunt me: יִמְצְאוּ invenient eum, ex יִמְצֵא sing. יִמְצֵא: * Chald. קָטַלְתִּיהָ occidi eum, ex קָטַל: בְּנִיתָ edificasti eam, (d) הִרְשֹׁנִי consu-
 lite me.

eam vocalem, ex quâ ortum erat ^e: quæ tamen, si (_) fuerit, Ebraicè amplius elevatur in (_)^f.

(β) (* Chaldaicè insuper (.) reliquarum Conjugationum sub secundâ radicali, corripitur in (:)^g.

2. Afformativæ quædam Terminationes mutantur; scil.

(α) In Præterito quidem הַ — convertitur in תַ —, tono in vocali hâc (_) manente^h; quæ tamen, quoties (:) eam sequitur, mutatur in (_)ⁱ. Sed

(β) תַ secundæ personæ, Singularis quidem in masculino (_) abjicit^k, in fœm. (:) convertit in (.)^l; Pluralis verò, differentiâ generis ׀ vel ׀ pereunte, assumit (_)^m.

(γ) In Futuris verò נֶה convertitur in ׀ vel (_)ⁿ.

(δ)

- (e) יִסְבֹּלוּ portabunt eum, ex יִסְבֹּל. (f) Ex עֲזָבוּ verbi עֲזָב, fit עֲזָבוּנִי deseruerunt me. (g) * הִקְרִיבוּ admoverunt eum, ex הִקְרִיב. (h) וַיִּבְקֹשׁוּתָם quæret eos. (i) וַיַּרְגֵּהוּ interfecit eum. (k) Hinc וְכָתַבְתָּם scribes ea: שָׂמַתִּי posuisti eum. (l) לִדְתִּי peperisti me. (m) הָעֲלִיתָנוּ ascendere fecistis nos. (n) תַּחֲשִׁבֵנִי reputant me F.

(δ) * Chald N — Infinitivi Paël ° & Aphel P, mutatur in ה.

3. Verbo in vocalem (^{ie. antequa suffixum} etiam per numerum præcedentem) terminato , punctum ante Suffixa aliàs requisitum tollitur ^{q.}.

4. Pro puncto Suffixis præmittendo, ה ^{tertia sing. fœm. in ה mutata}, etiam ante נִי ^r נִי ^s הוּ ^r & מוּ ^u accipit (:). ac

(β) Sæpè quoque ה ex הוּ x, atque Mappik ex ה y abjectis, quasi loco Compensationis, assumit Dagesch.

(5) Schva ante ה nonnunquam cum (_) Suffixi , potissimum in verbis לִי transponitur z.

CAP.

- (o) * לְשִׁיבָנוּחָא liberare nos : ex שִׁיבָנָא
 (p) יָדַע לְהוֹדִיעָתִי notum facere mihi, rad. יָדַע.
 (q) הִקְרִיבוּהִי בְּחִרְתִּיךָ elegi te : obtulerunt eum.
 (r) אֶחָזְתִּי apprehendit me. (s) אֶחָזְתָּנוּ apprehendit nos F.
 (t) אֶחָזְתָּהּ apprehendit eam. (u) עֲנַקְתָּמוּ ut torques cinxit eos.
 (x) גָּנְבָתָּהּ furata est eum. (y) אֶחָזְתָּהּ apprehendit eam.
 (z) אֶחָזְתָּהּ ornavit te.

CAP. V. *vid. MSS. p. 76.**De Verbo Perfecto.*

§. 40.

Verbum ratione *Qualitatis*, est
vel *Perfectum*, vel *Imperfectum*.

Perfectum omnes inter Conjugan- *perfecta radicaliter*
dum literas retinet, easque mobi-
les. *Imperfectum* in unâ vel alterâ *radicaliter*
aliquid mutat. In utroque *sonantibus*

1. *Genus*, ut in Pronominibus,
vel Masculinum est, vel Fœmini-
num, vel Commune.

2. *Numerus* duplex, Singularis
& Pluralis.

3. *Personæ* itidem tres: quarum
Tertia hic, ob facilitatem suam, cæ- *masculina*
teris præponitur, atque *solo nomine* *in presentibus*
Conjugationis, ex antiquo Paradi-
gmate *לעז* desumpto, quoad formam
suam indicatur.

4.

4. *Tempora* sunt quinque: *Præ-*
teritum, *Indefinitum*, quod *Infiniti-*
vus dicitur, *Futurum primum*, si-
 ve *Imperativus*, *Futurum* propriè
 sic dictum, ac *Participium*.

5. *Conjugatio* strictè loquendo
non nisi unica est; distincta tamen

(α) *Ebraicè* secundum Classes quatuor; quarum priores singulae, Activam formam habent, & Passivam; Ultima autem, sub unica formâ, est Reciproca.

* (β) *Chaldaicè* verò in tres saltem classes distinguitur; quarum singulæ & Activam formam habent, & Passivam. Quarta verò Ebræorum exulat.

§. 41.

I. 1. *Primæ Classis*

(α) Forma Activa in tertiâ perso-

masculina nâ Præter. sing. solas tres literas ra-

Modi I. Coniugatio de Kal h. e. nuda, quia exhibet tertia persona sing.
mascul. solas literas radicales casus nudas h. e. sine littera alia ad
iecta. fertili, quare etiam radii gghit h. e. pinnae vocales h. e. literae ascribuntur
quoniam veritas significat nude h. e. oibz personis circumstantibus actionem
nunciat, unde etiam nomina ex I. Cope i. e. ex Kal atqz Niphal
nude exhibent. Sed illa nomina dicuntur nuda quae
radicalibz gghant. Derivantur itaqz nomina nuda ex Kal,

dicales exhibet, atque adeo *thema* constituit, sive Radicem: quam in *Quiescentibus Ajin* Ebraicè supplere potest *Infinitivus*, (* *Cbald. Imperativus*).

Ejus Derivativa quolibet descendit ab immediatè precedente, observato cuiusvis Conjugationis. Classis character. Nimirum

(β) *Passivum* pro characterē *radicalibus* præponit.

Secunda classis character est

Dagesch forte mediæ radicali imprimendum

Tertia classis character est

ab initio præpositum.

Quarta classis character

præter Dagesch forte secundæ radicali imprimendum, est Syllaba

Præformativa

Obs. 1. Vocibus activis Ebraeorum

formandis, ante ultimam radicalem in-

serviunt vocalium tres priores, ordine

suo adhibite: Passivis verò posteriori-

bus duæ reliquæ, syllabam afficientes prio-

rem, posterior autē passivæ Syllaba (-) habet.

Obs. 2. Posterior Syllaba passivæ omniū (-) habet ut apud

Intensiva verò (-) habet.

2. * (α) Chaldaeorum activum eandem formam habet in Praterito, quæ Ebraicè in ejusdem clasfis fuerat Infinitivo; nisi quod in primâ classe secunda radicalis frequentius amet (_).

(β) Passivum verò ubivis Activo preponit נָּ : & in tertiâ classe נָּ , pereunte scil. נ characteristico Activi, & literæ נ , ob vocalem brevem, Dagesch impresso. Pro hoc tamen

(γ) Passim reperitur forma Ebraeorum Hüphal^a; Chaldaïs quandoque, sicubi opus, affirmativis adjectis^b.

3. Quæ Dagesch forte habent in mediâ

(a) הִנְחַר descendere factus est: הִסַּק ascendere factus est, ex נִסַּק ascendit: הִוָּבַר perditus fuit, ex אִבַּר periit, coll. §. 46. I. Obs. 1. (β), (ג). הִיַּעַר intromissus fuit, ex עָלַל coll. §. 45. I. (b) הִתְקַנַּח confirmatus sum, הִוָּסַפַּר addita fuit, ex וִסַּף , coll. §. 46. I. 2. הִתְחַבַּר destructa fuit: הִיַּעְלַר introducti sunt, ex עָלַר coll. §. 45. I.

diâ radicali characteristicum, vocantur
Graves, reliquæ Leves.

II. Cæterum I. à Præterito ^{fuerunt} sin-
gularum Conjugationum (liceat
ita cum vulgo loqui;) ^{vid. 96. n. 5.} formatur
Infinitivus, variatis punctis in Kal,
Piel, & Hiphil, ac insuper ך in
Niphal præpositô. ^{Sed in Piel, Hiphil l. Niphal et Hithpa-}
^{puncta vocalia non mutantur.}

(β) * Chald. Infinitivus omni-
um Conjugationum, formæ Præ-
teriti adjicit ך; exceptô Peal,
ubi Præterito præponitur ך.

2. Ab Infinitivis Ebræorum de-
inceps, ut à Chaldæorum Præterito,
proveniunt reliqua Tempora omnia.

(α) Futurum quidem, præposi-
tis Infinitivo literis ך; ac in se-
cundâ tertiâque personis, differen-
tiâ Numeri ac Generis per Affor-
mativas ך indicatâ. ^{Præponitur autem, 1. in 1. singulari. 2. in 2. singulari et plurali masculini. 3. in 2. utriusque generis et numeri. Item in 3. utriusque numeri formis. 4. in 1. plurali. 5. in 2. singulari feminini. 6. in 2. plurali masculina. 7. in 2. plurali feminina.}

(β) Participia vero præmit-

tunt Infinitivo ׀; extra primam classem, in quâ à Præteritis Participia per sola puncta differunt.

Obs. 1. *Ebraicè* in verbis N^o commo-
disimè formatur Futurum à Participio
Benoni, vocali primæ per Syriasmum ad
Præformativum rejecta^c.

2. * *Chaldei* in perfectis cum *Ebrais* con-
veniunt. Sed tamen in Futuris

(α) Pro ׀ sub mediâ radicali Kal ha-
bent (׀). Et in omnibus Conjugatio-
nibus

(β) Præformativum (׀) adhibent etiam
in Fæminino plurali.

(γ) Personis in ׀ & ׀ crescentibus, ׀
Paragogicum apponitur ordinariè^d.

(δ) Plu-

(c) De quo vid. supr. §. 25. II. Observ. 3.

(d) v. g. תִּתְעַבְּרוּן efficiemini: יִפְלֹחוּ colent:

תִּתְעַבְּרוּן facies F. &c. Interdum tamen Affor-
mativa occurrunt Ebraica, v. g. Jer. 10. 11.

יִמָּוְנוּ pereant: יִשְׁתַּחֲוּוּ mutabuntur, coll. §.

41. III. Obs. 4. (α). §. 42. Obs. 2. (γ). יִבְהִלְוּךָ

perterrebunt te &c.

(δ) Plurale fœmininum amat terminatio-
nem Nominum ִי־ .

3. *Imperativus* in secundâ per-
sonâ utriusque Generis ac Nume-
ri, quâ solâ flectitur, Ebraicè *אַרְגֵּל* ^{Interpr. 9.52}
Futuro ejusdem personæ, generis,
numeri, ac Conjugationis *non dif-*
fert: nisi quod נִ Præformativum
Futuri tollatur; aut pro eo, נִ
Præformativum Infinitivi, in Futu-
ro expulsum, repetatur.

(β) * *Chaldaicè* verò sine י Pa-
ragogico *Imperativus affirmativa*
Ebræa simpliciter retinet. Sin-
gula hæc demonstrabit Paradi-
gma seqq.

PARTICIP.		IMPERAT.	FUTURA.
PRAETER.	PRAES.		
קָטַל	קָטֹל	קָטַל	יִקְטֹל
קָטַל	קָטֹל	קָטַל	יִקְטֹל
נִקְטַל	נִקְטָל	הִקְטֵל	יִקְטֹל
מִתְקַטֵּל	מִתְקַטֵּל	אֶתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל
מִקְטָל	מִקְטָל	קָטַל	יִקְטֹל
מִקְטָל	מִקְטָל	קָטַל	יִקְטֹל
קָטַל	מִקְטָל	—	יִקְטֹל
מִתְקַטֵּל	מִתְקַטֵּל	אֶתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל
מִקְטָל	מִקְטָל	הִקְטֵל	יִקְטֹל
מִקְטָל	מִקְטָל	אֶתְקֵל	יִקְטֹל
מִקְטָל	מִקְטָל	—	יִקְטֹל
מִתְקַטֵּל	מִתְקַטֵּל	אֶתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל
מִתְקַטֵּל	מִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל

III. Ad utrumque membrum
præcedens rectius applicandum

in-

INFINIT.

PRÆTER.

קטר	קטר	PA-AL	} Act.
קטר	קטר	* PEAL	
קטר	קטר	NIPH-AL	} Pass.
קטר	קטר	* ITH-PEEL	
קטר	קטר	PI-EL	} Act.
קטר	קטר	* PA-EL	
קטר	קטר	PV-AL	} Pass.
קטר	קטר	* ITH-PA-AL	
קטר	קטר	HIPH-II	} Act.
קטר	קטר	* APH-EL	
קטר	קטר	HüPH-AL	} Pass.
קטר	קטר	* ITTAPH-AL	
קטר	קטר	HITH-PAEL	IV

insuper Obs. seqq.

I. Pro () sub secundâ radicali Præteriti Kal plerumq; in Neutris.

(a) In quibusdam est (...) ^a.

(β) In aliis modo (...), modo (_) ^b ;
utut, in nonnullis, alterutrum tantum
cum accentu vel suffixo sese exerat ^c;

(γ) In paucis habetur (י) ^d.

(δ) Quod י etiam in diversis tempo-
ribus Niphal, sub secundâ radicali, haud
rarò sese exferit.

(ε) * Chaldaicè etiam (.) occurrit,
tàm pro (_) Peal ^e, quàm (...) reliqua-
rum Conjugationum omnium ^f.

(τ) In Futuro Kal, pauca utimè radi-
cali præmittunt (.) ^g : id quod in Ver-
bis quiescentibus primâ Ebræis ordina-
rium ^h. Præterea quoque

(§)

(a) חפץ desideravit. * Chald. קרב appro-
pinquavit. (b) צרל crevit : & צרלתי crevit
mecum. * Chald. quod Onkelos שכב dixerat,
id Pseudo-Jonathan eunuciat שכב accubuit,
occubuit. (c) חרלו cessarunt, cujus singularis
semper חרל cessavit. (d) יצור potuit : יצור
timuit : יקש, illaqueavit : קטן parvus fuit :
sed יבול & יבול orbatus fuit. (e) * סגר
adoravit, &c. (f) יתהב interemit : יתהב
dabitur : ימן credidit. (g) * יפל cadet, rad.
נפל. (h) Vid. §. 46.

(ζ) Vtrunque ex omnibus his formis nonnulla derivantur Verba Imperfectaⁱ.

Obs. 2. Character Conjugationis posterioris, expellit characterem Conjugationis prioris. Et

(β) Character temporis posterioris, expellit characterem (soli) temporis prioris. Sed

(γ) * Chald. character temporis posterioris, in Aphel non semper succedit in locum prioris; sed sæpè characteri ה, novus (sive Futuri^k, sive Participii^l) superinducitur, notatus cum (:).

G 5

Not.

(i) In Kal ex forma עָשָׂשׁ est חָפַץ, computrescere, it. מָוֹת mori, רָוַץ illudere, & semel quoque נָוֹר condolere. De Quiescentibus tertiâ מָלֵא replevit, יָרָא timuit, &c. Ex forma קָטַן, est רָמַם exaltatus fuit, רָבַב jaculatus fuit, it. אָוֹר lucere, בּוֹשׁ erubescere, ac rarissimè בּוֹא venire, טוֹב bene se habere, & זָוֹר exprimere. In Niphal גָּלַל convolvere, גָּזַז rasit, קָטַט fastidivit, & נָמַל circumcidit. (k) * יִהְיוּבְרוֹן perdent, ex הוּבַר rad. אֲבַר מִהִשְׁנָא (l) mutans, ex הִשְׁנָא rad.

Not. (α) Pauca Ebræa in Imperativo ac Infinitivo *Niphal* nonnunquam retinent Characterem Præteriti.

(β) Alia, ex Verbis potissimum י"ב, chaldæorum more, in Futuro Hiphil utrumque characterem exhibent.

Obs. 3. *Pro vocali quacunque, potissimum sub^m, vel anteⁿ Gutturales, aut γ ultime radicalium syllabæ, nec non verbi Intransitivi, quandoq̃ (_) assumitur.*

(β) Quod in quamplurimis indifferenter accidit; quanquam altera forma, in quibusdam, non nisi cum Suffixis appareat.

Obs. 4. א cum (:) quiescenti efferendum,

(α) Characteristicum characteri postpositum, cum primâ sibilante transponitur^p: & tunc א transpositum, post צ

שנה. (m) יגאל vindicabit: אהב ama:
 ויטח & commotuit: יבער inibit, ברכ
 benedixit. (n) יגבה efferet se: ותפקחנה
 & aperta fuerunt: שמעני audi, תשמענה
 audient: ויגע & commotum fuit, rad. גע
 ויפצר & urfit, institit. (o) יגדל adole-
 scet. (p) יסתגר onerosus erit: משיגע

י mutatur in ט^a; post י verò in י^r.

(β) Si sequatur aliud ת, vel cognatæ pronunciationis litera ט & י, in iisdem exhibetur per Dagesch^s.

Not. (α) תַּחַט transpositione in Hithpael facta, ante ultimam radicalem inserit י; *quod י insertum adseravit vocalē 2da radicali Debitā.*

(β) שׁוּט^u, & זָכַר^x (si hoc quidem est ex Hithpael), ת non transponit, & in פָּרַץ illud non abjicitur י.

(γ) Exhibitionem vero literæ ת per Dagesch in prima radicali, admittunt nonnunquam & alia nonnulla pronunciationis heterogeneæ, potissimum a ה incipientia.

Obs. 5. *Loco Dagesch characteristici Graviuum* (pro verbis *Quadratis*, pluriumque radicalium: quæ nudam Graviuum Conjugationum formam exhibent omnia,)

insanum se-gerens. * Chald. תַּשְׁתַּבֵּק *relinquetur.* (q) Gen. 44, 16. נִצְטַדֵּק *justificabimus nos.* * יִצְטַבֵּעַ *intingetur.* (r) * הִזְדַּמְנַתוֹן *paratis vos.* (s) תַּתְּמַם *integrum geris:* הִטְהַרוּ *purificarunt sese:* מְדַבֵּר *loquens,* pro מְתַדַּבֵּר. (t) הִשְׁתַּחֲוָה *incurvavit se, &c.* (u) הִתְשַׁוְּטַנּוּ *circuite.* (x) הִזְכּוּ *purgate vos.* (y) בִּתְדַבְּקִים

omnia,) nonnunquam *adbibetur*

(α) $\dot{\imath}$ ad primam radicalem z ; &
* *Chaldaicè* insuper $\dot{\imath}$ quiescens in ($\dots$)^a.

(β) *Secunda radicalis*, tam in iis, quæ vel naturâ habent quatuor literas^b; vel ultimam duplicant^c; aut primam duplicatam, semel statuunt in locum tertiæ: quàm quæ, ultimâ Quiescenti abjectâ, duas priores repetunt^d.

(γ) *Tertia radicalis*, quando in verbis alioquin perfectis, tribus radicalibus subjiciuntur duæ posteriores duplicatæ^e.

(δ) * *Chald. prima radicalis*, cum præponitur ei ש vel ת , in idiomate Ebræo servilis^f.

§. 42.

pulsantes. (z) שׁוּרַשׁ *radices egit*: לְמַשְׁפָּטִי
judicanti me. * מְסֻבְּלִין *bajulantes.* (a) *
 פָּרִשׁוּ *redemit*: שִׁיְצִי *finivit.* (b)
expandit. (c) שֵׁאֲנָן *tranquillus fuit.* (d)
 תִּשְׁגֶּשְׁגִּי *adolescere feceris* F. ex שִׁגְגָּה *cre-*
vit. (e) סָחַרְחָר *continuò circuivit.* (f)
 שִׁכְּלִלוּ *perficiunt*: Hos. II. 3. תִּרְגַּלְתִּי *pede-*
tentim ambulare feci.

§. 42.

*Flexio per Personas & Nume-
ros ejusdem Temporis ubivis ea-
dem est, derivata ex Pronomini-
bus Personalibus: quorum*

*qualibet presentis persona a 3. singulari
masculina, et ex pronomine illig persona, que est formanda*

I. *Terminationes in primâ & secundâ personâ Præteritis in fine affiguntur conjunctim: ☞ saltem primæ singularis in נ mutato; quod peperit * Chaldaeorum afformativum נ —.*

2. *Ad tertiam personam fœm. exprimendam, נ excerpitur, quiescens in singulari in (—); in plurali verò utriusque Generis in 1 mutatum, quiescit in Schurec. * Chaldaei autem נ — pro plurali fœm. servato, Singularem hujus generis exprimunt per נ —, formam Nominum hujus Afformativi constructam.*

Sche-

Schema utriusque linguæ, coll. §. 41. II. esto sequens :

FUTURA.	IMPER.	PRÆT.		
In Sche- mate præ- cedenti.		in Sche- mate præ ed.	M. } III. F. }	SINGULARIA.
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —	in Sche- mate præced.	— — — — —	M. } II. F. }	SINGULARIA.
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —	C. I.	SINGULARIA.
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —	M. } III. F. }	PLURALIA.
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —	M. } II. F. }	PLURALIA.
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —		
— — — — —		— — — — —	C. L	ad

Ad quod ritè applicandum Obs.

1. Prima & secunda personæ utriusque Numeri & Generis, in omnibus Præteritis, secundam radicalem efferunt cum (_). Nisi quod

(β) In iis Verbis, quæ in præter. Kal 1 pro (_) habent, illud, manente tono, ibi retineatur ^g; tonô verò ablatô, transeat in (_) hhatuph ^h.

(γ) * Chald. verò Prima persona pluralis, nec non secunda utriusque generis & numeri, retinent vocalem secundæ radicalis, quæ in tertiâ masc. sing. adfuerat.

2. Afformativum Ebræum הַ — Præteritorum fœm. interdum, ad formam Chaldaicam, mutatur in ה, præcedente (_) ⁱ; & in Quiescentibus tertiâ, præeunte (_) ^k. Quod

(ב) הַ — pro הַ — etiam in Nominibus obtinet ^l.

(β)

(g) יָכַלְתִּי potui. (h) יָכַלְתִּי prevailui ipsi. (i) אָבִייתְּ abiit. (k) וְקָרָאתְּ vocabit. (l) חַטָּאת peccatum.

(13) * *Afformativum* Chaldaicum ܢ in tertiâ foem. ac primâ com.^m singularibus Præteritorum, maximè ob Gutturalem vel ܢ , nonnunquam unicum aut geminum (ܢܢ) vel (ܢܢܢ) vicarium sibi præmittit.

(γ) * *Quiescentia ultimâ radicali*, pro ܢ — plerumque habent ܢ —ⁿ; & pro ܢ Præteriti^o, ac Imperativi^p (Peal ordinariè) habent ܢ ; ac pro ܢܢ Futurorum, adhibent ܢܢ ^q.

(δ) * Sæpè in secundâ masc., potissimum Quiescentium tertiâ, *Afformativum* occurrit Ebraicum^r.

(ε) * ܢ Præformativum Futurorum, ܢ superveniente, nonnunquam expellitur^s.

3. For-

(m) * ܢܢܢ dixit : ܢܢܢ inveni. (n) ܢܢܢ & ܢܢܢ crevit & attigit, ex ܢܢܢ & ܢܢܢ . (o) ܢܢܢ petierunt. (p) ܢܢܢ venite. (q) ܢܢܢ mutabunt : sed ܢܢܢ projiciemi-
ni. (r) ܢܢܢ potuisti : ܢܢܢ fuisti. (s) Unde est ܢܢܢ erit, ܢܢܢ erunt M. ܢܢܢ erant F.

Obs. 3. Formæ Verborum *occurrunt mixtæ*, ex diversis non tantum Temporibus, ac Generibus; sed & variis Conjugationibus, ac distinctis Radicibus. Quin

(β) * *Chaldaicè formæ* *occurrunt mixtæ ex diversis etiam linguis*, Ebraicâ potissimum & Chaldaicâ^r, Syriacâ rariùs.

(γ) * *Inprimis observatu digna sunt Verba nonnulla*, quæ quoad literas Imperfectorum naturam exprimunt, quoad puncta verò Perfectorum; vel in omnibus^u, vel in quibusdam^x.

H

CAP.

(t) * *הִיָּתְיוּ adduxerunt*, 3. pl. Aphel, rad. הִתָּ: quoad imperfectionem primæ, Chaldæum est: reliqua sunt Ebræa. Ita in Nominibus מְלָכִים *reges* &c. Pronominibus אַתָּה *tu*: לָכֶם *vobis*: לָהֶם *illis* &c. (u) * *לְהִיָּתֵיךָ ad adducendum*, Infinit. Aphel, rad. הִתָּ. בִּנִיתָ *edificavi eam*. (x) * *הִיָּתִי adduxit*, ex הִתָּ *venit*.

CAP. VI.

De

Verbo Imperfecto.

§. 43.

Verba Imperfecta sunt, quorum litera radicalis, à quâ Imperfecta denominantur, inter conjugandum vel formandum, deficit aut quiescit *y* : dividunturque in Defectiva, & Quiescentia.

I. Defectiva, & quæ ea sequuntur, ^{ad hunc movendum} *literam mobilem* quandoque tollunt, & non - initialem in conjugando *abjectam* compensant per *Dagesch forte*, imprimendum literæ deficientem sequenti. Suntque

(*y*) Non ab actu dicuntur Imperfecta, sed a sola potentia : quæ, extra Imperfecta quoad secundam, tum demum ordinarie in actum introducit, quando literam, unde Imperfecta dicuntur, analogia afficit cum (*:*), inprimis quiescenti.

que eorum species duæ: ך' ם, & Geminantia secundam.

2. *Quiescentia*, in quibus litera quiescibilis quiescit, ordinariè compensanda per vocalem longam, sub literâ quiescentem præcedente. Species horum sunt potissimum quatuor: ם״, quò & referri possunt ם״ dicta; item Quiescentia secundâ, ac ם״ & ם״. De quibus singulatim.

Obs. 1. Quæ dupliciter Imperfecta sunt, plerumque utriusque sectantur formationem. Sed

(β) Imperfecta non dantur quoad duas literas contiguas, præterquam Ebraeorum ם״, Chaldaeorumque ם״ vel ם״ ac ם״. Nam

(γ) Quæ, præter secundam ך', primam habent ך', quoad hanc semper sunt Perfecta: quæ autem præter secundam ך', tertiam habent ך', perfecta sunt, quoad secundam.

Obs. 2. In omnibus Imperfectorum Speciebus quædam Verba dantur, quæ vel nonnunquam, vel perpetuò, Perfectorum sequuntur naturam; five in quibusdam, five in omnibus.

Obs. 3. Quamplurima Verba Imperfecta, sub formis diversis, unam retinent eandemque significationem.

§. 44.

Verba פ' I. Primam radicalem non tantum

I. Ex ^{in ad formam imperfectam} analogiâ (cum (:)) quiescenti (ob Præformativum) notandam, abjiciunt; factâ ejus compensatione, in sequenti literâ, per Dagesch forte. Sed &

2. In Imperativo*, ac Infinitivo
Ebr.

(z) יָבֹשׁ pro יָבֹשׁ accedet: בָּשׁ adductus est: הָבִישׁוּ admoverunt: מָבֹשׁ admotus.
* לְהַצִּילָהּ eripiens: לְהַצִּילָהּ ad eripiendum, rad. נָצַל. (a) אָשׁ, & אָשׁ accede: אָשׁוּ accedite: אָשׁוּ accede F. * אֶקְרוּ egredimini, אֶקְרוּ egressus fuit.

Ebr. ^b *Kal*, cum (:) mobili aut verâ vocali efferendam, ^{abiciunt} extrudunt: secundâ, in Imperativo ^{extra personam} cum (-) vel (..), rarissimè Perfectorum vocali, notatâ; in Infinitivo verò literâ ך in fine assumptâ, præcedente gemino (::).

Obs. 1. Hoc modo ך quodcunque per (:) quiescens literæ vocis essentiali jungendum, inprimis tertia Radicalis, abjicitur; præcipue si ante aliud ך vel ך^c fuerit.

2. Verbum נתן imperfectè formatum, extra Præteritum Kal, in cæteris hujus Conjugationis temporibus, ^{sub secunda radicali} ~~vocis in fine non crescentis~~, ^{vocalizata} amat (...) ^d.

3. Formationem Verborum ך^a imitantur

H 3 (a)

(b) נתן in accedere. (c) נתן dedimus: נתן pro נתן dedisti: נתן tu, pro נתן. (p) נתן dabo: נתן dare, נתן da.

(α) Radix לקח^ε:

(β) Verba nonnulla à י incipien-
tia: & quidem ינח, יצב, יצע, יסר
& יצר, יצק, יצת, & יקה perpetuò;
atque * Chald. ירע ac יכל, in Kal ple-
rumque; יקץ, יחם, ילר, יגע verò,
& ישר non nifi semel.

§. 45.

Verba Geminantia secundam,

p. 98, c. I. In Conjugationibus Levibus,

Textura participia
Coniugationis
Kal

secundam radicalem abjiciunt^f: &
impresso quidem tertiæ radicali Da-
gesch^g,

I. Substituunt, pro (:) retrahen-
do

(e) ויקח^ε sumsit, pro ילקח coll. §. 41.
III. Obs. 3. & ita קח^ε sume, קחת^ε pro לקח^ε
sumere. (f) סב^ε circumivit, סוב^ε circumi:
סב^ε cingebat, &c. * Chald. על^ε venit, pro
עלה^ε. (g) סבו^ε circuiverunt me: ja-
culati sunt: סבו^ε circuite, pro סבו^ε, ex
עלת^ε * Chald. סבו^ε circuibitis. * Chald. עלת^ε
העלתו^ε ingressa est: והעלתו^ε adducti sunt, pro והעלתו^ε.

do, vocalem ejus primitivam^h.

(β) In *Niphal* tamen pro puncto ita retrahendo, *plerumque adbibetur* (·)ⁱ, interdum *i*^k, rarius (··)^l:

(γ) In *Hiphal* verò communius (··)^m, rarius (-)ⁿ.

2. Pro (:), sub ultima Radicali dageſſchanda, exprimendo, in Præteritis adhibent *i*^o, in cæteris Temporibus *i*^p.

H 4

3.

(h) Secus quando **Chaldaicè Dagesch* forte primæ radicali imprimendum, §. 19. II. Vnde nullus horum trium numerorum penes istos obtinet. V. g. *מִקְרָה* *comminuens*, &c.

(i) *נִסְבּוּ* *circumcirca posuerunt se*, pro *נִסְבּוּ* *vertent sese*. (k)

(l) *נִגְלְלוּ* & *convolventur*, pro *נִגְלְלוּ*

aversa est, pro *נִסְבּוּ*. (m)

avertit, *נִסְבּוּ* *abduxerunt*. (n) *הִרַק* *com-*

minuit. (o) *סִבְבֵּי* *causa fui*, pro *סִבְבֵּי*

diripuimus: *הִתְפַּת* *desolasti*: *וְסִבְבֵּי*

circuibitis: *וְהִתְקִירוּ* & *comminues*

F. (p) *תִּסְבְּבוּ* *circuibunt*, pro

3. Præformativi vocalis brevis
syllabæ simplicis,

(α). Elevatur in analogam lon-
gam^a. Sed

Participium Hiphil (β). In Participio Hiphil in (...)'.
formatur ex preterito & *tercio*

(γ). In Kal^s atque Niphal^r, in
(...).

Obs. 1. In quibusdam, Compensatio-
ne per Dagesch neglectâ, (:) retrahi-
tur^u.

2. Vbi verò, Chaldæorum more,
compensatio fit in literâ abjectam præ-
cedente; ibi non modò (:) retrahitur,
ac sub ultimâ radicali retinetur: sed
& vocalis ordinaria sub Præformativo
ma-

וַתְּחַלִּינָה & inceperunt. (q) וַתְּחַלִּינָה : תִּסְבְּכֶנָּה
הִסָּב incipiendo : אֶחָל incipiam : הִחַל aver-
tit : מִסָּב conversus. (r) מִסָּב averfu-
rus sum. (s) נָסַב circuibimus. (t) וְנָסַב
& circumgyrabitur : וְנִמַּס & tabescens. (u) וְנִבְלָל
& confundemus, pro וְנִבְלָל
fut. Kal, rad. בָּלַל.

manet ^x.

3. * *Chaldaicè* Participium in Peal, vel regulare est; vel, si secundam abjicit, pro puncto retrahendo adhibet () ^y.

II. In Conjugationibus Gravis, *i. e. in Piel, Püal et Hitpael*

I. Secundâ radicali retentâ, pro Dagesch forti characteristico, & præviâ vocali, substituunt (i) ^z. Vel

2. Pro secundâ radicali, in locum Dagesch characteristici transmotâ, statuunt similem pri-

H 5

mæ

(x) וַיִּבְּקוּ & contuderunt, formæ וַיִּבְּקוּ & adharere fecerunt. וַיִּקְרָו & inclinarunt verticem: וַיִּמְּוּ flebunt: תִּצְלְצֵל tinnient, הִמְכּוּ depressi sunt. (y) * עָלִין venientes, ingressi. (z) נִסְסָה fugere facit: יִהְיֶה infatuabit: מְחַוֵּב circumgyrabit F. מְחַוֵּב legislator. Püal עוֹלָל peractus est: מְחַוֵּל ad insaniam adductus. Hitpael הִתְחַוְּלוּ insano impetu agitamini.

ma^a.

Not. Geminantia secundam
Interdum confundunt formas cum
Quiescentibus secundâ, vel tertiâ radi-
cali.

2. Pro literâ geminandâ, in paucissi-
mis est, Syrorum more, N^b.

§. 46.

In Verbis פ"י,

I. *Prima*, ex analogia *cum* (:) *quiescenti notanda*,

I. *In Kal quiescit in (...) vel*
(.), *secundâ etiam radicali extra*
personas in (.) & i crescentes,
ibi cum (...), hîc cum (-), ra-
rissimè i^d notatâ.

2.

(a) Piel קלקל deterfit: יטכסר veprium
instar commiscebit. Pual כלהו & sustentati
fuerunt: Hithp. ויתמרמר & exacerbavit se.
(b) וימאס & dissolutus, liquefactus fuit, pro
וימסס. (c) ירד ibo: ירד descendet F.
תישן dormies. * Chald. ייטב bonum vide-
bitur, (d) נאור acquiescemus.

(א) In Peal. quiescit in (...) ⁱ.

(ב) In Aphel, vel in ך mutatur, quiescens in cholem ^k; vel in ם, quod quiescit in (...) ⁱ.

(ג) In Hüphal transit in ך, quiescens in Schurek ^m.

Obs. 2. Verbum יָכַר in Futuro Kal (ad formam Hüphal) primam in ך mutat, quiescens in schurec, secundâ cum (..) notatâ ⁿ.

Obs. 3. ך in Hiphil sæpè retinetur, ut vel

(א) quiescat in (...) ^o; vel

(ב) Ipso per (...) moto, Præformativum habeat (:) ^p.

II. In Imperativo ^a ו Infinitivo

(i) * יֹאכַל comedet: נֹאמַר dicemus: לֹאמַר dicendo. (k) * Ex אָכַר periit, est תִּהְיֶהְרָה perdes, לְהִוָּבֵר ad perdendum. (l) * אָמַן credidit, ex אָמַן. Unde Partic. מֵאֵמַן fidelis. (m) * הִוָּבֵר perditus est. (n) * אֶחָד potero: תִּהְיֶהְרָה poteris: * Chaldaicè similiter Dan. 5. 16. (o) הִיטִיב benefecit: * Chald. הִיבֵר abduxit: לְהִוָּבֵל ad abducendum. (p) יִיטִיב benefaciet.

vo Kal, primam etiam cum (:) mobili, aut verâ vocali efferendam, extrudunt: secundâ in Imperativo cum (..) vel (-) notatâ; in Infinitivo verò ת in fine assumptô, præcedente gemino (:) prima ab ipso, quia habet for-

III. Primam י mutant in mobile, *mo-* *fionis* *causa, sed in*

1. In Niphal dageschandam:
2. In Hitbpaël verborum ירה, ירע, יכח, יסר, & ירע, secundæ dageschatae præmissam.

§. 47.

Quiescentia Ain, secundam radi-

(r) ירַי abi: * Chald. ירע cognosce. (s) ירדת descendere: ירעת scire. * Chaldaicè, cum (:) primæ radicalis quiescat, observatur I. Obs. 1. β. (z) ירלר nascetur: תירא timearis: ירדגנ redarguemur: (u) ירתנה confessus fuit: מתורמים confitentes: יתורם confitebor. (x) ירתנה in notum facere se: יתורם notum me faciam. (y) יתוכח disceptabit. (z) ירנרן erudient se.

dicalem ubivis abjiciunt a:

I. In Conjugationibus levi-
bus, *extra Hiphil*

I. Pro (:) retrahendo, *substi-*
tuent vocalem primitivam *i.e. illā ex qua* &
amplius, Ebraicè,

(α). In Kal pro (-) e quidem
(nisi tertia radicalis (:)) expres-
sum ceperit ^d), ac pro (..) Parti-
cipii e, adhibent (-).

(β). Pro i frequentius substitu-
unt ^e, vel (.) ^f.

(γ).

(a) Vnde *מת* mortuus est, ad formam *חָפַץ*;
sed *אֹר* luxit, formæ *קָטַן*, & *קָם* sur-
rexit, formæ *קָטַל* coll. inf. I. I. (α). (b)
נָשָׂא mortua est, *נָשָׂו* mortui sunt, *נָשָׂו*
זָרוּ erubuit, *זָרוּ* lucent, *טוֹבוּ* bona sunt :
סָפַת compressa sunt : *בָּאוּ* venerunt. * Chald. *סָפַת*
completa fuit : *יָרְדוּן* habitabant, M. (c)
Vnde *קָם*, *קָמָה* stetit : *קָמוּ* surrexerunt.
(d) *קָמָה* surrexisti : *קָמָה* surrexit : (e)
שָׁבָה reversa : *קָמוּ* surgentes. (f) *קָמוּ*

(γ). In Niphal pro quocunque puncto retrahendo, adhibent י^g.

(δ). * Chaldaicè pro (-)^h, vel (..) Ithpeëlⁱ, adhibent (,) , in paucis (,) ^k. ac

(ε). Pro (,) frequentius usurpant י^l.

2. Pro (:) sub ultimâ radicali exprimendo, sæpius in Præteritis (Niphal^m & Hiphil) usurpatur י, in Futuris verò (Kalⁿ & Hiphil^o) interdum י —.

(β). Idque quoties accidit, toties

surgere, vel surge: קומו *surgite.* (g) הָפוּז

preparete: נְבוּכָה *perplexa est:* הָמָלוּ *circum-*

cidimini. (h) * שָׁם *posuit:* שָׁמוּ *posue-*

runt: שָׁמָּה *posui.* (i) * יִתְשַׁמוּ *dispo-*

nentur. (k) יִתְיַזְּזוּ *aletur.* (l) * קוּמוּ

surge F. יִקוּמוּ *stabunt.* (m) נִפְצוּתָם

dispersi fuistis. (n) תִּשְׁבְּיָנָה & תִּשְׁבְּבָנָה

redibunt. (o) תִּהְיֶינָה *perstrepent:* sed

תִּשְׁבְּבָנָה *restituunt.*

ties pro vocali retrahenda in Hiphil venit (ִ.)^p, nonnunquam (ִֿ.)^q.

3. *Præformativi vocalis brevis syllabæ simplicis, Ebraicè quidem (α). Elevatur in analogam longam.* Sed

(β), In Participio Hiphil mutatur in (ִֿ.)^r. &

(γ). In Kal^r atque Niphal^u transit in (ִֿ.)^s. At

(δ). * Chaldaicè *redit in* (ִֿֿ.)^x, rarò in (ִֿֿֿ.)^y.

Obs. 1. In Hüphal, compensatione extraordinariè neglectâ, retrahitur (ִֿֿֿֿ.)^z

(p) הָקִימְתִּי *stare feci.* (q) הָרַעַתְּ *malè fecisti.* (r) הִקִּים *confirmavit:* לְהִקִּים *erigere:* הִקֵּם *stare fac:* תִּקֵּם *eriges,* הִקֵּם *erectus fuit.* (s) מִקֵּם *stabiliens.* (t) אֶקֻּם *surgam.* (u) נִפְצְצוּ *dispersi fuerunt,* נִפְצְצָה *dispersa.* (x) * יִקֻּם *surget.* (y) * יִהְיֶה *confirmabit:* מִהְיֶה *confirmans.*

(:)². Et

(β). * *Chald.* in Ithpeël præformativum נ dageschatur^a.

Obs. 2. *Participium Benoni*

(α). In iis, quorum Præterita sub secundâ radicali (...) habent vel י, ad horum imitationem, itidem vocales has (...) vel י collocat sub primam^b.

(β). * *Chald.* secundam radicalem in נ vel י mutat, punctis Perfectorum servatis^c.

II. In *Conjugationibus Gravis*, pro secundâ radicali abjectâ, *plenunq̃ abijciunt*

I. Similis tertiæ substituitur; & pro Dagesch forti, ad primam radicalem apponitur י^d.

I

2,

(z) יומתו *introduciti fuerunt*: יומתו *morte afficientur*. (a) יתשם *constituetur*: מתשם *appositum*. (b) מר *mortuus*, formæ צרל *crescens*: אור *lucens*, formæ צרל
(c) * קאם *stans*: קאמין *adstantes*: ירין *quod Masorethæ legi volunt habitantes*. (d) כונן *paravit M.* כונן *paravit F.* תכונן *parabis*: ממותת *mori fa-*

2. Pauca primam duplicatam in locum secundæ abjectæ statuunt, adhibitâ ante eam, pro Dagesch forti, literâ simili tertiæ radicali, *retentis in hac forma & perfecti punctis*.

3. * Chaldaei, sæpius ^{pro} secundâ radicali in ^{substituunt} mutata, *retinent punctis* ~~et~~ *Perfectorum* ^f.

(β) Id quod imitantur pauca Ebræa s.

§. 48.

Quiescentium tertiâ נ, (*Chald. נ, ה, י,)

I. *Voce à fine non crescente, desinunt*

I.

ciens: משׁוּטְטִים *discurrentes*. Ita in Pual, רוּמָם *exaltatus est*: מְחוּלָּל *confossus*. Et in Hithpaël, יִתְלוּן *commorabitur &c.* (e) כָּלַכָּה *sustentavit*: מְטַלֵּט *migrare faciens*: תִּתְחַלְחַל *horribili dolore afficies te* F. (f) * קִיְמוּ לְקִיּוֹמָה *ad confirmandum*. (g) קִיְמוּ *stare fecerunt*: חִיבַתֶּם *damnaſtis, reum effecistis*.

4. Infinitivi in י ^{Jeremias causa} Chaldaeorum Peal in נ —.

Obs. 1. Participium Paul נ in י mutat^b:

(β). * Chaldaeorum verò Peil sæpius habet י^u.

Obs. 2. Futura, & Participia reliqua rariùs occurrunt cum (..)^x.

Obs. 3. Infinitivi,

(α). Sæpius נ ultimum mutant in ת^y;

(β). Nonnunquam tertiam mutant in cognatas quiescentes^z;

(γ). Haud rarò ultimam quiescentem

עֲשׂוֹ (r) ^{vive} : ^{præfice} , &c. מִנִּי

fatere : ^{videri} : קוֹל expectare.

צָלוּי (s) * ^{legere}. (t) Esth. 3. 14. מִקְרָא

manifestum. (u) * צָלוּ & צָלוּ manifestum :

sed בְּנוֹ exstructus , שָׁלוֹ tranquillus &c.

(x) תַּעֲשׂוּ facies : תַּגְלוּ retegere : Part.

הַגְלוּ sperans. (y) גָּלוּ exulare :

reteri : גָּלוּ retere : עָנוּ affligi :

abduxisse : תַּגְלוּ manifestare se. (z)

עֲשׂוֹ facere : וְכַהֲנִי & secundum expecta-

re.

tem habent in (...) ^a.

II. Voce in fine crescente, ^{tertia schvanda abijicitur}

1. Tertia radicalis non schvanda
fine facta compensatione abjici-
tur ^h, unā cum puncto prævio:
pro quo * Chaldaicè in Participiis
plur. masc. venit (-), vocali literæ
abjectæ ad sequens ⁱ dimissa ^e.

Obs. 1. In tertiā fœmininā singulari,
quoties, pereunte tertiā radicali ^h,
cum masc. confunderetur, ^{mutatur in d quod gtingit}
^{et dicitur quod h = affirmativum & fuerit autem 9. 42. Obs. 2. aut ob suffu}
^{superinducta ex 9. 39. M. 1. Obs. 2. 14. 2. in 51 = concessu. nā in hoc casu}

Obs. 2. ^h non schvandum interdum ^{sublativum}
in literam cognatam (ⁱ) ^{rariùs i}, mo-
^{ne confundat quod sonu} bi-
^{ut hia valenti in Kal,} 3

(a) ^{absolvi}: ^{affligere}: ^{libertate donari}. (b) ^{exularunt}: ^{exulabitis}: ^{exulabunt}: ^{fœcun-}
^{di estote & multiplicamini}: ^{exulans}:
^{exulantes}: & ita in reliquis. * Chald.
^{crevit & tetigit}: ^{muta-}
^{runt sese}: ^{mutabunt}. (c) * ^{vi-}
^{dentes}: ^{soluti}: ^{orantes}: ^{soluti}. (d) ^{exulavit}: ^{re-}
^{velavit}, &c.

biles mutatur ^e : quod (י) in Participio Kal plerumque dageschatur, præmisso (...) ^f.

Obs. 3. * Chald. in tertiâ plur. fœm. Præteritorum manet ; præcedente in Peal (...) ^g, in cæteris (י.) ^h.

Obs. 4. * In Infinitivis ⁱ, Participiis fœm. generis ^k, & Afformativis Futurorum (...) ^l, mutatur in י mobile per punctum ordinarium.

Obs. 5. * In primâ singulari Præteritorum, mutatur in י quiescens in (...) ^m vel (...) ⁿ. Et

Obs. 6. * Rarò quoque in tertiâ fœm. singulari ^o, ac sæpius in tertiâ mascul. plur.

(e) ירבוּ multiplicabuntur : attollite : ראוּ assimilabitis me : שְׁלוֹמִי tranquillus fui. (f) עֲטִירָה declinans : sed בְּכֵרָה flexus : פֶּרֶת־ fructum ferens, fœcunda &c. (g) * ראוּ viderunt. (h) * אֶתְרֵמִיאוּ projecta sunt. (i) * לְהַשְׁנִיָּה ad mutandum. (k) * שְׁנֵי דְּשֵׁנִי diversa : שְׁנֵי diverse. (l) * לְהֵיוֹן sunt. (m) * חִירָה vidi. (n) * צִבִּירָה volui. (o) * אֶתְכִּרִית transfixa fuit.

plur. ^P Præteritorum, tertia radicalis *mutatur* in ^י, *precedente* (.); quod in *fœminino* nonnunquam *dageschatur*, in *masculino* verò *schurec* *afformativi* ^י *expellit*, *fulcro* *manente*.

nr. 2. Tertia Schvanda in ^י *mutatur*, *quod quiescat* ^{quia in uir medio quiescere p. 4 quiescit autem in littera}

(α). In Præteritis, Conjugationis *Kal* *quidem* in (.) ⁱⁿ cæterarum verò in (..) ^{vel in Chirec} * *Chaldaicè* *contrà*; hoc est, ^י *illud* in *Peal* *quiescit* in (..) ^י, at in reliquis in (.) ^י.

(β) In Futuris autem ac Imperativis in (:) ^י.

I 4

Obs.

(p) * רָמוּ projecti, deturbati sunt: sed רָמוּ projecerunt: (q) בָּלִיתִּי mutarunt. (r) בָּלִיתִּי exulasti: עָשִׂיתָ fecisti F. בָּלִיתִּי exulavi: עָשִׂינוּ edificastis: עָשִׂיתֶם fecistis F. עָשִׂינוּ fecimus. (s) * בָּלִיתִּי manifestatus fui: בָּלִיתִּי revelasti. (t) * בָּלִיתִּי petiimus. (u) * בָּלִיתִּי constitui. (u) Cant. 3. 11. רְאִיתִּי videte: רְאִיתִּי videbunt F.

Obs. 1. * *Chald.* ante נִּ Impera-
tivi Peal, tertia N manet, quiescens
in () x.

Obs. 2. * In *secundâ singulari* Peal
illud sæpe (cum Afformativo Ebraico)
puncta Perfectorum retinet y.

Obs. 3. Si dicta hætenus ad incre-
mentum per Suffixa traxeris,

(α). *Ebraicè* וְ etiam schvandum sim-
pliciter abjicitur z:

(β). * *Chaldaicè* verò tertia vel abji-
citur ^a; vel in ^b mutatur, aut N ^c.

§. 49.

Verba נִּ I. *Voce à fine non*
crescente, pro (-) עִ (extra In-
finitivum) *ultimæ Syllabæ assumunt*
() ^d.

II.

(x) * בְּכִנְיָהּ flete. (y) * חִוִּית vi-
disti. (z) עָשָׂה fecit te. (a) * יִחַנְּנָה in-
dicabunt illud. (b) * כְּמַצְבִּיהָ secundum
velle suum. (c) * מִיָּתָאִי venire me. rad.
נָתַן. (d) מָצָא invenit: מָצָא inveni-
am. נִמְצָא inventus
est: הוּבָא venire factus, adductus est &c.

II. Voce à fine crescente,

I. N ex analogia schvandum, quiescit

(α) In Præterito Kal quidem in (·) ^e, in cæteris Præteritis ^f (& ex forma מַלְּךְ etiam in Kal ^g) in (...):

(β). In Futuris ac Imperativis verò, in (·:·) ^h.

2. N vero, ad quod ה adjicitur, precedente analogicè gemino (·:·), vel

(α). Per (...) movetur, præmisso (·:·) ⁱ; vel

I 5

(β)

(e) מִצַּאתָ invenisti M. מִצַּאתָ invenisti F. מִצַּאתִי inveni &c. (f) נִחַבְתָּ occultatus fuisti: נִמְצַאתָ inventa fuisti: רִפַּאתָ sanastis: הִשַּׁאתָ deceptum declarasti, ex נִשָּׂא &c. (g) מִלֵּאתָ implevisti: יִרְאתִי timui: יִרְאתֶם timuistis &c. (h) תִּקְרְאוּרָה vocabitis: קְרְאוּ vocate. (i) מוֹצֵאתָ inveni-
ens F. שִׂאתָ portare, rad. נִשָּׂא, coll. §. 44. 1.2.

(β). *Quiescit, per (...) compensatum*^k.

Obs. 1. Verba π^h & $\aleph^h$ sæpè formas suas permutant invicem, vel

(α). quoad literas; vel

(β). quoad puncta; vel etiam

(γ). quoad utrumque.

CAP. VII.

De Particulis.

§. 50.

Particulae nomine veniunt! omnes Voces indeclinabiles. Quarum aliae

et haec sunt sua nomina *Inconnexae* per se vocem constituere possunt:

Connexae aliae, quae in oratione semper aliis adhærent; suntque po-

(k) $\pi^h \aleph^h$ inveniens F. $\pi^h \aleph^h$ ad portandum, ex $\pi^h \aleph^h$, coll. §. 44. I. 2. & $\pi^h \aleph^h$ egredi, ex $\pi^h \aleph^h$, coll. 46. II.

potissimùm וְכָלֹם. Ex quibus

I. מ (ex מן) præfigitur per (.);
 sequente Dagesch forti¹ : quod tamen, si litera sequens fuerit ם schvatum, ex eadem (præter duo) unà cum (:) excidit^m.

II. ה Interrogativum cum (.) præfigiturⁿ:

(β). Rariùs , potissimùm ante Præfixum, cum (-) sequente Dagesch^o.

III. ^{mere copulativum} וְכָלֹם (* Chaldæorum-
 que ׀) ordinariè cum (:) præfigitur; ם Ebræa , extra Regimen,

(1) מִתַּחַת è fundo. (m) מִיָּדֵי è manibus,
 ex יָדֵי : מִירוּשָׁלַם ab Hierosolymis. (n) הֲמֵן
 an de? (o) הַכֵּץ עֲקָרָהּ an secundum clamorem de eâ.
 (p) וְרוּחַ spiritus : בְּדֶרֶךְ juxta viam : לְאֹתֹת in signa : בְּרֵאשִׁית in principio.
 (q) * הָעַל quod super.

men, ante vicinum tonum nonnunquam etiam cum (·) ^r.

Obs. 1. ו tamen Schurek recipit,

(α). Ante Affines במה ^s, (nisi nonnunquam ob vicinum tonum habeat (·) ^r; itemque

(β). Ante literas (extra ו y) cum (:) simplici ^u, aut composito sub literâ non-Gutturali x, notatas.

Obs. 2. ו Conversivum in Præteritis adhæret quidem per punctum aliàs usitatum; sed (præter primam Pluralem, & pleraque Quiescentium tertiâ) tonum ex penultimâ (radicalium acutâ) dimittit ad ultimam ^z (afformativam).

Obs. 3.

(r) וְנִגְבָּה וְקִרְמָה וַיִּמָּה (r) versus meridiem, ac ad ortum, & versus mare: בֵּיתָת
circa tempus: בְּנוֹ ab aquis: inter nos.
(s) וּפִיחַר sed de arbore: וְיִבִּין & inter: וְיִבִּין (s)
& timebit. (t) וְיִבִּין & inanitas: וְיִבִּין
certe morietur: וּפִיחַר & timor. (u) וְיִבִּין
& ad separandam. (x) וְיִבִּין & aurum.
(y) ex וְיִבִּין erit, fit וְיִבִּין erit. (z)
וְיִבִּין & comedes: וְיִבִּין & stabiliam.

Obs. 3. † *Conversivum* *Futuris* *præfigi-*
tur per (), *sequente Dagesch forti* ^a †: *ac,*
extra paulam tamen, ac primam singu-
larem,

(β). *Tonum* *plerumque simul ad pe-*
nultimam, (si simplex hæc fuerit,) retra- ^{*Aultima d' mci,*}
hit ex ultimâ ^{*peret u' (?)*} ^b.

Obs. 4. *Talmudici usurpant etiam N per*
() præfigendum, sequente dagesch for-
ti.

Not. וי, פי, ac וי sæpe sunt *Particulæ*
expletivæ.

CAP. VIII.

De

Figuris Etymologicis.

§. 51.

Figurarum hîc aliæ *Voci* *aliquid* ^{*Figure*}
otiosè superaddunt; aliæ ali- ^{*finis*}
quid ei, sensu salvo, detrahunt ^{*finis*}
Quæ ^{*abre principio,*} ^{*medio et fine.*}

(a) ויקרא ו' *vocavit &c.* (b) Ex יקום
surget, sic ויקום ו' insurrexit: ex תוסף
addet F. ותוסף ו' addidit, coll. §. 18.

Quæ superaddunt , sunt *Prosthe-*
sis, Epenthesis & Paragoge. Sed de-
 trahunt *Aphæresis, Syncope, & Apo-*
cope. Quibus addi potest *Metathesis.*

§. 52.

Rarior est *Prosthesis* , quæ præ-
 ponit ab initio literam כ^c, vel ה^d,
 aliasque • punctatas.

§. 53.

Epenthesis in medio vocis inse-
 rit, , non tantum

I. Literas *Quiescentes* נ^f, ו^g, &
 ה^h, post vocalem potissimum cui-
 libet homogeneam. Sed &

II. *Ante Suffixa*, inprimis Fu-
 tu-

(c) בַּעֲבוּר *propter.* Sed Vid. *interpr.* §.
 166. (p) לָאֵם *gens, ex* אִמָּם. (e) אֲרוֹשׁ
trititando, pro רוֹשׁ. * *Chald.* נ adjectum est
 in אֲשִׁתִּיו *biberunt* , pro שְׁתוֹ *rad.* שתה.
 (f) וְקָאם *surget :* * בְּאַתֵּר *post, &c.*
 (g) מִיִּרְדִּי *à descendere me.* (h) יִצִּיר
indicabit : תִּיַּעֲשֶׂה *prospice :* תִּיַּעֲשֶׂה *fiet, &c.*

turorum, literam ד; quâ cum tonus semper servatur in radicalium ultimâ. Hinc I. Ebraicè

α. Pro vocali suffixis דⁱ, ד^k, & ד^l præmittendâ, adhibetur (:). Et amplius

β. Vltimæ radicali non vocalizatae, adjicitur (::) vel (-). Sed

γ. (..) ante ד corripitur in (::) ^m. At

2. * Chald. ד Epentheticum, puncto Suffixi retento, dageschatur, præmisso (.) ⁿ.

β. * Verbo verò in Afformativum i exeunte, huic nudè Dagesch

(i) יִצְרֶנּוּהוּ custodiet eum. (k) יִמְצְאוּנִי invenient eam. (l) יִמְצְאוּנִי invenient me. (m) יִשְׁרְתוּנֶךָ ministrabunt tibi. (n) * יִשְׁיַבְבֶּךָ liberabit te: יִשְׁאַלְכֶּם petierit vos, אֶהְיֶה scire faciam eum: יִתֶּנָּה dabit illud.

gesch imprimitur, reliquis notis ב
Epenthetici cessantibus °.

Obs. 1. Tale ב Epentheticum exclu-
ditur nonnunquam, potissimum ante a-
liud ב vel ה, & compensatur in sequen-
ti literâ per Dagesch forte P.

Obs. 2. Rarius deprehenditur ב Epen-
theticum

(α). Ante הו & ה Suffixa Parti-
culæ מן °.

(β). Ante (י) °.

(γ). Ante (ו) °.

§. 54.

*Paragoge producit vocem literâ
aliquâ in fine adjectâ. Et qui-
dem*

I.

(o) * יהוֹרְעוּנִי notum facient mibi :
תְּבַעֲרֵנִי (p) יְבַהֲלוּנִי conturbabunt eum.
וַיִּשְׁמְרֵךְ (q) וַיִּשְׁמְרֵךְ custodiat te :
אֵיכָה (r) אֵיכָה ubi tu (es) ?
מִנֵּהוּ (s) מִנֵּהוּ ex eo : מִנֵּהוּ de ipso :
וַיִּשְׁנֵהוּ (s) וַיִּשְׁנֵהוּ exsecrare eum.
וַיִּשְׁנֵהוּ (s) וַיִּשְׁנֵהוּ est ille ;
וַיִּשְׁנֵהוּ (s) וַיִּשְׁנֵהוּ defecerunt, pro תִּמְנוּ.

I. *Vsitatissimè* I. literâ ה

(α). In Personis Futuri^t, ac Imperativi^u, (Infinitivi^x rarius,) in fine alioquin *non crescentibus*.

(β). In Pronominibus secundæ personæ mascul. sing.^y, ac plural. fœm.^z; item tertiæ personæ plural. utriusque generis^a. Et sic quoque in harum personarum Afformativis^b, atque Suffixis^c ex illis formatis.

(γ). Rarius in Nominibus^d, Participio sing.^e masc., Particulis
K qui-

(t) נִלְבְּנָה *excoquemus lateres*. (u) לָכָה
i, agedum, rad. ילך. (x) לְמַשְׁחָה *ad un-*
gendum. * Chald. לְמִבְנִיָּא *ad edificandum*,
ex מִבְנִיָּא. (y) אַתָּה *tu M.* (z) אַתְּנָה
vos F. (a) הִנֵּה : הִנֵּה *illi : illa*. (b) בִּגְדָתָה
perfide egisti : וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה *abjicietis* :
תִּדְבַּרְנָה *loquimini F.* (c) בְּשִׁמְכָה *sub no-*
mine tuo. לְבִרְיָה *in solitudine ipsarum*. (d)
לֵילָה *nox, ex ליל*. (e) בִּיעָרָה *ardens*.

quibusdam ^f, ac tertia Præteritorum foeminini generis; in qua tunc, perinde ut in Nominibus, ה foemininum mutatur in ה^g.

2. Litera י in Personis Verborum per (י.)^h, vel (י)ⁱ crescentibus.

(β). Extraordinariè in Infinitivo ^k.

Obs. In quibusdam post ה Paragogicum Futuri ac Infinitivi, in ה mutatum, aliud adjicitur Suffixum ^l.

II. *Minus usitatè*: nempe

1. Litera נ, quæ potissimùm post ו Verborum adhibetur.

2. י, quæ in Nomine usurpatur

(f) איכה *quomodo?* (g) נפלאה *singularissima admirabilis.* (h) תדבקון *adhaerebitis.* (i) יחילון *dolebunt*: רעון *noverant*: תשמעון *audietis.* (k) באבון *in interire.* (l) תבואתך *eveniet tibi &c.*

tur post formam constructam^m.

3, י (vel cum (.) præcedente, vel absque eo): quæ adhibetur in (α). Pronomine 2. personæ fœmin. sing. ^a; & sic quoque in Afformativis^a & Suffixis^a, ejusdem personæ.

(β). Participiis masculinis^a.

(γ). Nominibus ac Participiis fœmin. sæpè post formam constructam^a.

(δ). Particulis quibusdam^a.

Obs. 1. ה Paragogico accedente,

(N) Tonus in sede pristina relinquitur,

(α). In Nominibus ordinariè : item

(β) In Pronominibus , indeque fa-

K 2

Etis

(m) בִּלְעָם בֶּן־בְּעֹר Bileam filius Beor.
 ris. (n) אַתָּה tu F. (o) נָתַתִּי dedisti F.
 (p) בְּתוֹכְךָ in medio tui F. (q) אֶסְרִי ligans.
 (r) מְלֵאָתִי plena : sed רַבָּתִי magna. (s)
 אֲחֵרִי : אֲחֵרִי prater &c. * Chald. literæ י
 præmittitur (-) in אִיתָ pro יֵשׁ Ebræorum;
 unde אִיתִי est &c.

Etis augmentis fervilibus ; atque

(γ) *In Conjugationibus levibus quiescentium^r ac geminantium^u Ain, nec non Perfectorum Hiphil^x.*

Extra hos casus

(כ) *Tonus in Verbis dimittitur ad ultimam^y.*

Obs. 2. Pauca quædam sunt, in quibus etiam (:) secundæ radicalis Kal, (more ferè Suffixorum Pronominum,) redit in vocalem primitivam, (.) amplius elevato in (,) z.

§. 55.

Aphæresis aufert ab initio vocis

I. Interdum Præformativum Imperativi ac Infinitivi Niphal & Hiphil^a ; superveniente potissimum

(t) שׁוּבָה *revertere.* (u) נִבְּזָה *prædemur.*

(x) אֶשְׁלִיכָה *projiciam.* (y) אֶשְׁמְרָה

custodiam: שְׁמְרָה *custodi:* נִלְכָּה *ibimus.* (z)

תִּדְבְּקִין *adharebis,* ex תִּדְבְּקִי

peribitis, &c. (a) רִיבוּ *contendite,* שׁוּם

pone. * *Chald.* שׁוּמוּ *ponite &c.*

simum unâ ex literis כלב^b.

2. Rarius Præformativum Præteriti Hiphil^c.

3. Ipsam nonnunquam literam radicalem^d.

§. 56.

Syncope concidit è medio vocis, vel literam, vel punctum vocale.

I. E literis, concidit

I. ה *Articuli, quoties supervenit eidem una ex literis כלב^c.*

K 3

2.

(b) בְּהִפְּשָׁלוּ pro בִּפְּשָׁלוּ in corruere ipsum. לְאֹרִי לְרִאֲוִי videri: לְרִיבִי לְרִיבִי ad cadere faciendum: לְרִיבִי לְרִיבִי ad contendendum &c. (c) לִיבִי לִיבִי litigasti: לִיבִי לִיבִי adverti: לִיבִי לִיבִי piscabantur eos. (d) לִיבִי לִיבִי manebo. inprimis לִיבִי לִיבִי pro לִיבִי לִיבִי v. g. לִיבִי לִיבִי castellum, pro לִיבִי לִיבִי robusta: לִיבִי לִיבִי sanguis, rubicundus scil. (ex לִיבִי לִיבִי rubuit). * *Chald.* לִיבִי ex Ebræorum לִיבִי unus &c. (e) לִיבִי לִיבִי pro לִיבִי לִיבִי circa hunc ipsum diem. Sic לִיבִי לִיבִי ad diem istum; לִיבִי לִיבִי in isto die.

2. ב in vocibus אֶמְנָה , אֶנְהָ , אֶבְנָה
& אֶתְנָה ; pro quibus dicitur אֶמְנָה ,
אֶנְהָ , אֶבְנָה , atque אֶתְנָה .

(β). Sed accedente aliquo incre-
mento finali , ב cum integra for-
ma reassumendum est; nec, permu-
tatione vocalium peractâ , abjici-
endum^f , nisi quando cum (:) quie-
scenti efferatur: quo facto , defe-
ctus ejus per Dagesch compense-
tur in literâ sequenti s.

Obs. 1. Sic per Syncopen ablatum est
ב in עֵי^h , יָדָיⁱ , אֶרְסָה^k & אֶרְסָי^l ;
defectu , voce quocunque modo cre-
scente , per Dagesch indicato.

(β). Quo referri solet אֶרְסָי ex
mascul. אֶרְסָי^m , cujus etiam pun-
cta

(f) בְּנוֹת filiae. (g) בְּתִי filia mea:
אֶתְנָה veritas ejus: אֶרְסָה ira ipsorum:
אֶרְסָי dare te. (h) Hinc אֶרְסָי capra. (i) Hinc
אֶרְסָי palatum meum. (k) Hinc אֶרְסָי
tritica. (l) India. (m), Vnde אֶרְסָי vel אֶרְסָי
dua, in Regimine. Vid. §. 34. II. 4. Obs.

Etā retinet, compensatione literæ 3 ne-
glectâ, conf. §. II. I. 2. (β).

3. Literam N (vocali, in quā
quiesceret, manente),

(α). In Futuro Kal verborum
N"פ in primâ personâ singulari or-
dinarièⁿ, in reliquis rariùs^o.

(β). Cum vocalem suam in lo-
cum præcedentis (:) collocave-
rit^p; vel amiserit penitùs, juxta
II. Obs. 2.

4. 7 (α). Numeralis 777 perpe-
tuò; vocis 777 verò, quoties no-
ta foeminini accesserit^q.

K 4

(β)

(n) V. g. אכלה & cum ה Paragog. אכלה
edam: אמר dicam: אחז apprehendam:
אהב diligam: אספה colligam. * Chald. איכול
comedam. (o) תבא contrahes: רותב volēs:
למחר loquentur contra te. * Chald. למחר
venire, ex אחז, למחר dicendo, ex אמר
&c. (p) צבאיה pro צביה militantes ejus:
מלפני decens nos. (q) Vnde

(β). Ex לָדָה semel^r.

5. Nonnunquam ה in ה muta-
tum, ante Suffixa^s.

6. Literam^r, vocali, in quâ
quiesceret, itidem manente,

(α). Primam radicalem, ordina-
riè quoties illa in Futuro Kal quie-
scit in (...) ^r.

(β). Tertiam ex ה verborum
quiescentium tertiâ factam^u. It.

(γ). Ante Suffixa pluralium^x.
Et

(δ). Ante ultimam Hiphil^y.

(ε).

אֶחָד una, pro אֶחָדָה quod pro אֶחָדָה coll.
§. 42. Obs. 2. it. §. 26. XI. 1. β. (r) I. Sam. 4. 19.

לֵלֶךְ ad pariendum. (s) פִּנָּה pro פִּנָּתָה
angulus ejus : צִיָּרָם imago ipsorum :
in intelligentia ipsorum &c. (t) אֲדַע sciam :

בִּנְתִּי בִּנְתָה (u) אִילָכָה ibo. (x) לְמִינָהֶם
edificavi : תַּעֲשֶׂנָּה facient F. (y) וְאֶעֱשֶׂר
juxta species suas. (y) וְאֶעֱשֶׂר pro וְאֶעֱשֶׂר
& ditabo, coll. §. 25. II. Obs. 3.

(ε). In voce יְרוּשָׁלַם. Ac

(ζ). In terminatione plurali^z.

Et

(η). Inprimis quando vocalem (potissimum heterogeneam) sibi subscribendam, in locum præcedentis (:) remittit; aut crasin patitur vocalium^a.

7. ה. Pronominis, tam *interrogativum cum sequente*^b, quàm personalis cum præcedente^c voce coalescentis quandoque; nec non in Nominine לבת *flamma*^d. Vti ב in בת *pupilla*^e: ac ת in מַשְׁרֵת^f &c.

II. Punctum vocale concidit,

K 5

po-

(z) אֱלִילִים *idola*: cete illa. (a)

וַיִּבְשֹׁהוּ & arefecit illud. (b) pro וַיִּבְשֹׁהוּ

עֲרֵבָה (c) pro מִהֲיָה quid est hoc?

עַד־הַן & עַד־הַנָּהָר pro usque

ad illa. (d) pro לַהֲבַת Ez. 3. 2. (e) Psal.

17. 8. Thr. 2. 18. (f) pro מַשְׁרֵת ministrans.

potissimum *sub primâ radicali* א, vocum אָמַר, אֱלֹהִים, atque אֲדֹנָי; quoties in אָמַר præfigitur ל, in reliquis vocalis schvati composito sub א analoga. Quo facto,

2. (∴) literam א præcedens, transit in (∴).

Obs. 1. * *Chaldaeorum* אֲרִיָּא id imitatur, quoties præfigitur כ.

Obs. 2. Quod dum pauca alia Ebræa æmulantur,

(α). א plerumque *simul*, juxta I. 3. collitur; ac

(β). Pro (-) præmisso sub fervili, fa-

(g) לֵאמֹר *dicendo*. (h) לֵאלֹהֵי DEO suo: בְּאֱלֹהִים *per DEOS*: כַּאֲלֹהִים *sicut Dii*: וְאֵלֹהֵי summus Deus. * *Chald.* בְּאֱלֹהֵיהֶם *in Deum suum &c.* (i) וְאֲדֹנָי Dominus meus: בְּאֲדֹנָיו *ita Domini ejus*: לֵאדֹנָיָהּ domino ejus. (k) * בְּאַרְיָא *in isto tempore*. Contra וְאַרְיָא *tunc*. (l) וְאַעֲפֹהָ pro וְאַעֲפֹהָ *affligam*: וְאַהֲלֵהָ pro וְאַהֲלֵהָ *figet tentorium*.

sæpè venit ()^m, rariùs ÿ etiam extra Futurum Kalⁿ.

§. 57.

Apocope in fine resecat

I. *Vsitatissimè* literam ך Qui-
escentium tertiâ, in Futuris ac Im-
perativis in fine non crescentibus,
potissimùm ob ך Conversivum, &
Particulam הן. Et quidem

I. *In Conjugationibus illis, qua-
rum prima radicalis (vel quæ ejus
loco ponitur) verâ gaudet vocali,
sine ulteriori permutatione^o: præ-
terquam quod () & (-) rarissimè
videantur permutata^p.*

Obs.

(m) ךְ auscultabo, pro ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
reposuit, pro וַיִּשְׁמָע׃ ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
congregabo, &c. (n) ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
fient: ךְ׃ וַיִּשְׁמָע perdam, auferam &c. (o)
ך׃ וַיִּשְׁמָע ךְ׃ וַיִּשְׁמָע ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
persuasus sum: ךְ׃ וַיִּשְׁמָע ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
lavit: ךְ׃ וַיִּשְׁמָע ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
nuda: ךְ׃ וַיִּשְׁמָע ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
nudavit sese. (p) ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
deletus fuit: ךְ׃ וַיִּשְׁמָע
bilem tibi mo-

Obs. à הַחֵץ litera ך in Hithpaël ante ultimam assumpta

(α). Quiescit, notata cum schurek, puncto præcedente sublato ʳ.

(β). In plurali autem per ך move-
tur, puncto præcedaneo manente ʳ.

2. In aliis verò Conjugationi-
bus, quarum prima radicalis schvata
est, pro schva adhibetur (∴) ʳ.
Et tunc

(β). Sub Præformativo pun-
ctum ordinarium modò manet,
(etiam (.) ante Gutturalem) ʳ;
modò cum (..) vel (-), in Hi-
phil verò cum (∴) permutatur ʳ.
Obs.

vebis: וַיִּשְׁתַּחוּ & signavit. (q) וַיִּשְׁתַּחוּ & in-
curvavit se M. וַתִּשְׁתַּחוּ & incurvavit se F. (r)
וַיִּשְׁתַּחוּ incurvabunt se: תִּשְׁתַּחוּ incurva-
bitis vos. (s) וַיִּבֶן & edificavit: וַיֵּרָא & vi-
di: וַיַּעַשׂ & fecit, coll. §. 26. IX. וַיַּעֲרֹךְ
& ascendere feci. (t) וַיִּזֶּן item וַיִּזֶּן & aspersit,
rad. וַיִּזֶּן: וַיִּזֶּן & castra posuit. (u) וַיִּשֶׁן

Obs. 1. Si secunda radicalis una fuerit ex ברטכקר (literâ ר ante ב non præunte), schva sub primâ manet x,

Obs. 2. In verbis חיה & חיה ultimâ radicali abjectâ, prima notatur cum (.), Præformativô schvatô y.

Obs. 3. Verbum ראה in tertiâ masculinâ cum ו conversivo, ultimâ abjectâ, (:) sub primâ retinet, () pro (.) sub Præformativo (י) adhibito *ad faciendam pronunciationem*

II. * *Chaldaicè usitatissimè rescacat literam ת terminationis Nominum* ית^a וְת^b & וְת^c, præcedente vocali manente.

III.

וַיִּפֹּר exulare fecit : וַיִּפְּרֹ distendit,

וַיִּשְׁבֵּב (x) remitte &c. ex crescere fecit :

וַיִּפֹּת (y) declinabit : יִשְׁטֵ in exilium abduxit :

וַיִּחַי (z) erit, ex יִהְיֶה & ita וַיִּחַי alliciet.

וַיִּרְא (a) vidit, ex וַיִּרְא (z) vixit.

רְבוּ * (b) alia. אֲחֵרִי sterquilinium :

בְּהִירוּ (c) imperium : מְלָכוּ myrias.

וַיִּשְׁכַּלְתֵּנוּ illuminatio & acumen &c. Ita rescacatur in pronomine, v. g. הָמוֹן pro הָמוֹן illi, &c.

III. Rariùs quoque refecatur,

1. נ Verborum נ"ל^d.

2. ם Pluralitatis^e.

3. ה Paragogicum

(α) Afformativi הָ, (·) tamen plerumque manente^f: In שִׁמְעוּ^g verò & קְרְאוּ^h, (·), more aliàs cum literâ abjectâ consueto, simul perit; & ibi (·) furtivum adhibetur, hîc puncta transmoventur.

(β). Vocis אֶכְבֵּד ac לִיⁱ, vocali præcedente relictâ.

§. 58.

Metathesis transponit

1. Literas , tam Quiescentes , &

(d) אָבִי venire faciam, &c. (e) הַפְּרִי
præfeti illi : עַמִּי populi, &c. (f) וַתִּשְׁׁ

& accesserunt : קְרְאוּ vocate. (g) Gen. 4. 23.

audite F. (h) Exod. 2. 20. vocate. (i) i, a-
gedum, Num. 23. 13. Jud. 19. 13. 2. Chr. 25. 17.

& י^k, quam Mobiles quasdam¹.

2. Puncta vocalia^m.

CAP. IX.

De

Analysi instituendâ.

§. 59.

Dignoscuntur¹ Conjugationes
a se invicem,

I.

(k) Jer. 17. 23. שְׁמוֹעַ pro שְׁמוֹעַ *audire* ;
ob particulam præcedentem, sequentemque Infinitivum per ו copulatum. (l) יַעֲזִירוּ pro יַעֲזִירוּ *frangent*, vel pro יַעֲזִירוּ *excitabunt* :
Proprie huc spectant voces, quæ sub utraque forma usitatæ sunt : cujusmodi כָּשָׁב & כָּבַשׁ *agnus* : שְׂמֵלָה & שְׁלֵמָה *vestis* &c. It. * quæ Chaldaica ex Ebræis formata sunt, literis transpositis, v. gr. מַפְרֵשׁ pro מַפְרֵשׁ *interpretans* : תֶּרַע *porta*, ex Ebr. תֶּרַע, coll. §. 2. Obs. 2.
(m) יִחַנֶּה pro יִחַנֶּה *miserebitur tui* : בְּהִשְׁמָהּ pro בְּהִשְׁמָהּ *in desolari eam*. *
Chald. הִיתִיתָ pro הִיתִיתָ *adducta fuit* ; ut volunt quidam interpretes.

I. Nullo Præformativo Radicalibus præposito,

- Piel* indicat { 1. *Dagesch forte* mediæ radicali ⁿ expressæ impressum : & sic
2. Radicales plures Tribus ^o : atque
3. Vna alteraque radicalium duplicata ^p :
4. Primæ radicalis (...) ^q ; item (.) syllabæ simplicis ^r ; atque (.) ^s , vel (.) pro (.) ante secundam indageschabilem ^t .

Obs. Quod si in his *prima radicalis* habuerit (.) ^u , (.) ^x chatuph ^x , ^y vel ^y

(n) דִּבֵּר loqui. (o) פָּרַשׁ expandit. (p) שָׁנָן tranquillus est : גָּלָהְתִּי devolvi , rad. כָּלַךְ denudare , rad. עָרָה sustentavit , rad. סָחַר circumivit, rad. טָהַר (q) בֵּרַכְתָּ benedixisti. (r) טָהַר purum declaravit. (s) טָהַר mundare. (t) בִּיאַר declarare. (u) חִבְּשָׁה obligata fuit : רָטַח tenerefuit : אֶמְלָלָה languescit &c. (x) שִׁדְּרָה vastata est : כָּלְכָלוּ commeatu instructi sunt , rad. יָפִיפִיתָ valde pulcher factus es, rad. חֲמַרְמְרוּ perturbata sunt

י z, tunc denotant *Pual*.

5. *Chirek* sub primâ radicali designat *Hipbil*^a.

6. י *Primæ radicalis*.

(α). Ante duas distinctas expressas, indicat *Piel*^b, vel *Participium Kal*^c. Sed

(β). Ante duas similes, notat *Piel*^d ac *Pual*: quarum *Pual* à *Piel* differt, voce quidem in fine non crescente, per (.) mediæ^e; in aliis, ex contextu.

(γ). Ante tertiam verò radicalem designat *Kal*^g.

7. Si superiorum nihil adfuerit, dixeris *Kal*^h.

L II.

admodum. (y) דעכו extincti sunt: דחו

impelluntur. (z) יולר natus fuerat: מוערת

luxata. (a) ריבו causam agite. (b) שורש

radices egit. (c) יולרת pariens. (d) עוללת

fecisti, rad. עלל dirige, rad. כון

(e) חוללתי formatus sum. (f) רומם

exaltatus est; לרומם ad extollendum. (g)

לשאור ad interrogandum: סוב circuire:

סבבוי surrexit: קם (h) מול circumcide.

II. *Præposito Radicalibus Præformativo,*

I. Literæ Conjugationes determinant: scil.

(α). *Duæ conjunctim notant Hithpaël.*

(β). *נ cum Afformativis, designat Niphāl: &*

(γ). *ה cum (-) vel (··) nec non Schva ex his composito, significat Hiphilⁱ. Sed*

(δ). *ה cum (·) ante primam radicalem*

(a) *Schvatam,, indicat Hiphil^k.*

(b) *Dageschatam, denotat Niphālⁱ.*

2. *Præformativo pluribus Conjugationibus communi,* ut Futurorum

Participiorumque, *si prima radicalis non*

perpetua fuerit Gutturalis mobilis, nec secunda Quiescens aut Geminata; tunc differunt à

circumdederunt me &c. (i) הָאֵכָלְתִּי cibavi:

הַמֶּלֶךְ כָּתִידָהּ (k) dispersit eos. (l) לְהַפְתִּיחַ regem constitui te.

הַבְּרִי: מוֹר circumcidi, rad. בָּרַר purgate vos, rad. בָּרַר.

à se invicem

Per Punctum Præformativo adscriptum. Nam

α. (-) Præformativi indicat *Hipbil* ^m.

β. (+) *chatuph* ⁿ, () ^o & (ו) ^p Præformativi, indicant *Hophal*.

γ. *Scheva* Præformativi, designat *Piel* ^q, & *Pual*: quarum hæc ab illa differt per () ^r, ו ^s, ו, & (+) *chatuph* ^t primæ radicali adscriptum.

L 2

δ.

הָגִידוּ (m) regem constituemus, indicate, rad. נָגַד, הִכּוּהוּ percutere, rad. נָכָה. Contra primam Gutturalem, יִחַסְרוּ deficient, est ex Kal. Ita (. :) Præformativi Futuri, ante primam Gutturalem, semper designat Kal, v. g. יִחַלֵּל deficient. (n) הָמַלְךָ rex factus est: הִחַרְבָהוּ vastata est, (o) הִשְׁלַךְ projectus fuit: הִוָּסְרוּ מְכִים percussi, rad. נָכָה. (p) הִוָּסַר fundatus fuit, rad. יָסַר. Quod autem אוֹכַל potero, תִּוָּכַל poteris &c. ad Kal referatur, vid. supr. §. 46. I. Obs. 2. (q) תִּדְבַּר loqueris: אֲחַלֵּק dividam: יִפְּרֹשׂ dispersgam. (r) מְבֹרָךְ operti, rad. בָּרַךְ. (s) מְבֹרָךְ benedictus. (t) יִתְבָּרַךְ associabitur tibi: שְׂעָה תִשְׂעָהוּ oblectabimini, rad. שָׂעָה.

δ. (.)^u & (∴)_x Præformativi, indicant *Kal* & *Niphal*. Quorum *Niphal* à *Kal* differt, ^{vel per} post Præformativum י y, ^{vel per} Dagesch forte, primæ radicali impres-
sum z: quod ipsum tamen literis רטת
inscriptum, designat etiam Hithpaël^a.

ε. (..) Ante primam indageschabilem
Kamezatam, designat *Niphal*^b; aliàs
Kal^c.

ζ. (ı) Ante primam נ, notat *Kal*^d;
aliàs *Hiphil*^e: vel etiam Præteritum ac
Par-

(u) יִמְשְׁלוּ dominabuntur: יָגֵשׁ acce-
det, rad. נָגַשׁ: יִגְלֵ exulabit, rad. גָּלָה. (x)
נִמְשַׁל dominabor: אָפַל cadam, rad. נָפַל.
(y) נִשְׁחַת corruptus erat: נֶאֱכַל quæ co-
meditur: נִדְרָח expulsæ est, rad. דָּרַח. (z)
נִחַם consolatione erigar: הִגְלוּ revelamini,
rad. גָּלָה. (a) כּוֹן paratus esto, rad. כּוֹן.
אֶדְמָה assimilabo me: הִטְהַרְנוּ mundavimus
nos: תִּתְּמָם integrum Te exhibebis. (b)
יֵאמַר dicetur!, תִּהְיֶה verteris, הִעֲשֹׂתוּ
effici illud. (c) תִּתַּע errabis, rad. תָּעָה.
יֵאָמַר dices: יֵאָמַר co-
quent, ex אָמַר, (e) הוֹלִיד genuit, מוֹצִיָּה
mœrore te afficientes, rad. יָגָה.

Participium *Niphal*^f ; si scil. Præformativum 3 fuerit, & media nec (...) habeat, nec chireck. Extraordinariè Hophal^g.

3. Quod si prima Gutturalis ^{adumbranda} fuerit, aut secunda ^{adumbranda} Quiescens, vel Geminata, tunc Conjugationes distinguit Punctum vocale ultimam radicalem præcedens. Nam

α. (י) ^h, (ו) ⁱ, (ע) ^k, (פ) chatuph^l, & scheva^m, indicant Kal.

β. Chirekⁿ, (...) ^o, vel (פ) ^p; designant Hiphil.

Obs. i. Etiam hîc Præformativi
L 3 (פ)

(f) נולדו nati sunt. (g) הורע notum factum est; ex sententia sc. R. D. Kimchi. (h) יִהְיֶה ibit, אֶבֶן veniam, יָסַב circumdabit. (i) יָקוּמוּ surgent. (k) יָקֻמוּ surgent: & vermificavit. (l) וַיָּקֻם & surrexit. (m) יִחַסְרוּ deficient: prolongabuntur. (n) הִאָּרִיחַ prolongavit, הִקְמֵתִי constitui, יָסַבְנִי circumdabit me. (o) הִעֲבֵר averte: תִּאֱמַן — erige, יָקֻלֵּךְ allevabit. (p) תִּאֱמַן credes, וַיִּגַּל & devolvit, rad. גָּלַל.

() *batuph*^q, (ו)^r, & ()^s, indicant *Hophal*.

Obs. 2. Ita () & () ante primam dageſchatam, ac () ob dageſch extruſum^r, etiam hîc denotant *Niphal*.

Obs. 3. *Piel* verò vel *Pual* designant

(α). *Radicales* vel *geminatæ*^u, vel tribus plures x; nec non

(β). ו ante secundam tertie similem y. In quibus *Pual* unicè differt à *Piel* per (-)^z, aut ()^a media radicalis.

(q) *הַחֲבֵאוּ* abduntur, *תַּעֲבִירִם* cogemini illis fervire, *הַשְׁמָה* desolari eam. (r) *יִשָּׁב* reducetur, *מוֹסְבּוֹר* converſæ. (s) *הָסַג* averſum eſt, rad. סוג, *מִסְבּוֹת* circumcluſæ, rad. סבב. (t) *לְאֹר* ad illuſtrandum, pro *לְהֹאֹר*. Ita *וַתִּקַּל* & vilis habita fuit, *וַיִּתְקַל* & vilis habeor &c. *יִמָּר* amareſcet &c. (u) *יִכְלִכְרְךָ* ſuſtentabit te, rad. סכך. *יִתְכַּסֶּךָ* commiſcebit, rad. כוּר. *תַּעֲרֶה* tanquam ſeducturus, rad. עָרַע. *יִכְנֶנֶה* (y) *תִּתְחַרְרֶה* (x) commiſcebis te. *יִרוּצְצוּ*, כִּין conterent, rad. עוּלַל. *עוּלַל* factus eſt; ſed *עוּלַל* (z) *רָצַץ* fac, rad. עָלַל. (a) *מְגוּלָּלָהּ* volutatum,

4. Quoad formam prorsus non differunt

(α). Tert. singul. Præt. Niphal, itemque Intransitivorum^b ac Gutturalem in ultimâ syllabâ habentium^c prima Plur. Fut. Kal, nec non quorundam Quiescentium^d, ac Geminantium^e Ain prima Plural. Fut. tam Kal, quàm Hiphil. Item

(β). Verba ח"ל quorum prima Gutturalis fuerit^f, in Fut. Kal & Hiphil, extra primam personam singularis; ac

(γ). Sæpius Quiescentia Ain, quorum

L 4

מגוררות ferra dissectæ. (b) נחמר desideratus fuit, Præt. Niph. נחמל defistemus, i. f. Kal. conf. §. 41. III. Obs. 3. נכנע humiliatus est; sed נכבד graves erimus. (c) נשמע auditus fuit; sed Jos. 1. 17. נשמע audiemus. Ita si Futuro Kal ח Paragogicum accesserit, extra pausam semper coincidit cum 3. fœm. præ. Niphal. v. g. נתפשה capta ex; sed נשרפה comburemus. (d) נכון stabilitus; sed נבואה veniemus. (e) נסב circumductus est, ex סבב in Niph. Sed נבר purgabimus, in Hiph. (f) Gen. 2. 6. יעלה ascendet, in Kal; sed Lev. 17. 8. יעלה

rum ultima syllaba Gutturalem habet § vel
ך^h, in toto Fut. Kal & Hiphil.

Proinde vel solo Vsu secernan-
tur, vel Contextu.

§. 60.

Radix investigatur, si unà cum
punctis

I. Abjiciantur omnes actu ser-
vientes literæ. Quarum

I. Extra-essentiales

(α). Consignificativæ Tyroni innotescunt
ex Versione latinâ ; quæ Præpositiones,
Articulum, Copulam, vel Pronomina
Nominibus ac Verbis adjicit.

(β). Otiosæ vel ex constructione cogno-
scuntur ; vel ex regulis Figurarum vo-
ci aliquid addentium ; cujusmodi §. 52.
53. 54.

2. Essentialiter Serviles manifestant
§.

offeret, (g) וַיִּזְעַק & commotus fuit, in Kal ;
sed וַיַּעַב & malefecit, in Hiphil, (h) Ex. 8.
26. וַיִּסָּר & recesit. Gen. 8. 13, וַיִּסֹּר & amo-
vit: quorum illud ex Kal, hoc ex Hiphil.

§. 29. 31. 32. 33. 41. 42. item §. . . l. 2. ac
§. 46. 11. approbati à contextu .

3. *Si quæ deprehenditur semper-
Radicalis, eidem connumeremus alias,
vel præcedentes^k, vel subsequentes^l,
vel utrinque^m, donec Thema expleant.*

4. *Ex literis merè Servilibus, ea,
quæ sede sibi ad serviendum minus
propriâ deprehenditur, habetur pro Radi-
cali; tot connumeratis aliis, quot ad*
L 5 radi-

(i) *תמים* integer. Si quis hic prætextu §.
33. terminationem *ת* tollere vellet; contextus,
quo de viro unico dicitur, atque ideò etiam cum
verbo sing. construitur, repugnaret. (k)
לְנִתְחִיָּהּ in membra sua; si literæ *ת* tanquam
semper radicali connumerentur duæ præce-
dentes, thema prodit *נִתְחִיָּהּ*, reliquis abjectis.
(l) *זִכְרוֹנָהּ* memoriale ejus; literæ *ז* semper
radicali connumerentur duæ subsequentes, reli-
quis repudiatis. (m) *בְּשִׁפְכָךְ* effundente te. *פ*
semper radicale est; quò servatò, nec cum dua-
bus seqq. radicem dabilem constituit, nec cum
præcedentibus: sed cum præcedente & sequente,

radicem necessariæ ⁿ.

5. Quod *si inter abundantes fuerint* י^o, *vel* ו^p; *tentemus* primùm, *utrum*, *illis* tanquam *fulcris pereuntibus*, *Radix* *conveniens* ^q *prodeat*: *sin minus*, *retineamus easdem*, *abjectis aliis* ^r.

6. Si Literæ plures tribus repetitæ alternatim ponantur,

(α) *tertia primæ similis tollatur* ^s: *vel*

(β) *tertia cum quartâ simul abjiciatur* ^r.

Quo

reliquis abjectis, est שָׁפַךְ *fudit* &c. (n) לְמַשְׁלָהּ cum לְ circa finem non seruiat, assumpto ei connumeremus duas præcedentes, reliquis ablatis. (o) הָעֲשִׂירִית *decima ista*. Articulo הָ cum nota fœm. gen. הָ, ac gemino fulcro י pereuntibus, radix relinquitur עֶשֶׂר. (p) יִשְׁבּוּת *cessabit*, sublato י & ו, radix provenit שִׁבַּת. (q) הוֹסִים *sperantes*: post י plur. tollatur etiam ו; nec enim radicis הוֹס significatio quadrat, nec forma. (r) הוֹצֵא *prodire sinat*: sublato ו, foret הוֹצֵא, quod inusitatum; retento igitur eo, & observato II.2.(β), tollatur ה, ut prodeat הוֹצֵא. (s) הִתְגַּלְּלוּ *devolvunt sese*, ex גִּלְגָּל.

Quo facto,

II. Si tres literæ remanserint,

1. In Lexicis obvia, ac contextui convenientes, Radicem faciunt, punctandam juxta §. 41.

2. Non occurrentibus illis in Lexicis, Convenienter Contextui,

(α). Secunda tertiæ similis vertatur in י^x.

(β). Prima י in י^y mutetur; tertiâ verò י^z vel י^a vertatur in ה.

(γ). Ultima ת mutetur in ה^b; vel abjiciatur penitus, assumpto contrâ, in locum primæ radicalis, כ^c vel י^d, & ante קה^e literâ ל. In אחר pro ab-
je-

tabunt te, ex כול, coll, II. 2. (α). (t) כַּמְתַּעֲתֶּעַ

ut seductor, ex תעה erravit, coll. inf. III. 6.

it. §. 41. III. Obs. 5. (β). (x) יעופף volita-

bit, rad. עוף. (y) יולדו nascuntur, rad.

טח. (z) מטחי jaculantes. rad. טח.

(a) גלה volumen, rad. גלה. (b) שבור

exulare, rad. שבר. (c) בשאת in apportan-

do, rad. נשא. (d) בשבתך in sedere te,

rad. ישב. (e) בקחתך in accipere te, rad.

לקח.

jecto ת substituitur ט^f, & in תת^s ac תת^h litera י.

III. Quod si modò duæ super-
sint literæ; videndum, an

uedente incremento I. Aliqua istarum^{finali} habeat Dagesch F. compensativum. Nam

(α). Prior Dageschata, indicat, loco primæ radicalis, יⁱ adjiendum esse vel י^k, & ל^l ante קח^l. Rarò designat Mediam quiescentem, vel tertiæ similem^m: ex §. 20. Obs. 3. (β). it. §. 45. I. Obs. 2.

(β). Posterior Dageschata, duplicetur

(f) כַּאֲחַת sicut una, ex אֶחָד unus. (g) בְּאֵמֶתָּךְ ad dandum, rad. נתן. (h) בְּאֵמֶתָּךְ in veritate tua, rad. אמן. (i) הִנֵּנִי אֲנִי annunciaſtis, rad. נגד. (k) יִנְחֵם הַמֶּלֶךְ collocabit eum, rad. ינח. (l) הִנֵּנִי אֲנִי surripies eum, rad. לקח. (m) הִנֵּנִי אֲנִי constitutus est, rad. קום. קוּם. הִנֵּנִי אֲנִי cervicem inclinabunt, rad. קרר &c. Ast הִנֵּנִי אֲנִי retexerunt se, Dagesch literæ א non est mere compensativum, sed simul characteristicum Niphal; inde rad. non est נגל, sed גלה.

turⁿ ; rarò sibi præmittat ך °.

(γ). Afformativa Dageschata , indicat , loco tertiæ supplendum esse ך^p vel ת^q.

Si ex residuis nulla dageschetur ,

2. Vocalis sub literâ priori residuâ,

(α). In Conj. Levibus (י) ^r, (י) ^s, (י) ^t, & (י) ^{chatuph}, it. (י), (י) atque (י), nec non (י) vocis à fine non crescentis, indicant mediam Quiescentem vel Geminatam supplendam.

(β). Voce Præformativo destitutâ, (י) purum designat primam י x : impu-

(o) גִּבֹּן clypeus noster, rad. גִּבֹּן. (n) גִּבֹּן in ira mea, rad. גִּבֹּן &c. (p) נָתַן dedi, rad. נָתַן. (q) נָתַן cessare feci, rad. נָתַן. (r) נָתַן eveniet ipsi, a נָתַן. (s) נָתַן confringes eos, rad. נָתַן. (t) נָתַן in surgere eam, a נָתַן; fed נָתַן ad declarandum, rad. נָתַן. (u) נָתַן produxit vermes, rad. נָתַן. (x) נָתַן insurrexit, a נָתַן; fed נָתַן gratiosè amplexus est, rad. נָתַן.

impurum verò *secundam* quiescentem γ . Sed

(b). (-) *Præteriti* quidem, denotat *mediam* quiescentem z , vel *tertiæ* similem a ; *Imperativi* autem Kal, primam כ^b , vel כ^c ; & in Piel, tertiam כ^d .

(γ). In Nominibus *impura* vocales quæcunque, itidem *inditant* *mediam* Quiescentem e , vel *Geminatam* f supplendam: quam (-) Nudorum Status absoluti g ordinariè h innuit.

3. Vocalis sub posteriori residuâ, ante Afformativum,

(α). *Cbolem* indicat *secundam* *tertie* *st-*

babita: dicitur enim v. g. שָׁבִי *mane*, rad. ישב . (y) מָרָה *mortuus*, unde pl. Constr. מָתִי , rad. מות . (z) מָתָנוּ *mortui sumus*, a מות . (a) רָבַב *jaculatus est*, ex רב . (b) נָגַע *tange* ex נגע . (c) יָדַע *scito*, rad. ידע . (d) גָּלָה *revela*, e גלה . (e) שָׂרֵי *principes*, rad. שור : מִן כֶּרְוֹתֵיהֶם *gladii ipsorum*, rad. כור *perfodere*. (f) לְבָרִי *puris*, rad. ברר . (g) בֹּרַח *hortus*, a בנן ; Sed שָׂר *princeps*, constr. a שור . (h) quandoque enim (-) pro (-) euphonice alternat, ut רָע *malum*, ex רוע .

*similem*ⁱ, aut (in Niphal^k & Hiphil^l)
etiam *mediam Quiescentem*.

(β) *Sagol* denotat *mediam* vel *Quiescentem*^m, vel *tertiæ similem*; sæpe etiam *ultimam* הⁿ.

4. *Vocalis sub Præformativo.*

(α). (...)° , vel (...)P cum *Metheg* notandum, in *Kal*, indicat *primam radicalem* י, vel נ, rarò *tertiam* ה^q. Sed

b. (...) *Conjugationis Hiphil*, significat *mediam quiescentem*^r vel *geminatam*^s.

(β). (...) notat *mediam* vel *Quiescentem*.

- (k) ברר *purificavi*, rad. ברר. (i) בון *prudentiâ exstructus sum*, a בון. (l) תשכב *erexisti*, a קום. (m) תרא *revertimini*. rad. שוב. (n) ילך *ibid*, rad. ילך. (o) ראה *videbunt*, rad. ראה. (p) יראו *dormiam*, rad. ישן. יראו *timebunt*, rad. ירא : sed omisso *metheg*, יראו *videbunt*, rad. ראה. ש *sustulerunt*, a שאו. ראה. *videbunt*, rad. שאו. שתה *bibit*, rad. ש. נשתה *errabis*, rad. תעה; תעה *exarsit*, rad. תעה. Ubi tamen *Metheg* non invenit locum. פוץ *disperfit*, rad. פוץ. (r) פוץ *disperfit*, rad. פוץ. (s) סבב *convertens*, rad. סבב.

scientem ^r, vel tertiæ similem ^u.

(γ). ך̣ indicat primam ^x, rarius ^y.

(δ). ך̣ designat primam ^z, vel secundam quiescentem ^a, aut tertiæ similem ^b.

(ε). Schva vocum ex Kal, Niphal, aut Hiphil derivatarum, indicat mediam quiescentem ^c aut geminatam.

5. *Tonus* vocum per Affirmativa ך̣, ך̣, & ך̣ (extra Hiphil) crescentium,

(α). Penultima ^d, aut ob aliam saltem supervenientem causam, ultima ^e, indicat mediam quiescentem, aut tertiæ similem.

(β).

יָחִין (u) נִחַח. rad. quiescet, יָחִין (t)
 חָנַן. rad. gratiam faciet, חָנַן (x) הוֹלִידָה gemit,
 אָמַר. ex יָמַרְוּךָ (y) יֹלֶרְךָ. rad.
 אִין כָּל; יִכָּח a. castigatus fuit, הוֹיִכָּח (z)
 יִכָּח. ex יִכָּח. rad. paratus est, הוֹיִכָּח (a)
 כָּח. ex סָבַב (b) מוֹסָבַב (c) שׁוּב
 שׁוּב. ex הָשִׁיבוּנִי, reverteremini, הָשִׁבוּנִי
 שָׁחָו, קוּם. rad. surrexerunt, קָמוּ (d) &c.
 שָׁחָו. rad. incurvant se, שָׁחָו (e) וְלֹאֵהָ com-

(β). *Ultimæ*, denotat tertiam ה, aut primam י vel כ^f.

6. *Si nihil horum adfuerit, additur*

(α). *Vt plurimum tertia* ה^g.

(β). *Rarò*, præcipuè in Intransitivis, & in gutturalem aut ר terminantibus, media quiescens^h, vel tertiæ similisⁱ.

(γ). *Rarissimè*, voce Præformativô destitutâ, in locum primæ præfigitur כ^k vel י^l, aut etiam נ^{*}; ל verò non nisi ante קה^m.

M

IV.

morabitur, rad. לון; *sprevit*, rad. בוח.

(f) *exularunt*, rad. גלה. *manete*, שבו.

(g) *proficiscimini*, ex נסע. *dominabuntur*, ירדו.

absolvit, rad. כלה. *revela*, rad. גלה.

(h) *surrexit*, קם. *surrexi*, קם. *stabilivi*, rad. קום.

(i) *devolve*, rad. גלל.

maledic, ex ארר. *maledicito*, ex קבה.

ad sternendum, rad. לרר. *ad declarandum eos*, rad. ברר.

(k) *accedite*, גשו.

(l) *mane*, rad. שבי.

(m) *sanguis*, ex ארם.

accipite, rad. לקח.

coll. supr.

IV. *Si Servilibus abjectis, unica modò remanserit, tunc*

1. *Tertiæ loco addatur ה, & loco primæ radicalis præfigatur נ^r vel י^o.*

2. *In ב^r & ש^q pro abjecto ת substituantur literæ נה: in תת verò pro eod. ultimo ה ponatur ך^r, quod ipsum quoque primæ locum occupet.*

NOTA.

Quæ Quatuor pluresve distinctas radicales habent, rariora sunt; sæpè peregrina, nonnunquam etiam Composita.

5. (β) §. 44. Obs. 3. (α). (n) תט *declinabis*, a נטה; וַיִּךְ & *percussit*, rad. נכה. (o) הרני *projecit me*; ינה: opprimetis, rad. ינה: ירה *jaculabuntur*; ויירם & *jaculatus est in eos*, rad. ירה: מים *aquæ*, ex נמרה Arab. *intumuit, crevit.* (p) ex בנה. (q) rad. שנה. (r) rad. נתן.

S. D. G.

Danz, Johann Andreas,

Compendium grammaticae Ebraeo-Chaldaicae

Jena 1706

L.as. 145 x

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10571877-7

VD18 14434652-001